

Algimantas Lyva ir Mindaugas Peleckis

Nuragija

romanas

I DALIS SALA

Du laiškai, arba Guru Guru gyvas ir sveikas

Absurdistano naujienų agentūra. Liepos dvidešimt devintoji. Liepos septintoji, kaip žinoma, pas mus yra nacionalinė linksmų plaučių diena, tad pranešimai, paskelbti tądien, negalioja. Guru Guru, sulaukęs nežinia kiek metų, yra gyvas ir kažkur laimingai gyvena. Pranešimo pabaiga. (...) Absurdistano naujienų agentūra. Naujas pranešimas. Redakcijai pavyko užfiksuoti tik du laiškus, kuriuos parašė Guru Guru ir Dravenis. Publikuojame negavę jokio leidimo. Rizikuodami savo reputacija, bet faktais patvirtiname – Guru Guru yra gyvas ir sveikas.

Pirmas laiškas

Sveikas, Guru Guru. Ačiū, labai išpūdinga nuotrauka, taip, labai tiktų knygos viršeliui, kurios dar nėra, kuri dar neparašyta... Kažkada aš sakiau, norint parašyti knygą, reikia įbėgti į paslaptinę kambarį, kuriame daug dar neparašytų knygų, čiupti pirmą pasitaikiusią po ranka ir sprukti atgal, nes jei užtruksi kiek ilgiau, pats pavirsi knyga... Labai daug rašytojų negrįžo iš TO kambario, ir pavirto knygomis, kurias mes dabar skaitome...

Atlantida niekur nedingo – ji pasislėpė nuo žmonijos ir mus stebi... O gal tai tik hipotezė, spėjimas, prielaida...

Aš ramus, nieko nerašau, bėga dienos, valandos, minutės... Bėga? O gal stovi vietoje? Nesvarbu... Neturėti tikslo yra žymiai sunkiau, nei turėti kažkokius siekius. Ir muzika pradeda prarasti skonį... Kartais tampu abejingas net muzikai. Ne kartą esu sakęs: „muzika mane nuvylė, muzika mane išdavė...“ Muzika nėra atrama, paspirtis, gyvenimo tikslas. Gyvenu be atramos, be tikslo, be paspirties...

Cituoju pats save. Negražu, bet miela... Noriu palinkėti Tau nepamiršti, kad Tu tik keleivis, kad kelionė amžina, ir kur Tu benovyktum, Tu neatrasi to, ko Tu ieškai...

Dravenis

P.S. Nekreipki dėmesio į mano išvedžiojimus – jie tikri...

(Laikas ir vieta nenustatyta – ANA past.)

Antras laiškas

Draveni,

o aš tikiu, kad esu tame, kas liko iš Atlantidos, kai ji susinaikino dėl superdidelių ambicijų, aukštų technologijų, bet žemos moralės. Dabartinė žmonija yra ant to paties susinaikinimo slenksčio, ir net nesupranta, kad žiūrėdamas į nuragą, kuriam tūkstančiai metų, ir kur kadaise virė gyvenimas, matau ryšį tarp dviejų pasaulių.

Žmonės gauna daugybę išpėjimų – religinių, mokslinių, rašytojai, fantastai kalba apie tai. Net visokie netikri pranašai. Bet didybės manija yra tiek apėmusi žmoniją, kad ji nesuvokia, jog jau yra gyvas lavonas, Nuragija, kuriai iki susinaikinimo, kaip ką tik pareiškė Stivenas Hokingas (Stephen Hawking), liko jau ne dešimtmečiai, o metai. Ateis galinga superrobotų, dirbtinio intelekto, autonominių ginklų komuna, kuriai žmogus nebus reikalingas. Ir vėl liks pastatai iš mūsų, kuriais po tūkstančių metų žavėsis kiti turistai.

Beje, kai pamačiau pirmąjį savo gyvenime nuragą, labai susijaudinau. Cuccuru Nuraxi. Ko gero, taip jaudinasi tėvas, pirmąsyk matydamas savo vaiką. Keistas palyginimas, bet panašiai pasijutau.

P.S. Ant šaligatvių čia visur mėtosi ką tik nukritę apelsinai, kuriuos (spėju) susirenka apsuokrūs barmenai ir pagamina skanių šviežių sulčių spremuta. Galvoju, kaip gera yra nieko negalvoti, tik justti karštį, šaltį, šviežių apelsinų sulčių skonį. Bet mintys paveja. Ir jos stipresnės už negalvojimą. Kaip Tu ten, mielas drauge, šaltam krašte su šaltais žmonėm?

Guru Guru

2015 07 28, Casteddu

O buvo taip...

Guru Guru prarijęs milžinišką migdomųjų dozę pabudo šviesiame kambaryje. Šalia stovėjo aukštas vyriškis. Jo veidas buvo gerai pažįstamas, bet Guru Guru niekaip negalėjo prisiminti vyriškio vardo.

– Ir ką tu padarei? Nori pabėgti nuo savęs, atsijungti, nebūti, neegzistuoti? Nepavyks! – švelniai papriekaištavo vyriškis.

– Kur aš esu? – sutriko Guru Guru.

– Nuragijoje, – suminkštėjo vyriškis, – man laikas, turiu darbų... Tuoju ateis tavo draugė ir viską paaiškins.

Vyriškis ištirpo ore. Guru Guru nupurtė šaltukas. Nespėjo jis įvertinti situacijos ir apsižvalgyti, kai pasirodė jauna mergina.

– Mirtis! – pašūrho Guru Guru.

– Tavo užsakovė... Detektyve, tu neįvykdei mano užduoties! Reikia darbus užbaigti! – pašaipiai tarė dama.

– Kokius darbus?

– Pažinti save, – švelniai tarė Mirtis.

Guru Guru pabudo operacinėje. Gyvas. Po pusvalandžio jį nuvežė į palatą. Netrukus atbėgo Guru Guru Mylimoji, Dravenis ir Giedrė.

– Ačiū, Dievui, – verkė Guru Guru Mylimoji.

Dravenis supratingai tylėjo.

– Nuragija... – ištarė Guru Guru.

– Žinau, – paslaptinai patvirtino Dravenis.

Išėjęs iš ligoninės Guru Guru kartu su Mylimąją užsuko į Rasų kapines. Panteonas. Gyvų ar mirusių? Buvo šviesu ir šilta, todėl buvo sunku patikėti, kad Mirtis su aštriu dalgiu klajoja šalia antkapių ir mąsto apie naujus numirėlius. Guru Guru nusijuokė. Mylimoji pašūrho:

– Brangusis, kas atsitiko? Ar tu sveikas?

– Po klinikinės mirties visada ateinama į kapines...Liūdnos mintys kapinėse kartais atranda dangų...

– Mielasis, pažvelk danguje tiek debesų...

– ...kad neliko žemėje man vietos, – nuliūdo Guru Guru.

– Tuomet važiuokime į kokią nors salą.

– Dangus ir vanduo... – nudžiugo Guru Guru.

– Eilės?

– Taip, mieloji, poezija pasirodo ir dingsta... Lieka tik medus, neapkartintas arbatos...

Guru Guru karštai apkabino Mylimąją.

– Ar tu žinai, kad numirti – neįmanoma?

– Žinau, mielas, dabar žinau...

Temo. Palei kapinių sieną tvarkingai išsirikiavo šiukšlių konteineriai. Atskrido alkanos varnos.

– Ateis naktis, ir mėnulio akmuo perskaitys mano vardą. Mintinai iškalęs raides, palaidos tik duobę.

Susimąščius, nenukrenta galva

– Nuragija galbūt kilo nuo žodžių „nuo“ ir „ragas“. „O“ laikui bėgant buvo pamesta ir liko tik Nuragija, – samprotavo Dravenis.

– Draveni. Kokia yra tavo Nuragija? Sapnavau, kad buvau joje, regėjau neįtikėtinus dalykus, – paklausė Guru Guru.

– Tu esi Sardinijos saloje, matai artefaktus... Kam Tau reikia sapnų? – nustebo Dravenis, – mano Nuragija, tai Šventaragio slėnis, Vilnius... Tik čia galiu sapnuoti...

– Tu teisyb, man dabar nereikia sapnų pagalbos, nes aš buvau (o gal tebesu) saloje. Sužinojau, kad Casteddu/Cagliari įkurtas prieš du tūkst. septynis šimtus metų, vadinosi Karalis. Nurago kilmė neaiški. Gal arabai pavadino nūr, šviesa, bet tai turėjo būti jau daug vėliau. O gal senovės tautų žodis, kuris dabar mums nesuvokiamas... Noragas... Nuraminis... Toks vieno miestelio pavadinimas. Galūnė kaip lietuvių ar graikų. Italai suitalino į Nuramini... Mįslingas kraštas, tokio peizažo niekur neteko matyti. Pusantro milijono žmonių, du milijonai avių, saulė kiaurus metus, nuragai, jūros... Net dvi. Jei tai atlantų

palikuonys, nenustebčiau, Draveni, nes turi jie kažką keisto. Čia rasim Liuciferio gatvę, kurioje yra bažnyčia. Kiek toliau, Romoje, tai būtų, švelniai tariant, erezija ir satanizmas. Čia senasis tikėjimas, kaip Tibete bon, sumišęs su katalikybe. Bažnyčios su kryžiais, bet kitokių formų ir spalvų nei įprasta kitur matyt... Paukščiai, grybai, augalai... Visko čia esama...

– Nežinau ką atakyti: debesys, stipresni už žolę, pagavo mano mintis. Matau: kyla piliakalnis lengvas it rūkas, prigijęs prie vientiso dangaus. Susimąščius nenukrenta galva, blunka prošvaisčių lubos, senka kartėlis, lapai stiklinės dugne. Kai pasibels spalvoti sapnai, nepajėgsiu atverti durų, liks tik atviri langai ir nesugaunamas mėnulis.

– Dravenis, gal tu dabar esi Nuragijoje?

– Nežinau, kur esu. Gerdamas arbatą, pamirštu drumzles, kurios niekur nenusėda ir sukasi galvoje, kol mintys tampa švarios...

– Draveni, tu nepaisomas skeptikas, persunktas liūdno misticizmo. Gal tau jau nereikia pasaulio, bet ar Nuragija tau svarbi?

– Svarbi, nesvarbi... Aš gyvenu be apibendrinimų, sąvokų gaisro, be raudonų logiškų gesintuvų, be saugių kurortinių saulėlydžių, be geltono paplūdimio smėlio.

– Draveni, ar Nuragija tau svarbi! – beveik riktelėjo Guru Guru.

– Taip, – vos girdimai patvirtino Dravenis, – girdžiu, artėja aukštas piliakalnių rūkas, atveriantis ne tik minčių tunelius, bet paslaptį Nuragijos vartus.

Interliudija

*

elektros lemputės jau nepasiekia lubų

švinu dvelkia ilgas koridorius

kvėpuoju

dar neatšalo arbata

gyvas

švelniai apgauna

pirmi saulės spinduliai

naktis vis dar verčia
neperskaitytos knygos lapus

*

ant stalo dulkės
akyse
monitoriaus ekranas
saugus bedugnės žavesys
iškirstuose languose beribiai laukai
dreifuoja užuolaidų valtys
nuseko gyvenimas
į debesis
nusitaikė abejingi kaminai
žalias arbatos aplinkraštis
dovanoja apskritimą
ratą prisukamų žodžių
skylėtas minčių pėdas

*

bedugniai pilkapiai
į duobes įrėmina žolę
rėkia žuvėdros
tyli pakrantė
debesys skandina pušis
laikas sugrįžti
kol dar nenumirė
slėnis

*

nuseko veidrodinis upės dugnas
kaip pievos takas prieš liūtį
lietus gesina šaltą pelkių ugnį
žaltvykšlių gausmą
atgailą
be skausmo

Kunigaikštis Sanginas

Kelią, kurio nebuvo, užtvėrė avys, kurios tikrai buvo, ir jų buvo apstu. Atstumas prakalbo trumpais sustojimais. Guru Guru ir jo Mylimoji pateko į bandos vidurį, ir norėdami apsižvalgyti užlipo ant akmens.

– Nėra atviro stogo, tik dangus, be lietaus, be sniego, be apysaldės manos (kuskuso?), be...

– Mielasis, tolumoje jauki trobelė, turbūt piemens...

– Ten ir keliausime, – patvirtino Guru Guru.

Avys pajuto, kad reikia svečius praleisti, todėl, įtaigiai bliudamos, prasiskyrė į šalis, ir Guru Guru bei jo Mylimoji saugiai pasiekė nedidelį, iš akmenų ir plytų suręstą namuką. Durys buvo atviros, bet nebuvo nei skambučio, nei dekoratyvinio plaktuko, nieko, kas galėtų pranešti apie svečių atvykimą.

– Įeikite, – pasigirdo žiauriai pažįstamas balsas.

Prie seno, valgiais nukloto stalo sėdėjo Dravenis ir gėrė žalią arbatą.

– Nustebote? Gal todėl, kad mano pirkioje nėra atviro stogo, kad (ne)mano avys laukuose nuskyne visus pavasario tolius, o gal jūs ilgitės debesų spalvos?

– Draveni, nejaugi čia tu? – stulbo Guru Guru.

– Tu teišus, manęs čia neturi būti. Prie jūros aprimę krantai, sukurti ilgų atstumų... Sėskitės prie stalo ir vaišinkitės, nes ši akimirka pabarstyta saldžiu cukrumi. Gerkite, puodeliuose dar neatvėso arbata.

Guru Guru apsidairė, tarsi ieškodamas monitoriaus ekrano, kuriame distanciškai saugiai ir įtaigiai puikuojasi Dravenis.

– Drąšiau, tai akivaizdu. Ar aš esu, ar nesu, koks skirtumas. Tikrovė – tai ekranas be ekrano, transliacija iš galaktikos centro. Aš, kaip ir jūs, kartais nerandu tinkamo žodžio, ir pradedu šnekėti ilgai ir nuobodžiai...

– Draveni, kadaise žadėjai papasakoti pasaką, bet nepapasakojai. Kažkodėl nujaučiu, kad tai pasaka ar pasakojimas apie Nuragiją, kur susitinka Europa ir Afrika, kur Europos pradžia, laiko ir erdvės strėlė, jungianti Sardus su Samiais... – pagaliau atsitokėjo Guru Guru, – Čia tiek keistų ir nuostabių dalykų: niekur nemačiau, kad kioskelyje galima įsigyti naują Gentle Giant albumą už 9,9 euro, ir dar už tai

gauti La Repubblica numerį bei kavos puodelį (tas pats pasakytina ir apie Billy Idol naujausią albumą). O kiek čia roko koncertų vyksta... Sala nemaža, nors ne tokia ir didelė – ilgumo kiek per 200 km, tačiau veiksmo daug. Gyventojų 1,6 mln., bet didžiausiame mieste vos 154 000. Visi kažkur išsislapstę... Gal nuraguose? O jei rimtai, Draveni, čia labai daug komunų, miestelių–kaimelių–bažnytkaimių, tokių labai tvarkingų ir bendruomenišku, primenančių greičiau Austriją. Net užrašas "Piktas šuo" yra toks gražus ir meniškas, kad nei tas šuo atrodo piktas, nei ką. O gal ten parašyta kas kita? Kodėl žmones skiria sąlyginai nedidelis geografinis atstumas, bet jų pasauliai tokie skirtingi? Ir visa tai mūsų mažytėje žemėje...

Dravenis dėmesingai išklausęs Guru Guru monologą, numetė puodelį ant stalo. Porcelianas nesudužo, nė lašas arbatos nenuitiško ant stalo. Guru Guru suabejojo tuo, kas buvo akivaizdu, tikra, ir pageidavo kažko keistesnio, haliucinogeninio. Dravenis nusijuokė, tarsi supratęs Guru Guru abejones, ir lėtai pradėjo pasakoti:

– Ėjo laimingi 900 metai, dar nebuvo surinktas keturženklis metų skaičius, ir žmonija buvo beveik laiminga, ypač tolimas aisčių pasaulis, kurio dar nepasiekė nei kryžiuočiai, nei kalavijuočiai. Tuo įstabiu metu prie jūros gyveno nenuorama, drąsuolis ir nuotykių ieškotojas nuskurdęs kunigaikštis Sanginas, be pilies, be žemių, ir jis teturėjo tik didžiulį burinį laivą, galinti išplaukti net į tolimas jūras. Kelionę pagreitino stabilūs konfliktai su šalia gyvenančias didikais, ir Sanginas nelaukdamas kada jį užpuls nedraugiški kaimynai, surinko drąsių, nutrūktgalvių žvejų komandą ir skubiai pakėlė bures. Sanginas ilgai klajojo jūromis, kol pasiekė nuostabią salą, kuri vadinosi Sardegna, o vietinių gyventojų sardų kalba lietuvių jūreiviams buvo beveik suprantama. Sanginas pasijuto kaip namuose, ir prisiminęs savo kunigaikščio titulą pasiskelbė salos valdovu. Vietiniai bendruomenių vadai nenorėjo pripažinti Sangino valdžios, bet po trijų dvikovų, jie pasidarė švelnesni... O kai Sanginas vedė sardų didiko dukrą (Guru Guru, tau reikės sužinoti merginos vardą, nes aš jį pamiršau) jam pakluso visi salos gyventojai. Bėgo dienos, mėnesiai, metai, ir net dabar sklando legendos apie Sanginą, nuožmų piratą, ir visų nuskriaustųjų gynėją, žmogų, keisto ir nenusipėjamo elgesio, garbinusio Šiaurės dievus ir iki mirties nepriėmusio krikščionybės... Sakoma, kad ir Sangino palikuonys dar ilgai slapta garbino aisčių dievus...

Nejučia Guru Guru ir jo Mylimoji užsnūdo, ir kai jie pabudo, nebuvo nei Dravenio, nei trobelės, tik tuščias laukas.

Aveno mekys.

Milžino pirštinės

Boksininku vadinamas nežinomas žmogus (jis buvo labiau panašus į apsaugininką, "dviejų durų spintą"), net šiems, o ypač aniems laikams gana aukštas, nieko daugiau nepriminė, ir ką galėjo prisiminti PC apsaugininkas ar neidentifikuotas skeletas? Tiek boksininkai arba gigantai, kolosai (zigantes, kolossoi) buvo 2–2,5 m ūgio. Jų skulptūros netyčia aptiktos Sardinijoje 1974 m. kovą. Tiek istorijos.

Įdomu, kad iki šiol taip ir neaišku, kas jie. Kažkam atlantai, kažkam dar kažkas. O jie net savo namus turėjo, tiksliau, vietas, kur rastos gigantų skulptūros. 3000 metų boksininkai atrodo kaip terminatoriai, atsiradę tartum iš niekur Viduržemio jūroje. Dar nebuvo graikų, bet jau buvo paslaptieji Egipto žyniai. Gigantų kapai gerai žinomi Sardinijoje. Gal todėl ir dabar būtent čia galima rasti naujausią Gentle Giant albumą, o milžinai tebegyvena iki šiol?

Žaliu traukinuku (tren verde) jie nuvažiavo per keistus klonius, kuriuose iš visų pusių buvo matyti keisti bronziniai kariai, pravardžiuojami boksininkais. Niekas nežinojo, kas jie tokie.

– Šiuos monumentus pastatė, kai nebuvo karų, nebuvo priešų, nebuvo šiuolaikinės, agresyvios žmonijos... – mąstė Guru Guru, – bandau prisiminti ir nerandu tinkamų žodžių... Svyruoja seifo raktai, ir troškimais premijuojami popieriniai aitvarai. Lauže nedega visažinio kaukė, nedega basos pėdos. Nepaguodžia trumpalaikiai metalo riksmi, ryškios neono gyslos. Aš bėgu į centrą, kuriame yra taškas paruoštas ne sprogimui, bet visatos skriestuvui. Sukandęs dantis brendu į smėlį ir deklamuoju akmenims eiles, ieškau miražo laiptų, ir noriu užlipti iki pat pakeistų debesų.

– Mielasis, pažvelki, ant kupė grindų guli milžiniškos odinės pirštinės...

– Tai boksininko pirštinės, – nustebo Guru Guru.

Į kupė įžengė aukštas žaliukas.

– Du metrai ir penkiasdešimt centimetrų, – nustebo Guru Guru.

– Teisingai, toks mano ūgis, – patvirtino milžinas, – atiduokite mano pirštines.

– Galite paimti, jos ne mano, – mandagiai pasiūlė Guru Guru.

– Išsigandai, atiduodi grobį! – sušuko gigantas.

– Nė kiek, mano ūgis du metrai ir keli centimetrai. Mano senelis buvo boksininkas!

– Puiku, geras varžovas!

– Mielasis, nereikia ringo, kovos, – išsigando Guru Guru Mylimoji.

– Mem, tai tik sportas, – abejingai konstatavo gigantas.

Pirštinės smaugė pirštus. Guru Guru prisiminė, kad šiandien suvalgė laukinę vilkauogę. Pirmoje eilėje sėdėjo keisti vaisiai ir uogos, ir linksmai klegėjo, laukdami žūtbutinės kovos. Kas gi taps Sardinijos čempionu?

– Šiandien suvalgiau slyvą, – tarė braškė.

– O aš rinkau kritusius obuolius, – pasigyrė trešnė.

– Aš esu teisėjas! – sušuko obuolys, – daugiau pagarbos!

– Teisingai, – pritarė kriaušė, – mes visi esame vitaminai, ir turime sutarti...

Neaiškūs tipažai stebėjo rungtynes. Guru Guru Mylimoji padrašinančiai pamojo ranka. Mušė prakaitas, varinėmis gyslomis tekėjo negyvas vanduo. Guru Guru spyrė į sieną ir ji pavirto metaliniu tinklu. Į sportininkus snaiperiškai nusitaikė TV kameros akis. Amžiaus kova. Spurdėjo ekranų pagauti žmonės, minkšti foteliai rijo žiūrovų skeletus. Eteris pakluso žiniasklaidos melui. Guru Guru atkando šokoladinės plytelės gabaliuką, ir piktai išspjovė. Plastilinas.

Guru Guru Mylimoji pakėlė milžino pirštines ir išmetė pro kupė langą. Jos nukrito ant žemės ir pavirto dviem betoninėmis varlėmis.

– Mieloji, mes skriejame laiku, neturėdami laikrodžių, tik sveikas šonkaulių rodykles.

Kelionė, kurioje Guru Guru išvengė kovos ir čempiono vardo.

Du laiškai

– Artėjame prie Su Nuraxi, o nuo ko tolstame? – susimąstė Guru Guru, rašydamas laišką Draveniui.

Pirmas laiškas

Miesteliai be pavadinimų (kiek meluoju – su neįsimenamais pavadinimais), jų daugybė, visur maži žmogučiai, tupi senukai ant laiptukų kaip žvirbliai prie bažnyčių, parkeliuose, šalia žaidžia vaikai.. Juos supa kalnai... Žolė, žalia, gražu, avys, visada saulėta... Turbūt taip atrodė Atlantida, todėl buvo paliktas bent lopinėlis jos, kad žmonės ATSIMINTŲ, ką padarė. O ką, nežinia. Prieš 3500 metų veikęs miestas–

nuragas viduryje turi šulinį, kuris, be kitų dalykų, skirtas apeigoms, Deivės Motinos ir Dievo Tėvo, Šeimos garbinimui. Čia nebuvo kruvinų apeigų, tiesiog nedidukai žmogeliukai (joks šiuolaikinis žmogus turbūt negalėtų apsimauti jų šalmu), nors būta ir gigantų, milžinų, kolosų, dvimetrinių, ir kas jie tokie, niekas nežino... Apskritai, niekas nieko nežino. Nors atrodo, kad visi viską žino. Ir gyvena daugybėje mažyčių miestelių, gražių kaip pasaka... Su Nuraxi... Baruminis... Nuraminis... Tai tikrieji pavadinimai, nors ir ne lietuviški. Nuramina...

Saulė, saulė, saulė, jaukūs kalnai, žmogus pravažiuoja dideliu vežimu pilnu žalio šieno. Vienas kitas labai liesas (o gal tiesiog raumeningas?) arklys, rudas. Piemuo su avimis... Laistomi laukai slėniuose tarp kalnų... Siaurutės gatvelės... Miestelis kiekvienas, turintis po kokius 2000 gyventojų, turi ir savo policiją, gaisrinę, greitąją, miškininkus, paminklus, šunis... Jokios agresijos... Visi tiesiog gyvena... Nieko nelaukia, nieko nesitiki, šypsosi, ramiai gyvena...

Ar aš sapne, Draveni? Ar Nuragija yra sapne?

Po gero pusvalandžio atėjo atsakymas. Aišku, Guru Guru būtų žymiai įdomiau, jei Dravenis kažkokiu magišku būdu pasirodytų saloje, bet ne kiekvieną dieną (argi?) nutinka nepaaiškinami dalykai, ne kiekvieną naktį pabundame sapne.

Antras laiškas

Sveikas, Guru Guru, gyvenimas yra tik panašus į sapną. Tik panašus... Gyvenimas – ne mirażas, bet nėra ir tikras, nes daiktai neturi savasties, substancijos, savojo „aš“, nėra daikto savyje... Neįmanoma racionaliai ar iracionaliai apibrėžti gyvenimo. Galima tik poetiškai, todėl gyvenimas – tai ankstyvi svajonių atodrėkiai, vasaros kruša, patręšta lietumi, aptemusi muzika, arbata. Gali pratęsti mano mintis toliau, jei nori... Aš jau nenoriu žinoti, kas yra gyvenimas, tik jaučiu, kad sienos tylą atspari doktrinų riksmui, todėl keliauju į save. Kasdien.

Ant gyvatiško asfalto raitosi greitkelių rodyklės, į miesto dugną rieda degančios mintys. Vėjas iš galvos rauna senus vaikystės medžius, pakelės grioviuose ieškau paslydusių varlių, įpusėjusios vasaros, pusės butelio sniego.

Sausas minčių lietus – tai dykuma, jūros mirażas... Įtikinančiai gelsta aukšta žolės galia. Raguva sekli, galima bristi, nes kito kranto nėra, ir niekas nepaskęs, išritęs iš sparnuotos varnų valtys.

Neišgirdau vakaro žingsnių. Ant debesų rankovės saulė pavirto geltona dėme, nesudegiau lauže, užgesau prie atšalusių žarijų, sulenkęs naktį per pusę.

Sugrižtu nežinia kur. Gal namo, gal – ne. Apačioje – asfaltas, viršuje – čerpių stogas, apgaulinga mėnesiena. Nejuda naktis, stoviu ir aš. Ta pati valanda, bet aš jau kitas. Girdžiu, ant žemės nekrenta lapai, šešėliai nelaidoja medžių. Tuščias priemiestis, bet kokį namą galiu apeiti ratu, jei jį saugo atviras laukas. O kas saugo mane? Guru Guru kas saugo tave?

Guru Guru perskaitė laišką, išgėrė kavos puodelį ir kartu su Mylimąja iškeliavo ieškoti dar neatrasto nurago. Dar vieno iš maždaug 7000.

Laisvės gurkšnis

Guru Guru buvo beveik gyvas... Vakar kaip reikiant palakstęs per milžinišką karštį po nuragą ir miestelius... Su Nuraxi yra nurago pavadinimas viena iš sardų tarmių (Nuraxi, kita tarme Nuraghi, Nuraghe).

Esmė, kad Sala egzistuoja, Atlantida yra čia ir dar kažkur, kaip ir Šambala, tiesiog reikia tai pastebėti, lįsti gilyn... Sako, yra bent 10 000 nuragų, bet tik 7000 jau ištyrinėti. Argi?

Taip, Salos likučiai, iškyšuliai yra visur po truputį – Gobyje, Tibete, čia, Samių žemėse, Javoje, Balyje, Žalčiauvoje, visur planetoje...

Strange days – pats tas... reikia durų, atveriančių kelią iš žinomo į nežinomą. Arba atvirkščiai... O čia iš ryto buvo apsiniaukę, bet, kaip visada, labai trumpai. Niekada čia nelyja, nors leidomės su perkūnija, turbūt gal ir būna kelias dienas metuose.

Manau, kad Senasis pasaulis tebegyvena toliau, palikęs (nusimetęs) savo griuvėsius, o išmintį ir jėgos vietas (galios vietas) palikęs toliau, nes jos niekur ir negalėjo dingti, gal tik persikėlė nuskendus saloms – Lemūrijai (tarp Indijos, Šri Lankos ir Indonezijos) ir Atlantidai. Buvo didžiulės civilizacijos, kurių palikuonių tikrai išliko (jei jau iš "Titaniko" išliko...). Stebiu keistą statulą, ir iki šiol neaišku, kodėl šis gigantas yra toks panašus į robotą. O jam, nustatyta, apie 3000, gal daugiau metų.

Gali būti, kad gigantai buvo Jūros Žmonės, šerdenai. Juos pirmąsyk paminėjo Ramzis II prieš 3300 metų. Gali būti, kad tai buvo baskų, etruskų protėviai. O gal ir ne. Gal tai į nebūtį, ar į paralelinę erdvę iškeliavusi nežinoma civilizacija.

Nuragijos gyventojai buvo Senosios Europos, dar nesivadinusios Europa gyventojai. Ir mes galima prisiliesti prie to, ką jie paliko. O paliko daug vien Sardinijoje...

Guru Guru išjungė diktofoną. Kam jis kalba? Ir kodėl? Pastalėje liko pavargusios kojos, batai, prilipe prie lentų lako. Ant stalo neobliuota stiklinė. Vynuogių sultys ir pustuščiai žodžiai, nutilus mintims, Guru Guru išjungė ausis, ir nejučia užsnūdo.

Prie stalo sėdėjo Dravenis ir tradiciškai gėrė žalią arbatą.

– Guru Guru, tavo kalbos tai tik griuvėsiams neįtikę žodžiai... Čia niekada nelyja, o tu bandai į surūdijusį kibirą surinkti lietaus lašus...

– Draveni, nejaugi mes nieko nesužinosime apie Atlantidą?

– Kai švelnus pušų vėjas galanda pušų spyglius, mes minkštais samanų patalais brendame iš bruknių uogyno... Atlantida kaip poezija pasirodo ir dingsta, lieka tik medus, apkartintas arbatos. Apsidairyki! Kambaryje – laukas, lauke – kambarys, mikliai šoka supainioti baldai, sutryptos grindys žingsniuoja iki pat sienos, toliau nėra kur eiti, tik atsigręžti atgal, į pradžią.

Guru Guru pabudo. Niekas nepasikeitė: stovi sienos, guli grindys, nepastebimai skrenda lubos, maištauja atviri langai, tvenkiasi įelektrintas oras.

– Įkvėpęs laisvės gurkšnį – uždusau, – nusijuokė Guru Guru.

Sardinija, po apelsinmedžių, kažkada

Undinė

Dravenis, prieš išvykdamas į Ulsterį, nutarė nukristi į Sardiniją. Ir neapsiriko, nes Guru Guru iš keisto milžino (aukštaūgio piemens) kelioms dienoms pasiskolino didoką laivą, kodėl, nežinia. Sandėris įvyko uoste, kai jau beveik sutemo, todėl Guru Guru negalėjo gerai išžiūrėti piemens (???) veido. Ne vietinis, nebuvo jokių abejonių.

– O gal tai buvo atlantas? – it elektra, persmelkė aštri mintis.

Guru Guru, jo Mylimoji ir Dravenis plaukė aplink salą ir mąstė.

– Situacija labai keista, pradėk ką nors sakyti reikšmingo, gilaus, Draveni...

– Tai, kad karšta, sienų nėra, tik jūra, aš neturiu ko pasakyt.

– Ir aš...

– Nustokit kankintis, – tarė Guru Guru Mylimoji, – o gal tai buvo tikras piemuo, aukštaūgis, kultūringas, supratingas jaunuolis, norintis padėti svetimšaliams, kurie jam pasirodė tokie artimi...

– Teisinga prielaida, – patvirtino Guru Guru, – nes mes dabar esam visada, ir taip bus visada.

– Pagaliau aš supratau, kad niekada nė viena tauta niekur neišnyko ir neišnyks, mes neteisingai kodifikavome istoriją, tautų nėra, sienų nėra, valstybių nėra. Yra tik Viena Sąmonė.

– O žmogus, jo individualybė? – paklausė Guru Guru Mylimoji.

– Gal nuskambės kiek dogmatiškai, bet yra nesuvokiamas individualios sąmonės ir Sąmonės tapatumas bei skirtingumas. Kitokio paaiškinimo nėra, ir negali būti, – atsakė Dravenis,

– Taip, viskas yra visada, – pritarė Guru Guru, – Buda gyveno/–a, mes esame praeityje/dabartyje/ateityje vienu metu, ir tuo pačiu niekur. Vakar, kai lipau nuragu kaip kalnų ožys, oi nebuvo lengva, ir tai buvo tokia kaip reikiant materialiai apčiuopiama praeitis, kad galėjau į ją galvą prasiskelt. O kur ji dabar? Namai tolumoje, tolstam. jūra... Karštis... Jis ir jūra sustiprina amžinybės, visados pojūtį...

– Visos jūros ne įteka į vandenyną, o vandenynas tiesiog kartais leidžia vienoms žemėms iškilti, kitoms nusileisti, ir atvirkščiai. Vandenynas, kuris valdo 90 proc. Planetos, yra mūsų valdovas. Civilizacijos, tautos... – aiškino Dravenis, – Ne, yra kultys, gentys, jų būta tokių įdomių ir dabar esama, apie kurias dar neparašyti vadovėliai. Argi nekeista, kad 2015 m. pagal krikščionis atrandamos naujos gentys? Juk palydovai seniai viską turėjo atrasti.

– Man tai irgi visada buvo keista. Gal jos gimsta nuolat? – svarstė Guru Guru.

Tik dabar draugai suprato, kad laivas plaukia pats, tiksliau yra valdomas kažkokios jėgos. Juos plukdo išvysti paslaptį. Staiga iš jūros išniro undinė ir labai keistai uždainavo:

Jūra siūbuoja, miegas artėja...

Tyliai suūkia sardopelėda...

Lotynų kalba, lotynų kalba

Suūkia pelėda, nes sardė yra.

Guru Guru ir jo Mylimoji pabudo namuose. Guru Guru mąstė: ar tai buvo sapnas, ar tikrovė?

– Koks skirtumas, pasakytų Dravenis, – Guru Guru Mylimoji perskaitė jo mintis.

Sardinija, jūroje, visada

Lieta

Jau nepastebiu saulės. O gal tai šviečia mėnulis. Naktį – švelniau, dieną – ryškiau. Žolėje neskęsta uogos, apstulbusi kaitra iš dobilų guolio semia rasą. Supančiotas dangus, ruošiuosi kelionei į debesis, ir suranda aukštas žuvėdras, pakilusias virš nepagaunamo miško. Pavargęs nuo raguvų tolių, paklydau šile, gaudau aukštas pušis, einu lėčiau nei lauko akmenys. Už paparčių slenksčio – oro durys, uždelstas piliakalnių atvirumas. Negaliu nuslėpti slaptų minčių. Pasviro prislėgtos dilgėlių akys, suskeldėjo beržyno grotos, išbridęs iš dabarties šešėlių, be jokių pastangų atsirėmiau į duobę.

Nukritau šalia aiškių gatvių kontūrų, ten kur susikerta pastatų kampai, kur purvinos grafičių kreivės piešia kitą miestą, nutįsusį šešėliais link asfalto šukių.

Pabudimai

Miegas be sapnų ir miegas su sapnais nėra tas pats miegas. Galbūt tai dvi skirtingos būsenos? Galbūt skirtingai pabundame, kai sapnuojame, ir kai ne, kai prisimename sapnus, ir kai ne.

Guru Guru pabudo ir ilgai žiūrėjo į jūrą, tarsi laukdamas atplaukiančio laivo.

– Kodėl aš ne jūreivis, ne piratas? Kodėl negimiau XVIII amžiuje? – susigraudino Guru Guru.

Blogas pabudimas...

*

Dravenis, pabuvojęs Siamo muziejuje, primerkė akį.

– Kas žino, o gal buvai? Siamo muziejuje, kiek girdėjau, Tave net tailandiečiu palaikė vietinis sargybinis, kodėl jis taip padarė? O tajų ir sardų ryšiai buvo, bendravo tautos, didelė Budų, kardų ir rankraščių kolekcija. Keista, ar ne? Saloje nutinka patys keisčiausi dalykai, ir tik nesuprantami paukščiai medžiuose (jų net nesimato, tų paukščių) keistai sučyra.

– Guru Guru, aš pabudau Siamo muziejuje, ne namuose. Blogas pabudimas...

*

– Du skirtingi pabudimai. pabundame ne ten kur užmiegame, gyvename ne tą gyvenimą, kurį turime...
baisu... – mąstė Guru Guru.

– Yra ir geras pabudimas. Tik tas pabudimas, – tarė Dravenis.

O gal nebuvo blogų pabudimų, nes nebuvo ir tokių pokalbių. O kas tada buvo? Buvo tik Sala, kuri ir dabar yra.

Topoliai, kapinės ir poetų paplūdimys

Geltonoje žolėje nardo raudona lydeka. Nuo rūko drėgmės, pritilusio vėjo, pilko lietaus pabrinko miško skruostai.

Tuščios gatvės parduoda paskutinius namus. Nusipirksiu iš budelio rojaus gyvastį, atvirksčią veidą, pražiotus nasrus, nes vis mažiau plačiose aikštėse palikta vietos šikšnosparnių juokui. Į kepurį skėčius pamerkti mitinguoja grybai, šlapi akmenys auga aukštyn, ir jau galima atsirėmus į griūvančius mūrus pranokti birų, auksinį smėlį ir paprastą molį.

Sulipo sapnai – jau negalima išlankstyti aisčių piramidžių, ieškoti požeminių tunelių, urvų. Galima palenkti sodų tvorą, ir tokiu būdu sumažinti obelų ryškumą, kad žvilgsnio erdvės neužtemdytų kvapūs žiedai.

Medžiai siunčia prisiminimų atvirukus gandrąms ir kurmiams. Kaliausės saugo laukus, lūšies nagus, apipelijusius vilko dantis, žvitrų kaukolės šokį. Tyli runos. Užverstos knygos it atversti lauko akmenys, po kuriais vis dar miega žalčiai.

Industrinės raudos šlovina slaptus vaiduoklių kotedžus. It jūra, be apribojimų skleidžiasi svajos, bet perkaitęs dangus palieka vis daugiau vietos įprastam kasdienybės skrydžiui.

Apleistose sodybose vis dar griežia žilagalviai topolių kvartetai, baltais lapais užklodami atvirus šulinius.

*

Sugrįžęs namo, Dravenis perskaitė laišką:

Draveni, ką tik grįžau. Įspūdžiai...

Pietietiška katalikybė savo makabriškumu ypač atsiskleidžia kapinėse, kur viduramžiškas ars moriendi atsikartoja XIX ir XX a. antkapiuose: vaiko kapas papuoštas nugaišusiu akmeniniu balandžiu (tikro dydžio), mergaitės – jos pačios skulptūra su šalia padėta skrybėlaite arba jos pasiūgusiais šalia esančiais dviem vaikais... Tai tikroviška, kraupu ir makabriška.. Fotografavau mirtį, ir kai pamačiau Nelaukiamosios veidą, vos neužsimušiau pats, nuslydęs nuo laiptukų. Mergelės Marijos kultas čia akivaizdžiai susimaišęs su senaisiais Deivės Motinos kultais, mirusiųjų kultu. Niekur nieko panašaus neteko matyti.

O jūroje, Poetų (taip juokais vadinu Poetto) paplūdimyje palanga, tačiau žmonės ramūs, neįkyrūs, o šiandien jūra kaip tik nelabai rami, banguota, kabo raudona vėliava, sėdi budrus gelbėtojas, tačiau iš tiesų ramu, galima smagiai pašokinėti per bangas. Visos problemos po antro įlindimo į vandenį dingsta, įkaitęs kaip krosnis kūnas atvėsta, atleidžiamos visos visų padarytos nuoskriaudos, telieka ramybė: noras mąstyti apie tai, koks gražus pasaulis, jūra, mėgautis jos kvapu, netoliese esančiais laivais, kalnais... Tīrēnai... Jie geriau nei kalnai Pirēnai.

*

Klonių gausmas pakvietė saulėtus gaisrus, kad nušvistų miesto stogai, ir tolima Nuragija.

*

Nuo medžio nukrito apelsinas. Prie uosto su pradarytu cigarečių pakeliu (viena buvo pusiau ištraukta) kišenėje užmigo valkata. Nežinomi paukščiai palmėse giedojo varnų ir papūgų kalbų mišiniu. Bonaryje prasidėjo naktinės mišios, lygiai 00:00.

Guru Guru laiškas miegančiam Draveniui

Kadangi Ulsterio ir Sardinijos laiko zonos skyrėsi 7,77 valandos, laiškas nuo Guru Guru Draveniui ir atvirkščiai kartais keliaudavo gana ilgai, nors ir buvo elektroninis. Kodėl? Tai žinojo tik vienuolė Dantės gatvėje, pro langą linksmai bendravusi su praeiviais. Ji žinojo. Bet nesakė, tik šypsojosi.

Guru Guru epistoliarinį žanrą nelabai mėgo. Laiškų rašymas jam buvo kančia, geriau jau pasakoti kaip agentui Kuperiui į diktofoną, ar tiesiog tyliai sau mąstyti žvelgiant į Velnio Balną...

Šis vakaras buvo dar vienas ypatingas vakaras, tuo pačiu jis tebuvo gyvenimo dalis. Kasdien jis artėjo prie mirties, tačiau gyvenimas darėsi vis įdomesnis. Gal mirtis ir pabaiga, gal ir ne, bet kuriuo atveju, gyventi įdomu, paprastai sau mąstė Guru Guru per milžinišką karštį.

Ir parašė laišką Draveniui, kuris tuo metu miegojo Ulsteryje prisiklausęs geros muzikos.

Draveni,

mielas bičiuli. Ištrūkau (kuriam laikui) iš mirties namų (norėjau rašyti nagų, bet suveikė kažkoks automatinis rašymas). Ir taip norisi gyventi. Tiesiog. Anksčiau gyvenimas atrodė kaip daugybė sunkiai sudėliojamų mozaikų, nė nesuprasi, ką su juo veikti, toks didelis, neaprepiamas. O dabar toks paprastas. Mes esame dulkės... Su krauju... Iš vandens... Statome megalitus... Griauname juos... Atstatome..

Šiame laiške noriu Tau papasakoti apie tokį vietinį Casteddu Š... malimo centrą. Užėini, suploji penkis eurus, ir nuveda į salę. Ten nieko nėra, beveik tuščia salė su milžiniška erdve, užpildyta mažais niekalais. Modernųjį meną mėgstu, bet be dviejų gyvų katinų muziejėlyje–pinigų plovykloje nieko daugiau nebuvo...

Tačiau yra ir plusas. Ši gatvė – Liuciferio. Baisu? Nelabai. Šventojo Liuciferio. Pasirodo, toks buvo. Ir jam pastatyta bažnyčia. Keistoka, kaip ir daug kas Nuragijoje, ne iš šio pasaulio.

Tavo stebintis pasaulį bičiulis Guru Guru.

P.S. O televizorius neįsijungia, ir, Dievas mato, kaip tai yra gerai.

Įdomumas

Cvai teksten from Nuragya. Dy besten hundereisingeren rekomendyren.

Sveikas, Guru Guru, pabudau... ir suradau tavo laišką, mums vis dar sekasi, keliaujame laisvi, ir kaip tu teigi: „Kasdien artėjame prie mirties, tačiau gyvenimas darosi vis įdomesnis. Gal mirtis ir pabaiga, gal ir ne, bet kuriuo atveju, gyventi įdomu...“

Guru Guru, tu nei tolsti, nei artėji prie mirties, kaip galima prarasti tai, ko nėra? Kaip gali pasibaigti tai, ko niekada nebuvo. Nėra nei mirties, nei gyvenimo, yra tik ĮDOMUMAS! Štai kur esmė! Bet tikrovė visiems atrodo per daug reali, todėl labai sunku suprasti, kaip yra išties. Visi daiktai yra be savasties, be substancijos, tušti, ir kai ateina laikas – jie pasirodo, kai ateina laikas – jie dingsta. Štai ir viskas.

Guru Guru, ar tu trokšti gražių reginių, ar nori suprasti, kaip yra išties, kaip viskas yra padaryta, sumontuota ir veikia. Man parūpo tavo minčių gausmas, dvasios skausmas, ir abejonių našta, kurią galima nusimesti ir nebūnant Saloje, ir nėra jokio reikalo laukti, kada pradės skeletas girgždėti, o krankliai krankseti.

Niekas neprarandama ir neatrandama, net ir tarsi beprasmiškai sugaištas laikas, atsuka ne laikrodžių rodykles, bet pavargusią galvą, ne aukštyn, ne žemyn, ir neparodo jokios krypties, ir tik tada tampa aišku, ir šis supratimas pabunda it vėjas, ir iš miglotų tolių pakyla ieškoti snieguotų kalnų, kur galima šėlti ir šalti iki pat plieninio ledo, meteoritų švilpesio, iki aštriausių uolų briaunų, nuo kurių nukrenta eruditai vorai, ir jeigu tu to nepadarysi DABAR, prireiks daug kastuvų, atkasti tik vieną sniego saują, kuri ištirpsta, kai ją pasemi supančiota ranka.

Ryžių tyrė

Na, Draveni, o prie fizinio kūno mirties mes tikrai artėjame. Sakai, mirties nėra? Ji yra. Mirtis iliuzija yra lygiai kaip ir yra nirvana, kaip ir abiejų nėra, o yra tik Tuštuma, – aiškino Guru Guru.

– Beveik teisinga, bet negaliu sutikti, nes nėra pilno supratimo, kada nors sugrįšiu prie šios temos... – diplomatiškai išsisukė Dravenis.

– Yra, viskas Yra, mes Yrame, pasaulis Yra... ir vėl susikuria... – nepasidavė Guru Guru.

– Nekerck pasaulio... – atsakė Dravenis.

– Pasaulis daug metų išgyveno be mūsų, išgyvens be mūsų ir dar nemažai... Tai kodėl mes čia? Kad statytume nuragus, kurtume namus, kurių nėra? Ar mes atgimstame skirtingais pavidalais ir keliaujame po planetą, kol kažką galiausiai suvokiam?

Dravenis buvo per menkas, kad atsakytų į šį klausimą... Ir tada gal iš Kinijos, gal iš Korėjos ar Japonijos, iš dabarties, praeities ar ateities atvyko ZEN MEISTRAS.

– Pasaulis daug metų išgyveno be mūsų, išgyvens be mūsų ir dar nemažai... Tai kodėl mes čia? Kad statytume nuragus, kurtume namus, kurių nėra? Ar mes atgimstame skirtingais pavidalais ir keliaujame po planetą, kol kažką galiausiai suvokiam? – pakartojo klausimą Guru Guru.

Zen Meistras mandagiai nusilenkė, ir pasėmęs iš dubenio saują ryžių pradėjo stropiai kramtyti. Sukramtęs Meistras atsargiai delne surinko ryžių tyrę ir pabandė įbrukti Guru Guru į burną.

– Fu, neskanu... – spjaudėsi Guru Guru.

– Reikia atsakymus atrasti pačiam, – nusijuokė Zen Meistras, – tada bus tikrai skanu ir sveika...

Ar Guru Guru užpyko, kai Dravenis iškrėtė toki pikta pokštą? Guru Guru žinojo, kad atsakymai ateina patys, reikia tik paklausti, bet niekam to nesakė.

Bet kur ir bet kada, bet kuriuo laiku

DAS IS DY ENDE FON DY TEKSTE

Įsibrovimas į sapną

Dravenis kartais sapnuodavo sąmoningus sapnus, bet didžiausia jo svajonė buvo įsibrauti į Guru Guru sapną.

Kartą Dravenis, išlikdamas sąmoningas, sutiko sapnų šalies gyventoją, ir jo paklausė:

– Ar galiu aš įsibrauti į kieno nors sapną?

– Gali tik didieji magai.

– O aš?

– Tu negali...

– Supratau, bet ar aš galiu paprašyti tavęs paslaugos?

– Kokios? – sunerimo sapnų šalies gyventojas.

– Pagal mano scenarijų surežisuoti Guru Guru sapną.

– Gerai, bet tik vieną kartą...

Iš štai ką Saloje susapnavo Guru Guru.

*

Salėje skardėjo kurtinantys plojimai. Guru Guru pakilo į aukštą tribūną: aukso medalis ir Nobelio premija. Guru Guru buvo toks laimingas, kad net pamiršo, už kokius mokslo nuopelnus jis buvo pagerbtas ir apdovanotas. Trupučių nervino blizgantis švarkas, bitutė... Staiga salės gilumoje jis pamatė besiskeryčiojantį, bešūkaujantį valkatą. Tai buvo Dravenis. Apsauga išmetė nevykėlį už durų.

Nelaukdamas kada pasibaigs iškilminga ceremonija (medalis blizgėjo švarko atlape, o premijos čekis džiūgavo vidinėje kišenėje, prie pat širdies), Guru Guru išbėgo į lauką.

Skandinavija abejingai miegojo. Laikraštininkai abejingai rašė straipsnius rytojaus laikraščiams.

*

Prie išmestų daiktų artėja išmesti gyvenimai, besitęsiantys iki pat išnaktų, laukdami surūdijusio varnos riksmo, plėšraus katino riaumojimo, buldogo nasrų. Naktis dovanoja alkį ir šaltį. Draveniui buvo sunku užmigti ant kieto parko suolo, atakavo neramios mintys: mokykla, studijos, pirmoji meilė, vestuvės, sūnaus gimimas, bedarbystė, benamystė, badas...

Valkatas paguodžia tik pigus vynas, alus, bet vis sunkiau surinkti pinigus buteliui... Nepastebimai prabėgo aksominė jaunystė, sukasi rankos, dreba galva, linksta kojos. Silpna. Jau galima užmigti. Dravenį pažadino stiprus smūgis.

– Kelkis, padugne! – sušuko Guru Guru.

– Aš inteligentas, baigiau Vilniaus universitetą.

Tik dabar Dravenis pažino Guru Guru, ir gavo į nosį. Veidas paplūdo krauju...

*

Sapnų šalies gyventojas triumfavo.

– Na, kaip, ar patenkintas?

– Reikia sukrečiančios, dramatiškos atomazgos, – nenurimo Dravenis.

– Tuoju bus!

*

Guru Guru rankose atsirado aštrus medžioklinis peilis, ir nieko nuostabaus, juk sapnas. Guru Guru pajudo didžiulį norą smogti peiliu, bet susivaldė ir numetė peilį ant žemės.

*

Dravenis džiūgavo, bet sapnų gyventojas truputį nuliūdo:

– Būtų smagiau, jei smogtų...

– Šaunuolis Guru Guru, – susigraudino Dravenis.

Guru Guru pabudo išpiltas prakaito, ir nusikeikė, bet mandagiai, kultūringai:

– Rupūs miltai...

Sardinija paskendo sapne. Kažkas malė rupius miltus beveik neįkandamai baltai duonai. Kitas kažkas įkalė espresso su vandeniu. Lašėjo padžiauti skalbiniai iš kažkelinto aukšto ant praeivių, bet visi buvo laimingi.

Sapne, žinoma, neabejotina, kad niekada

Nežinojimas

– Guru Guru, nieko nereikia žinoti? – tarė Dravenis.

– Nejaugi nieko? – abejojo Guru Guru.

Nepaisant akivaizdaus perspėjimo, užsimezgė ilgas ir beprasmiškas pokalbis, nuo kurio vos nenulūžo internetas.

– Kas yra Vilnius? Čia niekas tokio nežino. Vilniaus nėra, pasaulio centro nėra... Ar pasaulio centras plaukia laivu? Gal aplink Salą? – svarstė Guru Guru.

– Guru Guru, aš taip pat nežinau, kur yra Vilnius, bet gyvenu kažkokiam, kažkokio miesto priemiestyje, bet spauda, radijas, TV įkyriai tvirtina, kad čia Vilnius, bet aš tuo abejoju, nes negirdžiu, kaip naktį staugia geležinis vilkas... Gal aš gyvenu Atlantidoje, Saloje?

– Senovės Atlantida.? Įdomu, kodėl žmonės taip pavadino šią hipotetinę vietovę? Ji dar vadinama Sirenų žeme. Kartais nervina vardai, pavadinimai, etiketės... Planetos kažkodėl vadinamos lotyniškai... Toks jausmas, kad apie Atlantidos buvimą jau seniai žinoma, arba ji slepiama, arba dabar kuriama Marse, Mėnulyje. Greitai žinosime, neseniai pažadėta per 4 valandas nuskristi...

– Guru Guru, apie Atlantidą rašė Platonas, žmogus rimtas, išmintingas... Sakoma, kad Egipto piramidės statė atlantai, išlikę po kažkokios katastrofos. Jie žinojo slaptas technologijas, kurios laikui bėgant buvo

pamirštos, o gal žinomos tik siauram išrinktųjų ratui. Yra versija, kad žemė yra tuščia, ir po tvano atsidarė du keliai – vienas Šiaurės, kitas – Pietų ašigalyje. Ten ir įsikūrė atlantai. O Marsas pilnas paslapčių, tikėtina, kad planetos gelmėse yra protinga gyvybė... Visko ir neišvardysi...

– kažkas rašė apie Naująją Atlantidą. O Dravenio Ulsteris kurioje jos dalyje?

– Guru Guru, mano Ulsteris nykiame tariamo Vilniaus priemiestyje... Bet man linksma, pas mus apie 85 F, vasara, gamta, ežerai...

– O! Dravenis turi termometrą pagal Farenheitą? Gal ir pagal Kelviną? – šaipėsi Guru Guru, – Draveni, tu sapnų meistro draugas, parašyk, ką sapnuoji, ir kodėl nesapnuoji, kad sapnuoji?... Ir dar vis galvoju... Bet nepamenu, apie ką. Kodėl?

– Galiu atsakyti, – tarė Dravenis, – ogi, todėl, kad visi Salos atstumai susikerta minčių sankryžose, tose abejonių vietose, kuriose Seidais, Menhyrais pavirsta plento žvyras, o aukštos pušys – žolė. Mąstytojų smegenys aplimpa duobėtų rėvių dulkėmis, ir jau negalima nuo veido nuplėšti debesis, kurie skverbiasi pro akis, kad pažvelgtų į trečios akies dugną... Iš kai detonuoja galva, tiesos ieškotojai sustoja prie spygliuotų tvorų, kurios ištiesina minčių perimetrus, bet už sunkų darbą nesumoka nė cento...

Guru Guru buvo nepatenkintas tokiu atsakymu, jis norėjo paklausti, sužinoti kai ką labai svarbaus, bet delsė. Dravenis pajuto draugo nerimą.

– Guru Guru, tu nori įsitikinti, ar aš žinau paslaptį?

„Jei Dravenis neturi slaptų, sakralių žinių, man gyventi bus lengviau, saugiau, ramiau“, – tyliai mąstė Guru Guru.

– Guru Guru, būk ramus, daug skaičiau, meditavau, daug išklausiau muzikos, bet, patikėk, aš nieko neįgijau, nepasiekiau, nesužinojau...

– Draveni, aš pagaliau įsitikinau, kad tu esi padorus žmogus, – džiugiai nuliūdo Guru Guru.

Saloje prarandamos visos žinios, ir atrandami nauji lobiai, apie kuriuos neturėjome jokio supratimo. Undinėlės, vazos, jūrų arkliukai.

Kriptoliteratūra

Dravenis ryte pašto dėžutėje rado laišką, iš Italijos, Sardinijos salos. Tai bent. Popierinis laiškas ir burinis laivas vis dar gali pasiekti bet kurį uostą. Skubiai atplėšė.

Draveni, pasakysiu paslaptin: esi ir tuje Saloje. Nes tirpsta sienos, vandenynai. Ir mūsų kūnuose vanduo užtvindo lasteles visas. Mes mokomės kalbų, kurias jau mokam, norim tapti budom, nors prabudom, tiktai kasdien pamirštam pasakyt BUONGIORNO E ARRIVEDERCI viens kitam. Laikas atėjo taikai, ir Sala iškils. Edgaras Cayce'is apie tai kalbėjo...

Siunčiu tau sardišką dainą, armonika pagrotą. Šuniukai pėduoja besileidžiant saulei, pats gražiausias momentas, o monumentas prie jūrų uosto Verdžiui stovi paprastai, kaip ir gatvelė Verdžio, kuria aš kasdien einu.

Sardinija išmoko džiaugtis. Karščiu ir vėtrunge, paukščiu ir saule, o jūra taip ištuština mintis...

Va bene, ragazzi, laikas miegoti...

Niekaip negaliu užmigti, nes Saloje neradau jokių artefaktų, nepavyko išgirsti nei legendų, nei pasakų. Vietiniai nekalbūs, jie nieko nežino... Bet mano nežinojimas yra kitoks, galintis prabilti keistais išgyvenimais ir nuotykiams. Sala man sugražino ikicivilizacinį (jei toks periodas buvo) humoro jausmą, ir nuspalvino pabodusias sienas bežvake šviesa.

Labanakt. Iki kito laiško, mielas Draveni.

Kai Dravenis perskaitęs laišką sugrįžo į kabinetą, dingo elektra. Bet kambarėje buvo šviesu. Ant medinių kabineto grindų augo šviečiantys grybai, sienas apgaubė neono pelėsiai. Modifikuota tamsa jau paruošė tunelį šuoliui į Salą. Metas aplankyti Guru Guru. Dravenis buvo pasirengęs didžiulei juoko dozei, linksmai atrakcijai, nors teleportacijos procedūra buvo gana skausminga. Kodėl? Gal būt, todėl, kad šuolis erdve (tiksliau, jo saugotojai) serga didybės manija. O gal keliautojas erdve patiria istorinį, etnografinį, pseudomitologinį smūgį į galvą. Nieko baisaus, dar vienas randas. Nebaisūs legendomis užminuoti laukai, paslaptimi aktualizuota kasdienybė.

Dravenis nuvirto ant žemės prie pat Guru Guru namo, ir ilgai sėdėjo ant žemės rankomis suspaudęs galvą. Prie jo pribėgo būrelis vaikų. Dravenis atverti universalų, nematomą žodyną ir prabilo sardų kalba. Aiškumo dėlei autoriai pateikia tikslų vertimą.

– Ačiū, aš nukritau iš trečio aukšto... Nepirmas kartas, tuojau atsikelsiu...

Lydimas vaikų, Dravenis nuėjo iki parduotuvės. Eurai. Tie patys pinigai. Dravenis nupirko vaikams saldainių, Guru Guru – didžiulį sūrį, ir dar didesnę vynuogių sulčių stiklainį, o Guru Guru Mylimajai – puokštę rožių. Tvarka.

Kai Guru Guru atvėrė duris, jis iš nuostabos vos nesiteleportavo atgal į Vilnių, bet būdamas filosofiškai pakaustytas, nepajudėjo iš vietos. Dravenis įteikė dovanas ir beveik nuvirto ant sofos.

– Guru Guru, čia ne lamerinis, zilitoninis žaidimas, ne primityvi grafika, ne įtaigi simuliacija, ne virtuali realybė, ir net ne voras bėgantis slidžiu monitoriaus paviršiumi... Aš nesu dekoratyvinis personažas, mokantis tik kelis pasikartojančius judesius... Aš tikras... Autentiškas, nesuklastotas...

– Ir ką ketini veikti Saloje? – pasiteiravo Guru Guru.

– Turiu planą. Ketiniu įkurti laukinio staugimo kursus, auginti lietuviškas pušis, aiškinti drugelių paslaptis, sutaikyti plėšrūnus ir aukas, mokyti skanauti nuodingas uogas ir likti gyvam bent iki kito sezono...

– Kokio dar sezono?

– Sala atveria naujas galimybes. Čia kapituliuoja klasikinė logika, ir filosofinis mąstymas pavirsta iškalbingu žagsėjimu...

Dravenis prarado spalvas, virto fotonegatyvu, o po to pradingo... Liko tik sūris, sulčių butelis ir rožės.

Guru Guru ramybė

Guru Guru buvo ramus. Net tris minutes. Tada jis vėl atvirto į save. Ką daryti?

Guru Guru matė paslaptinę Mamutones ritualą, kuriame šokama su senovinėmis kaukėmis, trepsint, ant nugaros laikant specialų instrumentą, primenantį... nieko neprimenantį... Jūra, avys, kalnai, šventyklos čia yra įprastas dalykas... Anglai džiaugiasi Stounhendžu, kurio nepastatė, o čia yra tūkstančiai vietinių stounhendžų.

Prislėgtas paslapties naštos, Guru Guru kankinančiai tylėjo, jis – žino, viską žino, bet negali niekam pasakyti, nebent Draveniui... Ir kodėl Guru Guru tyli? Guru Guru tyli, Zen Meistrai tyli. Kodėl? Nuraminis... Ar nuramins...

Taigi, Guru Guru visą laiką tylėjo... Kalnai tylėjo. Avys tylėjo. Tylėjo palmės ir šieno kupetos, tvarkingai susuktos į ritinius. Dangus buvo debesuotas: jame buvo regėti vienas, bet išpūdingo dydžio beveik permatomas debesis. Kažkur tolumoje grojo bandoniją primenantis instrumentas, krykštavo vaikai. Skulptorius, bandydamas atkartoti senovės meistrų darbus, kūrė naujovišką megalitą. Gyvenimas tęsėsi taip, lyg niekas niekas nesibaigė ir nesibaigs.

Autobusas artėjo prie miestelio, kurio pavadinimas buvo ne tik išpūdingas, bet ir daug žadantis – Nuraminis... Staiga nutilo keleivių klegesys, ir vairuotojas užtraukė seną sardų dainą. Guru Guru kažkodėl susigraudino: iš vidaus veržėsi nuoskaudų, ir nepelnytų kančių magma. Pagaliau juoda nevilties

sfera sprogo. Tapo pasakiškai ramu. Guru Guru pakilo ir nutarė pasikalbėti su unikaliu šoferiu, bet didžiausiai jo nuostabai prie vairo sėdėjo Dravenis.

– Užteks dainų, – sudraudė Guru Guru.

– Ar tikrai?

– Tikrai...

Gavęs teigiamą atsakymą Dravenis dingo, o už vairo sėdėjo sardas. Artėjo miestelis, ir ramybė vis augo, vis kilo, vis plėtėsi, tol kol užpildė visą Salą. Bilietėlių galiojimo laikas baigėsi, laikas eiti pėsčiomis į kažkur, ten turėtų būti įdomu...

Teurgija

Draveniui iškeliavus skraidančiu patobulintu (gavo dovanų gimtadienio proga) kilimu į Ulsterį, Guru Guru irgi nesnaudė. Jis aplankė vieną mišlingiausių Europos (?) miestų Aristanį.

Tai buvo labai senas miestas, kuris labiau priminė Afriką, nors ir nebuvo Afrika, tai buvo Europa Europoje, dėžutė dėžutėje, secretum, kaip kad buvo parašyta ant vienos bažnyčios altoriaus (?). Fotografuojant šv. Pranciškų nuotraukoje liko didžiulė energetinė iškrova (o gal tai tik šviesa? tik? šviesa...). Užėjus į šią nuostabią bažnyčią, ilgaplaukis sardas užgrojo vargonais kaip koks a.a. Johnas Lordas tikriausiai patį Johanną Sebastianą, ir sugaudė visa milžiniška šventovė, kad šiurpuliai bėgiojo po kūną. Mergelė Marija atrodė kaip gyva, viskas toje sakralinėje vietoje buvo keista. Nukryžiuotojo nesimatė, kažkur kampe buvo masoniškas (?) altorėlis su YHWH. Tokios keistos dermės ar eklektikos Guru Guru nebuvo matęs. Kas tai per tikėjimas, sunku pasakyti, bet niekur kitur pasaulyje to matyti neteko.

Išėjus, gal nuo karščio, gal nuo stiprios bažnyčios energetikos tiesiog svaigo galva. Miestelyje buvo tiek šviesos... Čia vargu ar kas sirgo depresija – spalvoti namai, linksmas užrašas PUNK (kur tik jo nėra), o taip pat šūsnis bažnyčių, vaikų ir šunyčių darė miestą panašų į pasaką... Iš pradžių jis rodėsi nykoka kaip Ignalina po remonto. Tačiau artėjant prie miesto centro atsiskleidė tikrieji lobynai, o Guru Guru pajuto psychogeografijos galias. Miestas turėjo savo energetiką, aurą, lobyną, informacinį lauką, kuris ne taip jau lengvai priėmė svetimšalius (o jų čia buvo nedaug).

Sardų kalnai grįžtant "namo" į Casteddu ramino – vėl šieno kupetos, "minkšti" lyg samanomis apaugę uolų gabalai, su niekuo nesupainiosi šio peizažo.

„Aristanis galėtų būti Lietuva, bent dvasinė“, – pagalvojo Guru Guru.

Salos kerai nenugalimi. Tamsoje žibintai. Dravenis telegrafuoja iš Ulsterio – nusileidimas pavyko. Arbata, ačiū Tam, kuris aukštai ir miegas. Visai (ne)lauktai Guru Guru vėl gavo laišką:

„Guru Guru, gailiuosi, kad skridau su tuo nelemtu kilimu. Nukeliavau tikrai ne į Ulsterį, jaučiuosi kaip Vilniuje, gal tu burtininkas?“ – rašė Dravenis.

„Ne, burtai reikalingi tiems, kas netiki savo jėgomis.“ – atsakė Guru Guru.

„Meistriškas atsakymas! Jau galiu paaiškinti moksliskai – kiliminė teurgija, tai magijos rūšis, atsiradusi XXI a. Vilniuje, nes fantastiškai pabrango transporto bilietai. Pas mus karšta. SenuChrysler kartu su Giedre važiuoju maudytis.“

Guru Guru išjungė kompiuterį. Ramybė. Tai, ko niekada nebuvo. Aristanis.

Restoranai, sūriai, grybai...

Liūdesys Nuragijoje... Liūdesys rojuje... Tai ypač sunkus išgyvenimas, kurį Saloje patyrė Guru Guru.

– Kai liūdna, reikia eiti į restoraną...

Sumetė Guru Guru, ir tuoj pat suabejojo savo teiginiu. Todėl parašė trumpą eilėrašį.

liūdna gyventi

nebesinori

niekada su niekuo nesidalyk savo gyvenimu

– Deja, deja, Guru Guru, aš jau pasidalinau gyvenimu su Giedre. Tuoj bus mūsų vestuvės... Baigėsi nuotykių ir jaunų dienų... Ir vis dėlto nueiki į restoraną, ne pasigerti, bet pajusti Salos kulinarijos žavesį... Patikėk, bus linksmiau, ir, be to, tavęs laukia siurprizas!

– Gana tų siurprizų...

– Guru Guru, badas – ne išeitis!

– Savižudybė išeitis, – žiauriai nuliūdo Guru Guru.

– Guru Guru, išeities nėra... Mes spąstuose... Įkalinti... pagauti... Tik restoranai išgelbės mus! – nepasidavė Dravenis, – valgiai su artišokais, daržovių kanonada, vyšnios, obuoliai, migdolai, avių pieno sūriai: pecorrino, legendinis Fiordo sardo, dolce sardo, cazu marzu, o sūdyti ir džiovinti ikrai, o bottarga, pagaminta iš kefalų ir tuno... Visko neišvardinsi! Pirmyn! Restoranas jau dirba!

– Gerai, nusižudysiu restorane, – pyktelėjo Guru Guru.

– Guru Guru miršta restorane persivalgęs sūrio... Įspūdinga... O gal palieka ašarų pakalnę, apsinuodijęs egzotišku gėrimu... Gal firmine kava... Netyčia... – neatsakingai ironizavo Dravenis.

– Nemiršta... Bausmė už jo nuodėmes – nesugebėjimas nusižudyti.

– Guru Guru, nepavykusi savižudybė – baisiau už mirtį, – nuliūdo Dravenis, – ar toli restoranas?

– O taip, Draveni, tai didelė gėda ir bėda. Bet visos šventės baigiasi, nes taip turi būt. Restoranas labai arti. Bet nepasiekiamas.

– Guru Guru, rusai sako – „lučše na zemle valiatsia pjanym, čem miortvym“... Žaidimo pabaiga! Nepasiekiamas restoranas, tolima laimė, bejėgė kulinarija...

– Mes ne rusai...

– Mes ne rusai... Mes prūsai... Mūsų ilgi ūsai, kaip troleibuso!

Stojo ilga, nejauki tylą. Dravenis sutriko, pajutęs, kad peržengė humoro ribas. Guru Guru iškart pajuto Dravenio atgailą. Viskas O.K. Humoras beribis, kaip ir gyvenimas, kaip žaidimas, kaip kova, kaip ir neišvengiama laimė. Nirvana garantuota. Arba rojus – kitų konfesijų atstovams.

– Tuomet renkuosi grybus. Funghi mano draugai, – panoro žaisti Guru Guru.

– Guru Guru, ar Sardinijoje auga nuodingi grybai? – atgijo Dravenis.

– Čia labai, labai daug grybų. Gali būti, kad ir nuodingų.

– Henri de Toulouse-Lautrec'as mėgo grybauti naktį miške... Tai įkvepia!

– Ir kaip baisiai jis paišė... – abejojo Guru Guru.

– Grybai, grybai, grybai..... Nuodai, svaigulys, narkotikas, atsijungimas, prisijungimas, ir vėl atsijungimas, prisijungimas, atsijungimas, prisijungimas, atsijungimas, prisijungimas... Guru Guru, ar nekilo mintis pagrybauti Saloje? Beje, ar čia valgei grybus? – paklausė Dravenis.

– Neragavau... Grybauti gali tik grybautojas, o aš ne grybautojas, tai grybauti negaliu.

– Mielasis, su kuo tu čia kalbi, – nustebo Guru Guru Mylimoji.

– Su savimi, su savimi... – vėl nuliūdo Guru Guru.

Fone girdisi pragariškas, bet labai smagus juokas. Juokiasi kalnai, avys ir vaikai. Nes pasaka buvo linksma. Bet atėjo josios pabaiga.

Sardinija, nugrybautas slėnis.

Paslaptis

Visos avys skirtingos, pasaulis nuostabus! – sušuko Guru Guru, įkopes į kuklų, mažai lankomą nuragą, ir padeklamavo ką tik gimusias eiles.

Pasaulis skaidrus

Tirėnų vanduo

Apsikabina mylimieji

Guru Guru kuo toliau, tuo mažiau norėjo kalbėti. Gal todėl, kad Saloje, Nuragijoje, kalbėjo medžiai, gatvių piešiniai, senoviniai akmenys... Daug paslapčių, tylūs, ramūs, draugiški žmonės. Ant akmens sėdintis Dravenis pritariančiai linktelėjo.

– Ką slepia ši Sala, kokia jos paslaptis? Juk negali būti, Draveni, kad Sala neturėtų paslapties, ar ne?

– Guru Guru, saloje yra vieta – kurioje išsipildo visi norai – tai ir yra salos paslaptis.

– Sala priklauso pati sau, ir ji tai žino. O vietų šių daug, čia tiesiog energetikos prisodrintas kraštas, labai stiprus...

– Guru Guru, grįši laimingas, išsipildys tavo noras, bet tik vienas!

– Aš jį turiu... Beje, o ar noras gali būti sudėtinis, su kableliu ar jungtuku?

– Labai konkretus, jei abstraktus – neišsipildo, jokių kablelių, jungtukų... Pvz.: noriu džipo, noriu džinsų, noriu ledų, noriu šokolado plytelės, noriu nacionalinės premijos, noriu numesti 20 kg ir t.t.

– O kodėl neišsipildo nekonkretus? O norėti gyventi oriai (ne tik senatvėje, kaip skambiai kalbama)

abstraktu ar konkrečiu?

– Nekonkrečiu... Konkrečiu – noriu gauti 1 laipsnio valstybinę pensiją!

– Nenoriu nomenklatūrinių, galigantinių dalykų. Noriu, kad man leistų oriai savo rankomis užsidirbti gyvenimą.

– Tada paprašyk laimėti aukso puodą, gauti palikimą, rasti lobį, gauti Nobelio premiją.

– Ne, kam tie puodai, jie susuka protą, o Nobelis išrado dinamitą. Aš pacifistas...

– Guru Guru, radau sprendimą – paprašyk tobulai mokėti 10 kalbų ir pridėk sąrašiuoką, – tikrai neprapulsi, pergalė garantuota!

– Tai, kad jau tiek moku: jamaičių, oštaičių, zdūkų, savolkų, vilenskų, ševlenskų, nidosų, palūšėnų, pupkėnų, velkekų, o taip pat netgi (tsss...) prūsų.

– Guru Guru, tuomet paprašyk barono titulo... – metė gelbėjimo ratą Dravenis.

– Miunhauzeno gyvenimas nelengvas, be to, nemoku savęs ištraukti iš balos už pakarpos...

– Guru Guru, tu slepi savo norą, bet tu nesikuklinki, tu jau suradai laimės nuragą. Matai, aš sėdžiu ant akmens, su tavimi kalbuosi – tai patvirtinimas. Prašyk, nedelsk, nes aš tuoj dingsiu, ir galimybė bus prarasta... – išpėjo Dravenis, o gal Nedravenis.

– Amžinai būti su Mylimąja!

– Patvirtinta! – sušuko Dravenis, tikrai Nedravenis, ir ištirpo ore.

Galbūt Sala yra visai kitokia, o mes matome tik jos grožio mažytę dalelę. Taip ir yra, ir tai žino ne tik Guru Guru, bet ir visi dvasingi žmonės. Skamba dūdelės tolumoj, mekena avys artumoj.

Sala Sala.

Sala Sala

Keliaudamas Guru Guru patyrė keistą išgyvenimą. Tuščią slėnį užpildė avys. Jų buvo daug, nesuskaičiuojamai, nepaaiškinamai daug.

o baltos avys

vis artėja...

artėja...

sala virsta Sala Sala...

Gal tai buvo neišvengiama... O pasekmės?

girtuoklių nėra
kvapai nuostabūs
daug kas žydi
žmonės atsipalaidavę
saugu
kavos gerumą galima suprasti tik čia

Dviguba sala, kaip dviguba žvaigždė... Viskas dviguba... Ir laimė dviguba... Štai kokios pasekmės!

Dvi saulės, sako, šviečia, viena juodoji, kita ta, kurią šiek tiek žinome. Dvi salos vandenyne, vieną matome, kitos – ne.

Salos širdis

Ilgas, sekinantis nurago rytas. Saulė lėtai, klupdama į bukų kalnų viršūnes, kopia į viršų. Aušta rytas, kuris yra ir buvo tik atomas, molekulė, kristalas...

– Ar aš pamatysiu rytmetį po tūkstančio metų? – sutriko Guru Guru.

– Šis nuostabus rytas yra tik aktas, poza atlantų palikto akmens, – paaiškino Dravenis.

Na, štai, kai tik pasirodo Dravenis, prasideda neįtikėti, paranormalūs išgyvenimai, kuriais Guru Guru piktinosi ir laukė...

– Guru Guru, tu manai, kad tūkstantmetė šypsena gali pakeisti tavo gyvenimą?

– O kodėl aš jį turiu keisti? – tradiciškai prieštaravo Guru Guru.

– Naivu manyti, kad nuragai yra tik veidrodžiai, žėručio ekranai, kristaliniai monitoriai...

– Kurgi ne... Nuragai nieko neparodo, nepasako, ir pažvelgus į nepakeliamą megalitą nepamatysi net savo veido.

Guru Guru stovėjo šalia žlugusių statinių, ir dairėsi, tikėdamasis pamatyti kažką ypatingo, keisto, atlantiško, hiperborėjiško... Lauko nuragas – tai neįveikta trasa, šviesa lenkianti šviesą. Nuragas – bekojis, berankis, skrendantis be sparnų. Nuragas neturi kontūrų, jis nenubraižytas, nenupieštas ir nenudažytas... Nutrūko mintis, nes dingo Dravenis.

– Ir nereikia šio keisto pašnekovo, viską patirsiu vienas, viską užrašysiu, apibendrinsiu, iškelsiu bent dvi, prieštaraujantias viena kitai, hipotezes, – susikaupė Guru Guru.

Neliko šypsenos veide, neturi būti jokių emocijų šuolių. Grimasų. Guru Guru prote vyravo ypatinga, nearitmetinė tvarka, laužanti įprastus mąstymo stereotipus. Reikėjo suskaičiuoti trūkstamus nurago komponentus, bet mintys vengė kampų ir braižė tik apskritimus ir elipses. Dominavo aptakūs apvalumai, nesugražinamai prarastų emocijų kontūrai. Guru Guru išvydo siaurus, lygiagrečius, labai taisyklingus takus, kurie kažką žymėjo, bet nevedė į niekur. Staiga nuragas pradėjo gausti:

– Išsilaisvink! – rėkė priešistoriniai akmenys.

– Aš laisvas, niekas manęs čia neįkalino, – šaukė Guru Guru.

– Abejoju... – samprotavo, iš nežinia kur vėl atsiradęs Dravenis, – artefaktų nėra, jie jau nemokšų surinkti, ir profaniškai saugomi privačiose kolekcijose... Kasti žemė uždrausta... Nieko tu nerasi. Tu esi archeologiniame kalėjime ir būsi laisvas tik suradęs artefaktą... Na, man metas. Nesuk galvos ar aš tikras ar ne. Pagalvoki apie save, suabejoki savimi, paneiki save...

Dravenis dingo. Guru Guru spontaniškai pradėjo deklamuoti:

Kai nutyla širdis

Gieda akmuo

Griežia nenugalimas granitas

Marmuras

Žėrutis

Vidinė kristalo harmonija

Dvejetainė polifonija

Guru Guru rituališkai pakėlė rankas ir pradėjo eiti tiesiai į nuragą. Akmuo – tai durys. Guru Guru įėjo į nurago vidų, ir pamiršo, ko jis čia atvyko. Apsidairė. Didžiulė salė. Jis pirmas, įžengęs į Salos širdį.

– Paplūdimiai, kaimai, namai, restoranai, muziejai, bažnyčios... – tai tik miražas, uždaras ciklas ir smaugianti galimybė patirti tiesą. O gal kurortas tai tik prabangus kalėjimas, o vasarotojai – kaliniai, nusikaltę menui ir kultūrai? O gal dar kaltesni? Dar niekada mano galva nebuvo tokia tuščia...

Užkietėjęs filosofas prie nurago praranda, pameta žinias ir tampa laisvas... galbūt laimingas...

Salos širdyje.

Mintys, veiksmai, tikslai

Guru Guru stovėjo hermetiško stadiono viduryje ir spardė kamuolį. Įvartis. Į tuos pačius vartus. Kitų nėra. Vartai turi pavirsti jei ne durimis, tai bent plyšiu, skilusia kiauryme, pro kurią pralenda tik patyrę alpinistai.

– Gera būti stipriam, – garsiai ištarė Guru Guru, – į nurago vidų prasiskverbia tik ypatingi žmonės, o išėiti iš akmeninės erdvės gali tik... Dar nesukurtas terminas... Ir nereikia jokių terminų, nes šis atvejis yra išskirtinis ir nepakartojamas.

Siauras laisvės tunelis, bet pralįsti reikia gyvam. Guru Guru sąmoningai sumažino savo gabaritus, ir kaip žaltys išsirangė į laisvę. Dabar galima deklamuoti eiles:

saulė saulė saulė saulė

jūra

pamesta

bėga avys prie nuragų

palmė

žvirblis

Lietuva?

O aidas pakartojo kitokį tekstą:

saulė saulė

ežeras ežeras

Lietuva!!!

Guru Guru nė kiek nesutrikdė tariamas šių eilių paprastumas. Jis pavargo nuo sudėtingų, neįkandamų filosofinių tekstų, ir dabar ieškojo nuoširdumo. Ne primityvumo! Sunku atskirti kas paprasta, kas lėkšta, kas išmintis, o kas tik beprotybė.

Guru Guru nurage intuityviai surado ne tik Ernesto Hartmano energetinį tinklą, bet mazgą, kurio skersmuo yra tik 40 cm. Atsidūrus tokiame taške galima skrosti erdvę kiaurai. Neverta ieškoti Hartmano

mazgų, reikia jų vengti. Bet kaip? Jie nepažymėti jokiame žemėlapyje. Juos atranda tik paprastas, archaiškas mąstymas.

„Primityvios“ tautos, šamanai jaučia šiuos mazgus, o šiuolaikinių žmogų saugo civilizuotas, racionalus ir logiškas mąstymas.

Nematomos galios

Pakanka ištiesti rankas, ir pasitraukia oras, žengsi žingsnį – nebus kliūčių. Atrodo paprasta, tarsi savaime suprantama, bet taip nėra. Niekas nesusimąsto, kodėl gerti arbatą netrukdo sienos? Kodėl rytas dovanoja naują dieną? Ir kam?

Barjeras. Saugi mąstymo distancija, nepavejama nutolusi nuo esmės. Galima ramiai snūduriuoti, nes mintys niekada neatsitrenkia viena į kitą. Filosofija – tai saugus greitkelis, praskrendantis pro mažas, nepastebimas bibliotekas. Bet Saloje Guru Guru išklydo iš saugios trasos ir kukliame miestelyje surado dar kuklesnę bibliotekėlę.

Įėjęs vidun, jis pajuto kavos, vynuogių, dūlėjančio medžio, ir dar nežinia ko, keistą, bet malonų kvapą. Šis aromatas kvietė vidun. Guru Guru drąsiai priėjo prie jaunos bibliotekininkės ir mandagiai pasisveikino.

– Jūs airis?

– Aš ne iš Olsterio, – diplomatiškai išsisuko Guru Guru.

– Taip ir maniau, – nudžiugo bibliotekininkė, – mes turime keistą knygą, kurios niekas negali perskaityti...

– Parodykite man šią knygą, – susidomėjo Guru Guru.

– Mielai...

Guru Guru rankose laikė lietuvišką knygą. Autorius nežinomas, negirdėtas, bet knygos pavadinimas pažadino smalsumą, ir Guru Guru, atvertęs pirmą pasitaikiusį puslapį, garsiai perskaitė:

daugiau nebus jų prisiekiu

tų bespalvių angelų

įgriso

ar tu naktis

ateik apie angelus daugiau nebešnekėsim

– Išverskite... – paprašė mergina.

Išgirdusi eiles bibliotekininkė nubraukė ašarą:

– Kaip vadinasi ši knyga?

– „Nestosiu į angelų sąjungą“ – atsakė Guru Guru ir mandagiai nusilenkęs pasišalino.

Paskutinė diena saloje

Šumano dažnis, Žemės auros, informacinio lauko virpesys yra 7,8 Hz, jis auga, ir jau pasiekė 12 Hz, nes aukštesnės jėgos nori padėti smegenims aktyvuoti „miegančias“ zonas pereiti į naują, aukštesnį mąstymo lygį. Kažkada buvo statomos piramidės, kad jos dirbtinai sukurtų aukštesnį virpėjimo dažnį ir pagreitintų žynių dvasinę pažangą. Dabar jau nebereikia piramidžių galios...

Guru Guru surado takus, kurie niekada neapauga žole, ir saugo amžiną kryptį link svarbiausio nurago. Ant apeiginio tako gulėjo pageltę lapai. Iš kur jie? Čia neaugo medžiai. Jokios užuovėjos, dangus skaidrus ir tuščias. Toks ir turi būti protas, nesujauktas minčių, nenukamuoatas troškimų gaisro.

Saloje galima išlaisvinti mintis, ir leisti smegenims dirbti nauju režimu. Ramu viduje, ramu – išorėje. Pasaulio tarsi nebereikia, siaurėja interesai, nutyla mintys. Bet tai ne apsnūdimas, ne vasarotojo tingumas, tai nematoma vidinė veikla, neįtakota aplinkybių, madų, tradicijų, žiniasklaidos „formato“. Saloje Guru Guru išgyveno dvasios palaimą, ir šią patirtį jis ketino parsivežti į kontinentą.

Viskas jau buvo pasiekta, bet Guru Guru, norėdamas užtvirtinti rezultatą, vis lipo, lipo į kalną, kol nuovargis nubloškė ant žemės. Viršuje dangus, kuris tyli, apačioje – žmogus, kuris JAU girdi begarsę giesmę. Galvoje stiprėjo, augo Šumano dažniai, ir Guru Guru pagaliau prisijungė prie informacinio Žemės lauko, Visatos interneto.

Dovana Draveniui ir dar viena paslaptis

Prieš išvykdamas iš Salos, Guru Guru suvokė, kad jis dabar visada bus Saloje, kad ir kur bevyktų. O Draveniui rado dovaną. O gal dovana rado jį.

Draveni, – laiške pieštuku rašė Guru Guru. – Kai gausi šį laišką, turbūt būsiu kažkurioje kitoje Saloje. Tačiau dabar žinau, kad visur yra viena ir ta pati Sala, ir nuo jos nepabėgsiu.

O Tau dovanoju eilėrašį ir ne tik:

Sardų pušis

Su gera šukuosena

Kitokia nei pinija

Romoje

Paroccheria tai ne perukai

Tu esi plikas

Bet tai Tavo stiprybė

Saulės Tau, Draveni.

Vietoje šauktuko, mielas drauge, rašau Tau gerą naujieną: radau Tau Ją. Taip, taip, galbūt Giedrė ir supyks, bet radau Ją. Kas Ji, pasakysiu vėliau, jei susidomėsi.

Ciao.

Finalas

Oro uoste suskambėjo keistas akustinis skelbimas: „Keleivis Guru Guru skubiai kviečiamas į saugojimo kamerą atsiimti žalsvą lagaminą!“

Ant lagamino buvo priklijuota didžiulė etiketė – „Dovana Draveniui“. Dovana – tai dovana. Atvykęs į Vilnių Guru Guru įteikė lagaminą Draveniui. Viduje buvo trys krištolinės kaukolės. Made in Mars. Dravenis padėjo kaukoles ant stalo, ir jos pakaitomis prabilo taisyklinga lietuvių kalba:

– Šachmatų lentoje jau stovi dvi pagrindinės figūros – Guru Guru ir Dravenis. Šalia – įvairiausi personažai: juodi, balti, bespalviai, paraleliniai, gyvi ir mirę, ateiviai ir žmonės... Prasideda žaidimas. Įspūdingas, pribloškiantis... Nėra nei savų, nei svetimų... Jau žengtas pirmas žingsnis ir atvertas lagaminas, ir niekas jau negali sustabdyti žaidimo...

**

Paskutinį vakarą jie ėjo miestu M., kuriame seniai nebebuvo blogio (taip buvo sakoma, tačiau visi tuo tikėjo ir tuo bandė įtikinti kitus), žvelgė į palmes ir mąstė apie ateitį. Apie tai, kad visas pasaulis yra Salos ir miestai M.

Visados

Kas gi buvo po finalo?

Kur yra lagaminas, žino tik Dravenis, ir tik tada, kai medituoja, o po to užmiršta... Jam Guru Guru paliko (neaišku, ar prieš kelionę, ar po) paslaptinę raštelį apie paminklą, skirtą kovai su mafija ir apie tai, kad Cosa Nostra virto Casa Nostra, ir visiems dabar bus lengva kvėpuoti... Niekas negriauna balvonų, namų, pastatytų fašistų laikais, ant sienų pašomi pjautuvai su kūjais, svastikos niekas nebijo. Nes Saloje žmonės LAISVI. Ir simboliai tėra valdymo priemonė. Jie ramiai gyvena saliečių gyvenimą. Tai nėra utopija, čia nėra idealus gyvenimas, tačiau jis tikras, paprastas ir tikrai neprastas.

(tekstas sugadintas, neįskaitomas)

Toliau kažkieno parašyta:

O žalsvam čemodane kaukolės tebeguli... Nes Dravenis su Guru Guru rado ne tą čemodaną... Kur yra tikrasis, taip ir nėra aišku. Bet jo aktyviai ieško visų šalių grybautojai, uogautojai ir šachmatininkai, kurie kiekvieną vakarą Mieste renkasi ant suoliuko aptarti reikalų.

Perskaitęs raštelį, Dravenis gavo laišką:

– Parašykite, kad mafija Lietuvoje mirė. Nietzsche irgi... O mes spoksom į Palermo katedrą. Šedevras! Ir net su Korano ištrauka!

– Mafija gyva ir Nietzsche gyvas... Guru Guru, tu sakai: „O mes spoksom“, o aš medituuju... – atsakė Dravenis, – aš esu katedroje, o tu, Guru Guru, tik šalia katedros...

Guru Guru, nė kiek nepyktelejęs, ir net pralinksmėjęs atšovė:

– ..... !!!

Paskutinį vakarą jie (Guru Guru ir Guru Guru Mylimoji) ėjo miestu M., kuriame seniai nebebuvo blogio (taip buvo sakoma, tačiau visi tuo tikėjo ir tuo bandė įtikinti kitus), žvelgė į palmes ir mąstė apie ateitį. Apie tai, kad visas pasaulis yra Salos ir miestai M.

...IR...

...abejonių takoskyrose kuosas pameta beverčius lagaminus

yra tik vienas žalsvas užkaltoje bibliotekoje

prarijęs tris krištolines kaukoles
sunku ieškoti surasti atrasti pažinti save
uždelsto mąstymo išpurentos smegenys nesugeria lietaus lašų
neauga į dangų nuvytusios mintys ir kiauros dantų plombos
vis dar trokšta skysto adrenalino metalinės dantų pastos
neverta ilgai spoksoti į pastelinį dangų
krisdami meteoritai skatina šokti į balas
žolėtuose parkų tvenkiniuose ieškoti paskendusią piratų laivų
dumblino tiesos gurkšnio įstrigusio gyvenimo pusiaukelėje
gulbės ant plikos galvos dar nepabėrė atgailos pelenų
neverta nusiminti šokoladiniuose inkiluose
varnos peri auksiniu kiaušinius ir aštriu riksmu
nutildo įžūlias kaminkrėčių aimanas
sunku ant stogo grožėtis dūmais nuogomis antenomis
smaugia dulkėmis impregnuotas frakas ant pakaruoklio vinies supasi
paskutinė saga laimės prieškambariuose laumės ugniagesiams
dalina ledinius tortus skenduoliai saugiai išlipta pro langus
nesudegsiu ugnyje atmetęs konceptualias kopėčias
sulenktas ištiesintas kiauras bedugnes
pusė žingsnio šalta porcija ledų
svajotojams kvailiams išminčiams...

...KURIE...

žemės riešutų lukštais įprasmindami

kasdienius žiniasklaidos aktus pozas rūkus ir perukus

ragina patiems interneto kabelio laidais supančioti kojas

ir paskalų sąvartynuose ataugti saulėgražomis

stovėti duomenų laukuose kol iš palinkusių kepurių

išbyrės visos sėklos ir išdygs naujos akys pasiilgę

atviro dangaus

M. miestas, 2015 M, m.

Nauja pradžia

– Pagauti lauke vėją lengviau nei surasti žalsvą čemodaną, – abejojo Dravenis.

– Aš negaliu prarasti krištolinių kaukolių, nes noriu tobulėti, sužinoti didžias paslaptis, – nerimo Guru Guru.

Pokalbis nutrūko, nes neegzistuojančioje bibliotekoje nukrito dar neparašytų knygų lentyna ir žuvo dar negimęs genijus. Guru Guru išgyveno žlungančios ateities viziją, ir jo noras surasti žalsvą čemodaną tik stiprėjo, stiprėjo... Pagaliau delsimas tapo nepakeliamas.

– Draveni, aš negaliu nurimti, sėdėti sudėjęs rankas...

– Toks veiksmas būtų pats teisingusias!

Vėjas nuo žemės pakėlė lapus ir ore montavo, piešė tapė apokaliptinius vaizdus: griūvančius monolitinius namus, Neryje skęstančią bedarbių minią, girtus verslininkų šokius, varlių chorą, plastilino haubicą, kartoninį dangoraižį, karamelinę karuselę... Baisu... Staiga viesulas nurimo. Liko tik šiukšlina automobilių stovėjimo aikštelė.

– Kodėl, aš, kaip visi paprasti žmonės, negaliu sugrįžti namo ir saugiai parsivežti tris krištolines kaukoles... Jokios kontrabandos... Turiu muftinės leidimą, – siuto Guru Guru.

– Sudie, ramus gyvenimėli, – nusijuokė Dravenis.

– Mielasis, pamiršk kaukoles... – ramino Guru Guru Mylimoji.

– Negaliu, – atsiduso Guru Guru.

– Važiuokime! – paragino Dravenis, – mano legendinis Chrysler atlaikys bet kokius šunkelius, greitkelius, žvyrkelius, duobes ir pelkes...

Kažkur mieste verkė Guru Guru kabinetas. Nesugrįš mąstytojas prie rašomojo stalo, nevertys storų „neįkandamų“ knygų, neparašys nė vieno sunkiai „įkertamo“ traktato. Sprogo toršero lemputė, gedulingai užgeso sietynas, „nulūžo“ kompiuteris, dingo elektra ir internetas.

– Jaučiu, kad mano namuose atjungė karštą vandenį, – pyktelėjo Guru Guru.

– Telepatija? – sukľuso Dravenis.

– Klausyk, ar tu dar turi savo koltą? – paklausė Guru Guru.

– Taip... Nejau... – suakmenėjo Dravenis.

– Ne, – nusijuokė Guru Guru, – išauki į orą tris kartus...

Dravenis delsė, abejojo.

– Reikia!

– Tūkstantis velnių ir viena ragana! – nusikeikė Dravenis ir tris kartus pykštelėjo į orą.

Ir kas dabar bus? Ogi nieko... Policininkas į aktyvuotą ginklą neatkreipė jokio dėmesio ir suėmė šlitinėjantį girtuoklį.

– Viskas žymiai rimčiau, – susimąstė Guru Guru, – važiuojame...

Automobilis nuskriejo į miestą. Prasidėjo nenuspėjami, sunkūs, nepakeliami nuotyčiai... Tikras metalas. Ne! Baisiau, kraupiau, nuožmiau, žiauriau...

Interliudija

Guru Guru į visas keliones vežasi jį lydintį talismaną, apie kurį žino tik Mylimoji ir Dravenis. Kas tai, Guru Guru niekam nepasakoja, nes nenori ir neprivalo... Tačiau kelionėje į Salą talismanas, įdėtas, kaip visada, į tos pačios kuprinės tą patį stalčiuką, dingo. Ieškojo Guru Guru ilgai jo ir po kelionės, jei tiksliau, 11 dienų, o 12–ąją netikėtai rado. Ten pat, toje pačioje tos pačios kuprinės vietoje. Sveiką, gyvą ir nepažeistą (nei fizine, nei metafizine prasme). Kaip tai paaiškinti? Kuo tai susiję su Sala ir Jos poveikiu, kuris akivaizdus?

Žino tik Dravenis, ir neslepia:

reikia rasti talismaną

kol dar neįsigalėjo maratono vergovė

paieška neišvengiama startui paruošia mintis

ir nors laisva rinka ištrynė įprastinės trasos prisiminimus

snieguotos viršukalnės vis dar išlieka orientyrais

gilūs tarpekliai pagreitina bėgimą

įteisina kitokią judėjimo trajektoriją

bėgant nebūtina suskaičiuoti sportbačių žingsnius

kurie pateisina jaunystės klaidas

neleidusias pakeisti sporto šaką

pasirinkimo nėra

gyvenimas be talismano

tik nesibaigiančio kroso vergovė

be raudonos finišo juostelės

be čempiono titulo

be medalio

gatvėmis rieda apvalūs vaišių stalai

dūžta sotūs servizai

esi visapusiškai išalkęs

jei nori surasti talismaną

reikia du kartus

pakartoti tylą

Talismano slėptuvė, 2015 m.

Interliudija

Nemiga – tai palaima dangaus, poezijos kvietimas, atgaiva. Tą sunkią, tamsią naktį nemiegojo Giedrė ir Dravenis, Guru Guru ir jo Mylimoji. Dravenis paskambino telefonu.

– Nemiegi?

– Nemiegu, Draveni... Atvažiuokite pas mane...

– Ir ką veiksime?

– Skaitysi savo eiles...

Dravenis iš po pagalvės paėmė koltą, užvedė seną Chrysler ir kantriai laukė kada Giedrė susiruoš kelionei. Prabėgo pusvalandis, gal ir daugiau, pagaliau pasirodė švytinti Giedrė.

Garavo arbata, it tolimos planetos tylėjo apvalūs neorbitiniai meduoliai. Dravenis pasiruošė startui:

skrendu be sparnų

bėgu be kojų

mąstau be galvos

tik kaukolė

vienintelė atrama

visatos skriestuvo taškas

kol gyvas esu
kaukolės viduje
neveikia gravitacijos jėgos
todėl
medituodamas prarandu vandenį
todėl
kasdien
kamuoja transo troškulys
ir
surūdijęs virtuvės čiaupas
nenumalšina dvasios troškulio

išalkstu
žiūrėdamas į debesis
apkartu tinkuotos sienos
žalia arbata
geriu sausą lubų druską
nes
stiklinė tai apvalus kvadratas
tikrovės perimetro šifras
kuriuo bėga raidės
ištrūkusios
pasprukusios
iš neperskaitomo manuskripto

apvalėja žvaigždžių žvilgsniai
lengvai
it peiliai
išsilanksto nakties rankos
žibais nušvinta mintys

trumpas poilsis mėnulio vilkų
nutilus atvirkštiniam dangaus gausmui
girdžiu stogų dainas

nematomi vėjo pirštai
virtuoziškai kala
čerpių divertismentus

šoka kaminai ir skarda
skaičiuoju laimingas valandas
kabančias virš stogo atbrailos

Klausytojai buvo tarsi sužavėti, o gal ir ne. Nepasigirdo plojimų.

– Nurimk, Draveni, mums patiko tavo eilės, bet aš ne tik poetas, bet ir filosofas – man reikia konkretaus patarimo, reziumė...

Dravenio veidas ištyso. Dar ilgesnis susimąstymo šešėlis nutyso grindimis.

– O šios eilės skirtos jums...

– O žmonija, pasaulis, kosmosas? – sudraudė Guru Guru.

– Skiriu visai galaktikai, – lengvai, be jokių pastangų apsisprendė Dravenis.

palieskite laiką
skriskite
kriskite
žemyn
arba aukštyn
atsikratę kūno balasto
či
užpildę kvėpavimo takus
kapiliarus
gyslas
plačias skeleto tuštumas

liksite gyvi
dvesia tik lietaus vamzdžiai
susukti iš dvimatės skardos

Greitai, it cukraus gabaliukas, sutirpo aksominė naktis. Guru Guru plačiai pravėrė langą ir įkvėpęs gaivaus oro, tarė:

– Pažvelkite, lietaus vamzdis it apvalus manuskripto latakas išmargintas neįskaitomais rudžių raštais...

– Neįkertama lietaus poezija, – tarsi nuliūdo Dravenis.

– Pailsėkite, – nusijuokė Giedrė, – ant asfalto varnos jau dėlioja rudens pasjansą

Miestas, Guru Guru namai, atvertas langas, gaiva, bet kokie metai, mėnuo, diena...

Interliudija

Guru Guru turi pasiją. Kartais jam taip norisi romantikos, kad nors meška riaumok. Tada po darbų sunkiai vilkdamas kojas jis grįžęs įsijungia „Dead Or Alive“, krenta ant lovos ir apsimeta gotu. Tada visas pasaulis atrodo liūdnai gražus, kažkiek piktas ir beviltiškas, bet su romantiška viltimi. Tada kapinės atrodo gražiausias pasaulyje dalykas, o „The Sisters Of Mercy“ ar grupės „Siela“ himnas „Tavęs man reikėjo“ primena jam, kad jis yra melancholikas, ir visada toks bus.

Muzika yra Guru Guru pasija. Be jos jis mirtų. Neišgirdęs kurią laiką mėgstamos grupės, tiesiog išnyktų iš šio pasaulio. Per muziką Guru Guru čiuopia pasaulį.

Guru Guru mėgsta sudarinėti visokius sąrašus, pvz., Dravenio mėgstamos muzikos topą. Kiekvieną rytą Meistro Guru Guru klausia, ką jis šiandien klausys. Sužinojęs atsakymą, kruopščiai užsirašo (topas bus paskelbtas kitoje interliudijoje, jei paralelinėje „Eurovizijoje“ Papua Naujoji Gvinėja laimės pirmąją vietą).

Darkwave, synthpop, gotikinio roko, dark ambient garsai Guru Guru pažadina naujam gyvenimui, primena tą pačią mirtį, apie kurią dera pagalvoti kasdien, nes ji visada šalia.

O Dravenio topas jam suteikia vilties, kad yra atgimimas. Jo topas labai optimistinis. Dravenis yra didžiausias optimistas pasaulyje, bet to tikriausiai niekad nesuvokė. Jis yra Buda, bet to niekada nepasakys.

Guru Guru turi pasiją. Kartais jam taip norisi romantikos, kad nors meška riaumok. Tada jis skrenda kosmosu nuo žvaigždės prie žvaigždės, ir Žemė atrodo tokia maža su savo problemomis, nors kosmose jų ne mažiau. O mirtis pasiveja kiekvieną galaktiką... Nuo savęs nepabėgsi. Bet romantikos taip norisi...

Egregorai

Guru Guru nė kiek neabejojo, kad krištolinės kaukolės spinduliuoja energiją ir informaciją. O trys krištolinės kaukolės sukuria energetinę informacinę sistemą, tampa jėgaine, kuri gali būti pavadinta egregoru. Blogiečiai (mafija ir referentas Galigantas) trokšta egregorų energijos, jų galios, paslapčių... Bet jie nežino, kad krištolinės kaukolės maitinasi destruktivia energija, ir elementarūs padugnės virsta rafinuotais monstrais. Baisu...

Kas kita, jei krištolinės kaukolės patenka į šviesias rankas. Tada jos padeda geriečiams įgyvendinti savo (ir kaukolių, ir geriečių!) kilnius siekius.

– Neatiduosiu kaukolių! – riktelėjo Guru Guru.

– Nusiramink, mielas, mes surasime tavo kaukoles... – ramino Guru Guru Mylimoji.

– Būk tikras! – pažadėjo Dravenis.

– Kaukolės nėra kvailos, jos ieškos manęs, ir blogiečiai jų niekada negaus, – tarsi patvirtino Guru Guru.

Tyliai (o gal garsiai?) burzgė Chrysler motoras. Guru Guru susimąstė apie amžiną variklį, nesenkantį energijos šaltinį, filosofinį akmenį, jaunystės eliksyrą, ir pabarbeno į automobilio skardą. Kieta, bet pramušama... Vienas šūvis iš bazukos – ir visiems galas! Pagelbėti gali tik poezija. Guru Guru pradėjo garsiai deklamuoti eiles:

iš rūko iškirpau balandį leopardą aligatorių
jau slenka džunglių rytas
užvaldęs bibliotekas palmėmis fikusais agavomis
šalia kaktuso pabusių knygų aušra
patikimai užrakintas kamščiu be vyno
negaliu būti šventas
išsivaduoti iš košmarų
sapnai grobia šiltas naktis
čerpių stogus palikdami lunatikams

žingsniuojau parketu taku laužu
nebijau lako kankorėžių žarijų
žinau nepaslysiu suvalgęs porciją ledų
išgėręs juodos kavos puodelį...

– Geriau žalios arbatos, – itin nemandagiai pertraukė Dravenis.

Guru Guru užsimerkė, pasvajojo apie espresso ir, didžiulės valios pastangomis nuslopinęs teisėtą pyktį, tęsė toliau:

karjeros viršūnė it pakaruoklio kilpa

perspektyva

nukirstas medis aštrus grėblys

atsarginės rankos pingvinų plunksnos

auksiniais rėmais užderėsiu galerijų salėse

atrajosiu klasikų paveikslus

medumi nupiešiu impresionistų vapšvas

šoksiu prie metalinio pagonių laužo

girių rauda

ekvivalentas gyvsidabris

netenkama galios diktuojant receptus žiogams

šoliai į vandenį pakeičiami smūgiu į betoną

atriektą pyrago dangų

ties minčių sąsiauriu

išlaisvintu edukacinių varžtų

provokacinių pomidorų

laisvas plaukiu prieš egregoro srovę

Guru Guru nutilo.

– Ar egregoras blogas? – paklausė Dravenis.

– Neutralus, – atsakė Guru Guru.

Pražūtingi siekiai

Tiksli diena, kaip švarus, naujas eurobanknotas. Tiksli diena, apibrėžta stalo kalendoriaus, elektroninio laikrodžio, optimalios darbotvarkės, nepažabojamo apetito, tuštybės.

Svyravo kabineto sienos. Deja, Kultūros ministro referentas sunkiai valdė savo riebę, masyvų veidą, kuris išdidžiai kopijavo banko fasadą. Nieko keisto, antgamtiško (bent kol kas!), nes veide slėpėsi užmūryti purvini pinigai, nedoros santaupos, brangių jubiliejinių monetų prikimšta molinė kiaulė.

Bejėgė banko kortelė – ji negalėjo prasibrauti pro storas troškimų sienas ir pigiai, beveik veltui, nupirkti bilietą į rojų.

Dar nesuprastas barjeras užkirto kelius į didesnę prestižą, aukštesnes pareigas, kultūrinę įtaką, visuomenės pagarbą. Bejėgiai pinigai. Deja, deja... Galigantas buvo tikras, kad pralaužti ledo monolitą galėjo tik trys krištolinės kaukolės, dirbančios kartu. Sunki neelektinė iškrova, juodas nevilties žaibas driokstelėjo kaip plyštanti krokodilo odos piniginė. Gatavas! Net nesužeistas...

Kažkoks siūlas, laidas ar jungtis nutrūko Galiganto makaulėje. Kaip liūdnei šviesu. Ore skraidė skausmo dulkės, mikroskopinės kaukolės. Kabineto tuštumą užpildė mirties taškai. Tik krištolinės kaukolės gali šiuos pražūties pikselius sudėlioti į tiesę ir išausti lunaparką, dirbantį be išėiginių, be poilsio dienų.

Galigantas paėmė pieštuką ir užrašė: krištolinė trauma, metalinė širma, atminties balastas. Perbraukė tekstą, suplėšė, sudegino krištolinėje peleninėje ir tyliai burbtelėjo:

– Guru Guru bus pašalintas, o krištolinės kaukolės stovės ant mano stalo.

Interliudija

kai tobulėja skeletas

svajojama įteisinti kitokią vergovę

suskaičiuoti akceleracijos aukas

nutildyti lygumose čirškiančius žiogus

---

neverta džiaugtis

tirpiu ledinukų blizgesiu

atviromis saldainių dėžutėmis

sulaukus vidurnakčio

pamirštame žvaigždes

kurios krenta ant stogų

pramušdamos cukrines akis

kiaurai

yra tik viena išėitis

pasislėpus koridoriaus gelmėje

į sieną atremtas kopėčias

nudažyti audros spalva

kad nereiktų lipti į debesis

Namai, namučiai, 2015 m.

Pianistas Radiantas

Pianistas Radiantas, kaip banaliai sako muzikos studentai, "grojo kaip dievas". Be abejo, tai nereiškia, kad jis buvo kokio nors mitologinio panteono dievas, juolab Dievas, tačiau grojo tikrai gerai. Ir daug nusimanė apie kaukoles.

– Pianistas aš tik šiaip, laisvalaikiu, – kuklindamasis sakydavo Radiantas. – O šiaip aš kaukolėmis domiuosi.

Tūlas koncertmeisteris būtų susimąstęs, ar tokį keistuolį derėtų prie koncertinio rojaliai leisti, bet grojo tai jau Radiantas tikrai gerai. Kaip dievas.

Ir jei jis būtų buvęs kokio nors panteono dievas, tai greičiausiai tokio, kuriame kaukolė buvo garbinimo objektas.

Visas Radianto kambarys buvo pilnas kaukolių. Ir – kas keisčiausia – nė vienos tikros. Kaukolių simuliakrai, medinės, metalinės, stiklinės, plastikinės ir kitokios kaukolytės, jų nuotraukos, piešiniai, viskas, išskyrus tikrą kaukolę. Toks jausmas, kad tikroji Kaukolė be konkurencijos namuose galėjo būti tik jis pats, o gal buvo ir kitų priežasčių. Palikime tai archeologams.

O mus, kuklius nesuprasto laikmečio metraštininkus, domina, kodėl pianistas Radiantas vieną gražią dieną paskambino Draveniui ir pasiūlė už kelias geras kompaktines YES plokšteles išsimainyti iš jo nedidelę kaukolytę, kurią tikriausiai buvo padovanojęs koks tantrikas.

– Ne, ir viskas, – kaip šakute nukirto Dravenis. – YES muzika neparduodama, mano kaukolytė irgi.

Tuo istorija ir būtų pasibaigusi, jei apie ją nebūtų sužinojęs Guru Guru. Dravenis pasiteiravo draugo, ką daryti minėti atveju.

– Mainyk, ar gaila, – Guru Guru nei YES, nei NO nebuvo labai svarbūs.

– Negaliu... negaliu... Suprask...

– Tada siūlau kompromisą, – gudriai šypsodamasis pasakė Guru Guru.

Dravenis buvo įsitempęs kaip styga.

– Einam susitikti, o ten pamatysim. Gal Radiantas visai ne kaukolytės nori, o tiesiog kažką sužinoti, ko trūksta jo dėlionėje?

Pakeliui į susitikimą su Radiantu, paslaptingas miestas be kalnų, bet su kalvom, 2015 m.

Interliudija

Yra įtarimų, kad šiame tekste šmėsteli galigantomanas. O gal ir pats Galigantas, užsimaskavęs avies kailiu.

– Meistre, kodėl žmonės pavydūs?

– Nežinau.

– Parašiau knygą aš.

– Rimtai? Nežinau jos...

– Perskaitė vienas toks.

– Ir?

– Per kelias minutes. Gal net mažiau.

– Kaip tai? Taip greitai? Turbūt neskaitė, tik apsimetė. Arba genijus.

– O kam, Meistre? Kad man įgeltų?

– O įgėlė?

– Ne. Parašė: "Pavadinimas "Žaidimai", kalbant apie Literatūrą, Žodžio gludinimą, skamba truputį nekaip. Suprantama, kad nė vienos knygos negalėčiau būti skaitęs," Kaip jis galėjo kritikuoti nieko neskaitęs?

– Pavydi.

– Ko?

– Jis nežino.

– Ačiū, Meistre.

Meistras ir mokinys nukarę kojas sėdi ant lieptelio prie ežero, pasaulio galas, matosi daug žvaigždžių, ruduo tik prasideda...

Žalsvas čemodanas

Dravenis buvo toks pats trenktas, nė kiek nepasikeitęs, „nesuaugęs“, tik Guru Guru grįžo tatuiruotas, su nedidele, bet stora raide M ant vienos iš rankų, piktas ir skustagalvis, jis nebijo kovos, jis kovos, nepasiduos.

– Guru Guru, ar tu labai piktas? – atsargiai pasiteiravo Dravenis.

– Ką ten įpykęs... Įtūūžęs, kaip berserkeris...

– Kas yra berserkeris? – paklausė Guru Guru Mylimoji

– Tai vikingas, karys, įsiutęs kaip vilkas, einantis į kovą be šarvų, jokie ginklai negali jo sužeisti...

– Norėčiau tokiu būti, – svajojo Dravenis.

– Mes tapsime kovos menų imaginaliniame pasaulyje žinovais, kovosime viskuo, kuo įmanoma, dėl kaukolių naudosisime ir ginklus, ir magiją.

– Kažkodėl aš nesu labai jau sužavėtas, – pridūrė Dravenis.

Nespėjo Guru Guru subarti draugo, kai automobilį sustabdė policija. Pareigūnai atidžiai patikrino Dravenio teises ir mandagiai pasišalino. Visai netikėtai prie automobilio priėjo du aukšti, juodai apsirengę vyrukai.

– Mafija... – visiškai kvilai leptelejo Dravenis.

– Galite mus vadinti, kaip tik norite, – nusijuokė vyriškiai ir rimtai pridūrė, – reikia pasikalbėti...

– Apie krištolines kaukoles? – paklausė Guru Guru.

– Jūs nuovokus. Kaukolės niekur nedingo, jos mūsų rankose (taip bus saugiau), nenusiminkite – jūs visada galėsite su jomis pabendrauti... Štai mano vizitinė kortelė.

Tuščiame popieriaus lapelyje buvo užrašytas tik telefono numeris.

– Bent jau gražinkite mano žalsvą čemodaną? – nepasidavė Guru Guru.

– Gerai, – tarė ilgšis, – atidarykite bagažinę.

Vyrukai mandagiai atsisveikino.

– Dar vienas klausimas?

– Tik vienas.

– Galigantas įsitikinęs, kad krištolinės kaukolės pas mane, ir jis mus persekios... Aš nenoriu, kad nukentėtų man artimi žmonės...

– Būkite ramūs, tas klounas bus sustabdytas, kai pradės jums kelti pavojų.

Draugai liko vieni. Ir ką dabar daryti? Pro šalį praskriejo prabangus BMW. Už vairo sėdėjo Galigantas.

– Bjaurybė, jis matė žalsvą čemodaną, – sušuko Dravenis.

– Puiku, – nudžiugo Guru Guru, – referentas prarijo jauką.

Suokalbis

Profanas – ne profas. Ir kas nutinka, kai primityvus protas susiduria su jo lygi pranokstančia informacija. Bukas protas išsigąsta ir atmeta nesuprantamas žinias, kartais pasišaipto... Kas kita kaukolė, smegenų talpykla... Suklūsta lėkštas protelis, pasiilgęs intelektualinio pranašumo, o jei ta kaukolė dar ir krištolinė, tai ši utopija visiškai užvaldo jo kvailą mąstymą.

Taip nutiko ir visagaliam Kultūros ministro referentui Galigantui. Užduotis aiški, tikslas pasiekiamas. Pas Guru Guru – žalsvas čemodanas su kaukolėmis. Reikia atimti! Bet referentas labai brangino savo aukštas pareigas ir jau pašlijusią reputaciją, todėl norėjo veikti kitų rankomis.

„Ir ką pasitelkti į pagalbą? Vilniaus gangsterius? Ne, jie pasiims artefaktus ir priedo nudės mane. Nesiterlios... – itin giliai, o, iš tikrųjų, itin vulgariai susimąstė Galigantas. – Nepripažinti poetai, rašytojai, dramaturgai, eseistai, kritikai – bus tobuli mano valios vykdytojai.

Galigantas skubiai sudarė Lietuvos rašytojų sąjungos autsaiderių, atstumtųjų sąrašiuoką:

1. Beknygė poetė Beatričė Nida–Nidauskaitė – potenciali narkomanė, isterikė, peštukė, metalistė, gotė, kovotoja už laukinių žiurkių teises, kovinio feminizmo propaguotoja. Savo kūrybą publikuoja ekstremaliose interneto svetainėse, bet slapta svajojanti išleisti tikrą knygą ir gauti Nacionalinę premiją.
2. Poetė Joana Jautrutė – itin tyli, uždara sektantė (religinė pakraipa nežinoma), nekenčianti viso pasaulio, ir ypač visų gyvų ir mirusių poetų, išleidusi tik vieną knygą, kuri kritikų buvo išjuokta. Autorės kūryba spaudoje nebuvo publikuota.
3. Rašytojas Hiacintas Plūgas – užkietėjęs girtuoklis, skandalistas, niekaip nesugebantis užbaigti dar nepradėto romano; kažkoks apsakymas buvo publikuotas kažkokiam kultūros savaitraštyje, bet autorius nepamena nei kūrinio turinio, nei pavadinimo, nei savaitraščio pavadinimo. Paklaustas stipriai susinervina.
4. Literatūros kritikas, eseistas Protenis Tuščiakalbis – pseudoeruditas, sergantis didybės manija, rašantis tik į „stalčių“, ateities kartoms.

Galigantas gerokai pavargo, kol sudarė šį odiozinį sąrašiuoką, ir didžiausiai savo nuostabai, nusijuokė:

– Kokie žmonės! Genijai, idiotai, autsaideriai, kultūros padugnės! Tokių man ir reikia.

Pakylėtu ministerijos stiliumi referentas būsiamiems smogikams išsiuntė elektroninius laiškus, kuriuose išliaupsino jų talentą ir pakvietė pokalbiui pas save, pažadėjęs ne tik išleisti jų knygas, bet ir sumokėti didžiulį honorarą.

Rendez-vous įvyko prabangiame Galiganto kabinete. Garavo kava, putojo šampanas, dvelkė burbonas.

– Ladies and gentlemen, – pompastiškai prabilo referentas, – jūs esate išrinktieji, patys gabiausi, bet dėl suktų likimo užmačių dar neįvertinti, nepripažinti, užmiršti... Dabar išmušė jūsų valanda.

Kūrėjai siurbčiojo kavą, ragavo gėrimus ir santūriai tylėjo.

– Aš greitai ištirpinsiu jūsų nepasitikėjimo ledus...

– Dykai tik sūris pelėkautuose, – abejojo Protenis Tuščiakalbis.

– Jūs teisus! Reikės atlikti itin svarbų ir kultūringą darbą.

Konferencijos dalyviai sukľuso, o Joana Jautrutė pradėjo kosėti, paspringusi pyragaičiu.

– Ir ką gi mes turime padaryti? – paklausė Hiacintas Plūgas, gerokai apsvaigę nuo burbono.

– Jūs turite iš Guru Guru pagrobti žalsvą čemodaną!

Sugriaudėjo juokas, Joana Jautrutė pravirko, o Beatricė Nida–Nidauskaitė sviedė į Galigantą keksą, bet nepataikė.

– Nurimkite, kolegos... Užduotis gal ir keista, bet ji tikra, – patikino referentas.

– Kas paslėpta čemodane? – ironiškai paklausė Protenis Tuščiakalbis.

– Tai ne jūsų reikalas, atneškite man žalsvą čemodaną, ir mano dosnumas jus apakins...

– Kurgi ne, – žagtelėjo Hiacintas Plūgas, – atneškite dar vieną butelį burbono.

– Kai darbas bus baigtas, galėsi švęsti restorane, – užtikrino Galigantas, – taigi, ar jūs sutinkate atlikti šią misiją?

– O jeigu Guru Guru priešinsis ir neatiduos lagamino? – dvejojo Joana Jautrutė.

– Guru Guru turi kristi negarbintoje ir nelygioje kovoje, bet, aišku, tik švelniai, simboliškai sužeistas, – paaiškino referentas. – Kitaip jis bus laikomas auka ir teisuoliu, o tai būtų labai negerai.

– Smogsiu aštriu ritualiniu durklu tiesiai tarp šonkaulių... – į nedorą žaidimą įsijungė Beatričė Nida–Nidauskaitė.

– Dravenis turi koltą, – sunerimo Protenis Tuščiakalbis.

– Tai kas, – pyktelėjo referentas, – išsigandote žaisliuko? Jei drebinsite kinkas, neparagausite nei šlovės, nei pripažinimo, nei honoraro.

– O premija? – nekantravo Hiacintas Plūgas.

– Bus ir knygos, ir premijos... Tik atneškite man žalsvą lagaminą.

Suokalbio dalyviai susižvalgė ir vieningai sušuko:

– Sutinkame!

Kažkur gerai matyti laiptai, Vilnius, 2015 m.

Pirmoji ataka

Galigantas skubiai sušaukė karo posėdį, ir paskelbė pirmąją, švelnaus puolimo doktriną.

– Damoms pirmenybė! – tokiu lozungu referentas pradėjo savo kalbą.

– Teisingai, – pritarė Beatričė Nida–Nidauskaitė.

– Taigi, miela, Joana Jautrute, jūs imsitės Guru Guru, pats laikas puolimui, nes jo Mylimoji savaitei išvyko į Švediją.

– Aš ne prostitutė! – pasipiktino Joana.

– Žinau, jūs tauri aukštai pakylėta būtybė, – gudriai laviravo Galigantas, – Guru Guru, kiek žinau, dvasingas žmogus, manau, jūs rasite intelektualų, ne kūnišką kontaktą.

– Gerai, – paraudo Joana Jautrutė.

– Na, o jūs, Beatrice Nida–Nidauskaite, griebkite jautį už ragų. Dravenis – kietas vyrukas, (buves?) gotas, poetas, mistikas, vizionierius...

– Nereikia aiškinti, aš pažįstu šį tipą, – pertraukė Beatrice.

– Tuomet imkitės darbo, – paragino Galigantas.

– O mes? – pasipiktino Hiacintas Plūgas ir Protenis Tuščiakalbis.

– Pasėdėkite ant atsarginių suoloelio, – kreivai šyptelėjo Galigantas. – Kol kas...

Savaitei likęs vienas, Guru Guru nutarė pasišvesti filosofijos studijoms, ir prieš nugrimzdamas į knygų ir kontempliacijos pasaulį, nutarė pasivaikščioti, pravėdinti neramių minčių sklidiną galvą. Prisėdo ant suoloelio, perlaužė batoną ir pradėjo lesinti balandžius, varnas ir kuosas. Paukščiai godžiai lesė batono trupinius. Protas nurimo. Guru Guru nugrimzdo į saugią ramybę. Bet palaima buvo nutraukta. Guru Guru pamatė verkiančią merginą. Tai buvo poetė Joana Jautrutė.

– Kas atsitiko? – pasiteiravo Guru Guru, – gal būt galiu kuo nors padėti?

– Tik jūs galite man padėti... Tik jūs...

– Kas nutiko? – dar kartą paklausė Guru Guru, – mes seni draugai, galite man atskleisti visas paslaptis. Garantuoju visišką konfidencialumą.

– Man reikia jūsų žalsvo lagamino, – leptelėjo Joana.

– Lagamino? – nustebė Guru Guru, – ir kodėl būtent mano lagamino?

– Guru Guru, būsiu atvira ir sąžininga...

Mergina lėtai išklajo visą tiesą apie klastingas ir labai keistas „čėmodanines“ Galiganto užmačias, apie smogikų komandą, pažadus išleisti knygas, sumokėti honorarą, premijas... Guru Guru vos sutramdė juoko bangą, bet didžiulės valios pastangomis išliko rimtas ir dėmesingas. Negalima skaudinti jautrios poetės, reikia jai kažkaip padėti. Bet kaip? Guru Guru trumpam susimąstė, ir spontaniškai rado išeitį:

– Nurimkite, referentas serga lėtine šizofrenija. Tuoju pat išvažiuokite iš Vilniaus, nes Galigantas jus greitai perpras ir pradės keršyti.

– Taip ir maniau, – nubraukė ašarą mergina, – važiuoju į kaimą, pas močiutę...

– Rašykite eiles. Jūs gera poetė.

– Ar parašysite recenziją?

– Būtinai.

Vilnius, 2015 m., recenzijų rašymo ir oficialiųjų kultūros savaitraščių atostogavimo metas

Triskelionas

Instrukcija, skirta kaukolėms ieškoti tam, kad kaukolės būtų ieškomos ir surastos.

1. Ieškok aktyviai, greitai, sumaniai.

2. Ieškok triskeliono, trinakrijos, chačkaro.

3. Ieškok triskart, triskart, triskart.

Tokią instrukciją rado Guru Guru savo pašto dėžutėje. Dravenis ir dar vienas žmogus taip pat rado tokią pat instrukciją. Jos apačioje tartum parašas buvo nupieštas triskelionas.

Ką daryti, kai gauni tokį laišką? Pasinerti į internetą, paklausti kaimyno ar išmesti raštelį?

Dravenis nemėgo šių visų trijų metodų. Ir tris dienas meditavo. Ir atsakymas atėjo pats.

Jis papasakojo Guru Guru, kad tai esąs amžinybės, taigi tuštumos simbolis. Visame pasaulyje. Kuo tai susiję su kaukolėmis? To Dravenis nežinojo.

Tada tris dienas Guru Guru miegojo ir sapnavo. Ir atsakymas atėjo pats.

Jis papasakojo Draveniui, kad tai esąs belaikio laiko, taigi visatos simbolis. Visoje Žemėje. Kuo tai susiję su kaukolėmis? Guru Guru nežinojo.

Trečiasis žmogus rankose sukiojo vėliavos kotą. Ant jo kabėjo vėliava su triskelionu. Amžinybės, taigi tuštumos, visatos simbolis. Visur ir visada.

Jis trilapiu papuoštu rašikliu rašė laišką nežinia kam:

Nenoriu minėti savo tikrojo vardo, bet teks. Ir visi kiti čia minimi vardai nėra ir niekada jau nebus tikri. Turiu patikimų žinių, kad kai kam labai norėtųsi žinoti tikruosius vardus. Vietos? Jos gali būti bet kur. Tad pasitelkite vaizduotę ir, be abejo, kantrybę, jų tikrai prireiks.

Žaidimas tradiciniu laiko suvokimu prasidėjo visai neseniai – prieš 99 dienas. Tačiau tik po kiek laiko supratau jo tikslą.

Tai – karas. Visuotinis. Prieš visus. Anoniminis. Prieš žmones, lekiančius greitkeliais, plušančius didžiuliuose ir ne tokiuose dideliuose dangoraižiuose, gyvenančius dėžutėse, pamiršusius savo žmogiškumą. Atsidavusius „gamink ir vartok“ sistemos vergus, tik retkarčiais prabundančius iš savo sapnų. Bet prabudimas – skausmingas, todėl vergystė iš pradžių atrodo išsilaisvinimas. Ir jie vėl nugrimzta į sistemą, laukdami dar vienu suplanuotų atostogų. Kaip aš. Iki Tos dienos.

– Tau tikrai reikia pailsėti, Bertai, – jau kelintą dieną įkyriai siūlė kolegos, matydami mano pajuodusius paakius. Darbas kėdėje prie kompiuterio 10, 12, o neretai ir 18 valandų per parą daro savo.

Kai ši frazė galutinai įsiėdė į mano dūzgiančias smegenis, buvo penktadienis. Taigi, paskutinė darbo savaitės diena, kaip tik priešpiet. Tada į kontorą užėjo mergina. Ji man atvėrė akis, parodžiusi trilapį. Ir liepusi nieko neklausinėti.

(Bus daugiau. Erdvė, laikas, klaviatūra, 2015, 2015, 2015 m.m.m.)

Interliudija

Draveni, kur paslėptas žalsvas čemodanas? – tiesiai, be užuolankų paklausė Hiacintas Plūgas.

– Gerbiamasis, nežinau... Nežinau, ką dar galima pasakyti, – trumpai atrėžė Dravenis, ir skubiai pasišalino, pastebėjęs, kad Hiacintas Plūgas jau gerokai įkaušęs. Iš pat ankstyvo ryto.

startas

ar atbėgau

gerai bėgta

ar atbėgta

tobulėju

tai baisu

argi įmanoma tobulėti

tik bėgti

pasveikinkim vieni kitus

tiesiame keliu į niekur

esu kitoje planetoje

Žemėje 2

Žemėje 1

bėgimas matomas

vertinamas

skatinamas

nes maratonas

tai mitas

galiu tik atskleisti

save

mobilizuoti vidinius rezervus

prisijungti prie kažko

greitesnio nei aš

pasigirti

kad esu rikiuotėje

nes nebuvo pirmos dienos

ir tai ne mano nuopelnas

Interliudija

– Dabar eisiu į prūdus (tvenkinius!) maudytis. Tai bent! Vidur prūdo (tvenkinio?) Hiacintas Plūgas plūduriuoja ir jaučia palaimą. O aš prislėgtas, depresuotas stoviu krante. Matyt, todėl norisi eiliuot, nors ir nemoku... Kažkaip supratau: reikia ne rimo, reikia be kirvio sulaužyti žodžius. Po vieną, nes visų iš karto neperlauši... – svarstė Dravenis.

– Ir štai kas gavosi:

Pal–

erme

Pal–

ūžo

Pal–

mės

Pal

formatu

Pal–

ei

Pal–

aimingai

– Prūde vis dar plūduriuoja Hiacintas Plūgas. Šalta... O gal karšta? Įskaudo rankas, neverta laužyti žodžių. Galiu be kaulų lūžio kalbėti aiškiau:

gražu

pamažu

Palerme

su palmėmis

nulūžti

ir su milžiniais

prie Pramos kalno

paūžti

kartu su nežinomos

civilizacijos

atstovais

lakti

Cabernet Sauvignon

siurbti

Nebbiolo ir Barbera

kol apsvaigs talpi galva

– Pajutau sąžinės dūrį tiesiai į nimbą. Apvalus skausmas, žudantis ciferblato gausmas. Sustojo avarinis laikas. Ne, gersiu tik spremutą (tai šviežios apelsinų sultys) ir macchiato arba espresso kavą su vandeniu... Ne, ne, pradėjau mąstyti kaip Guru Guru, gersiu tik žalią arbatą, tai svaigina labiausiai, ir aureolė liks sveika.

Iš prūdo išlindo šlapias Hiacintas Plūgas.

– Kodėl jis ne sausas? Tepadedo jam medvilnės rankšluostis.

Hiacintas Plūgas apsidairo ir konstatuoja faktą:

– Draveni, vandeniui blaiviai užgeriamas vanduo, iškiliai įkvepiamas tropinis oras, nereikia Parmezano, apelsinų, makaronų... Galima drąsiai kristi ant akmenuoto dirvono ir laukti saulės spindulių.

– Mane įkvėpė pozityvi Hiacinto Plūgo kalba, todėl greitai sukūriau ketureilį. Blogas ženklas. Kam? Nesvarbu! Deklamuoju:

čia nėra kiškėtų kiškių

čia tik avys ir žuvys biškį

čia nuragai, bet ne noragai

čia pasta, bet ne dantų

– Iš debesų išlindo saulutė. Hiacintas Plūgas paniro į soliariumo vonią, ir buvo atlaidus, todėl atsakė eilėmis. Retas, įsidėmėtinas atvejis:

pica

pasta

grapa

kasa

tau

kapą

– Išžeidžiau, nors saulė pliekė tiesiai į akis. Juodi akiniai patikslino mintis:

kapų nebijau

kapučinų katakambose

numirėliai guli stovi sėdi

jiems nereikia kapo pastos grapos picos

tačiau visi juos pažįsta

– Sūdna diena, – vangiai burbtelėjo Hiacintas Plūgas ir apsivertė, paruošdamas nugarą deginantiems saulės spinduliams. Pajutęs skausmą, Hiacintas Plūgas paėmė odekolono buteliuką. Trumpam padvejojęs, ir atmetęs norą išgerti, išpylė visą ant svylančio kūno. Pasijutęs geriau, jis pamokančiai pridūrė:

iškvėpkime senus kvėpalus

kvapus kadaise uostus

įkvėpkime deguonies

kad būtų daug jo

– Jo, jo, jo! – sušukęs, įbridau į prūdą (tvenkinį!).

– Plaukiu... Vanduo, o gal ir ne vanduo. Su kuo kalbėjau? Su Hiacintu Plūgu? O gal tik su savimi...

Vilnius, 2015 m., priemiesčio tvenkiniai, maudynės... varlės šokinėja į tvenkinius po dvi, sugieda haiku, ir vėl šoka, kwa

Ne statistai

Guru Guru kadaise lankėsi mafijos, kurios nebėra, sostinėje. Labiausiai jam ten patiko šilti, malonūs, nors tuo pačiu ir lietuvius primenantys žmonės. Ir numirėliai.

Žmonės mafijos, kurios nebėra, sostinėje išties priminė lietuvius, buvo toks tatuiruotas proletariatas, juodadarbiai, linke į kriminalą, tik alkoholio nevartojo.

O numirėliai visi buvo ne statistai. Visi skirtingi. Nors, sako, po mirties visi tampa vienodi. Ne, mirtis nesuvienodina. Buvai gyvenime vyskupas, būsi juo ir po mirties. Mirei vaikas, vaikas ir likai amžiams. Kabi sau su kostiumu, ant kurio etiketė su mirties data, šimtą kitą metų, ir toks būsi amžiams. Nors ir ne amžinai.

Katakombos nebuvo baisios, tame ir jų baisumas. Jose net vaikai lankėsi (dabartiniai kompiuteriniai ir filmai žaidimai baisėsi). Tačiau jos palieka įspūdį visam gyvenimui. Fotografuoti draudžiama, nes tai būtų nepagarba numirėliams, tačiau šalia pardavinėjami katakombų Numirėliųkvėpalai. Yra variantai ir

vyrams, ir moterims (unisex variantas tame krašte ne itin populiarus, nors netoli bažnyčios pamatyti guminių moterų parduotuvę įmanoma). Pardavinėjami ir albumėliai su gražiausių numirėlių nuotraukomis. Kad pats nefotografuotum. Kai pats nefotografuoji ne statistų, tada juos gerbi. Juos turi fotografuoti tik mafija, kurios nebėra.

Visi mes ne statistai. Visi mes ne. Ir visi statistai. Taigi, summa summarum, ne statistai.

Taip mąstė Guru Guru, suvokdamas, kad niekada jau negalės būti toks, koks buvo iki apsilankymo katakombose.

Kata ir kombos. Visados

Interliudija

Ruduo. Liūdesys. Vasaros skambėjimas virto rudens lašnojimu per vieną naktį. Atrodo, niekas gi nepasikeitė, bet iš esmės pakito viskas. Sąmonės būseną pakito.

Guru Guru jautė liūdesį, didžiulį liūdesį, kuris kartais jį apnikdavo ir kurio negebėjo paaiškinti. Jam nesinorėjo verkti, šaukti, rėkti, koks pasaulis neteisingas ar daryti kitas panašias nesąmones. Jis tiesiog buvo liūdnas. Kodėl? Nežinia.

Ir tas nežinojimas Guru Guru varė iš proto. Jo draugas Dravenis tylėjo, nes galbūt ruduo atnešė jam ne liūdesį, o tylą. Ir nuo to darėsi dar liūdniau.

Ir lietus nežinojo, ko jis krenta iš debesų į žemę. Virš debesų atmosferoje, kur po visą pasaulį skraido lėktuvai, visada šviečia saulė. Ir kažkur visada yra rytas, karštis, geras oras...

Bet ne čia, ne dabar.

Ruduo. Liūdesys. Net katinai susislapstė kas kur.

Guru Guru galėjo perskaityti nežinomo autoriaus knygą, bet jos neatvertė. Guru Guru galėjo atsakyti į laišką, bet nieko neparašė. Ir kodėl taip keistai elgėsi Guru Guru? Paslaptis gaubia paslaptį, o Guru papildė kitą (šiuo atveju tą patį!) Guru.

Neradęs atsakymo, Guru Guru apsigaubė ilgu, neperšlampamu apsiaustu, ant galvos užmetė kapišoną ir išslinko į lauką. Jo namas buvo miesto pakraštyje – čia pat laukai, pievos, duobės... Guru Guru galėjo lengvai peršokti per griovį, bet delsė. Jis nebuvo tikras sėkme, nes griovio dugne voliojosi išmestos padangos, senas šaldytuvas, televizorius, alaus skardinės ir daug, daug stiklo šukių.

Guru Guru neabejojo, kad vizionierius Dravenis patartų, netgi rekomenduotų šokti per platų grovį ir savo šuolio draša išvalyti pievą nuo šiukšlių. Guru Guru išibėgėjo ir pakilo į orą. Per tą trumpą skrydį išmesti daiktai grįžo pas savo šeimininkus, o Guru Guru linksmas ir laimingas – namo.

P.S. Šioje istorijoje ne viskas yra tiesa. Nežinia, kaip viskas klostysis toliau. Laimės ir linksmybės jums, o besilinksminantieji.

Sapnai ir dar kai kas...

Pralaimėjęs pirmąjį mūšį, Galigantas sapnavo košmarus. Jis turėjo ne dvi, bet tris kojas, ir bėgo aplink akmeninę stelą, išmargintą augalų ir geometrinių ornamentų raštais. Pagaliau Galigantui pavyko atsiplėšti nuo stelos, ir jis greitai užkopė į aukštą kalvą. Reginys sukretė referentą – jis buvo įkalintas trikampėje saloje.

Tolumoje suskambo gundantys sirenų balsai:

– Bertai, Bertuk, ateiki pas mus, mes laukiame tavęs... Paskubėk!

Galigantas pabudo išpiltas šalto prakaito: iš pasąmonės gelmių it senas, supuvęs kelmas išniro bevertė praeitis. Referentas prisiminė, kad anksčiau jis buvo tik Bertas, kuklus kultūros savaitraščio „Sidabrinė plunksna“ darbuotojas, plušantis už MMA.

– Daugiau nebus skurdo! Tik didybė! Man reikia kaukolių, kaukolių, kaukolių! – ankstų rytą isteriškai rėkė Galigantas.

Pabudo kaimynai, bet ne referento sąžinė. Tą pačią dieną jis sukvietė smogikų komandą, pasitarti.

Guru Guru sapnavo tobulus sapnus, kurių nepasakojo niekam, bet tik dabar. Beieškant krikščionių kaukolių reikia slėpti savo mintis, ketinimus, o ypač sapnus. Kai iškyla realus pavojus, reikia atversti knygą, pašnekėti su senais draugais, kurie gyveno, kūrė, kentėjo, ne čia, ne dabar. Kažkur kitur, nežinia kada, nežinia kur...

O Dravenis iš viso nieko nesapnavo, po pagalve snaudė koltas, o kieme riogsojo senas Chrysler. Kaip nuobodu be tranzito, be Giedrės... Dravenis klausėsi YES (turėjo pilną šios grupės albumų kolekciją), gėrė arbatą ir žiūrėjo pro langą. Švelniai suposi pušų šakos. Spygliai ir vienatvė. Giedrė, paklaikusi nuo krikščionių kaukolių medžioklės, trenkė durimis ir išvažiavo pas gerąjį tėvelį į Labanoro girią.

– Sugrįš, kai nyslūgs pyktis ir pabus smalsumas, – blaiviai konstatavo Dravenis, – jei nesi girtas, reikia medituoti. Pasirinkimo nėra.

Dravenis ant specialios pagalvės prisėdo, sulankstęs kojas į pusinio lotoso pozą. Jėga. Jis kietas, jis meistras. Staiga jo meditaciją nutraukė aštrus, veriantis stabdžių žviegimas.

– Giedrė! Atvažiavo!

Bet Dravenio džiaugsmą užtemdė piktas, valdingas balsas:

– Pabusk, stuobry! Medituoji, kvailioji, manai, esi šventesnis už Dalai Lamą?

– Man, asmeniškai man, Jo Šventenybė padavė ranką! – pasipiktino Dravenis, vis dar sėdėdamas meditacinėje pozoje.

Viešnia spyrė Draveniui į nugarą.

– Baik kvailioti, Beatričė Nida–Nidauskaite, – beveik nudžiugo Dravenis.

– Kelkis, Nakties lorde, čiupk kalaviją ir skrendam į pilį!

– Turiu tik koltą!

– Puiku, nudėsi kokį nors niekšeljį, ir aš tavo! – pažadėjo gotė.

– Pasiūlymas gundantis, pamastysiu...

– Užteks sapnuoti! Lekiam!

Ant Dravenio kolto buvo iškaltas absoliučios laisvės kodas: skaičius 108 ir dvi raidės OM. Teleportacija garantuota. Bet kur!

Momentas

– Triukšmas – tai garsas, kuris priverčia mus klausyti, išgirsti, susikoncentruoti, ir kuo jis stipresnis – tuo mažiau galvoje lieka minčių. – Tokia triukšmo meno paskirtis, – samprotavo Dravenis.

Guru Guru net nežiūrėjęs atvertė kažkokią knygą.

– Geriau siekti garso nei žinių, geriau klausytis nei skaityti, CD geriau nei knyga, – tęsė Dravenis.

– Kaukolė geriau nei galva, – papildė Guru Guru.

– O krištolinė geriau nei paprasta...

– Draveni, ar tu nori, kad į tavo galvą įmontuotų krištolinę kaukolę?

– Nesupratau, kaukolė tai ir yra galva, – nustebo Dravenis.

– Ar tu esi tikras?

– Norėčiau...

Guru Guru prisiminė nuotrauką, kuriose užfiksuotas šiurpus momentas: į žmogaus galvą jau paleista kulka, bet jis dar gyvas. Momentas sustabdo laiką.

– Draveni, kas yra momentas?

– Būtis, – nė kiek nesudvejojęs atsakė Dravenis.

– Kuo geresnė būtis už nebūtį?

– Kuo geresnis gyvenimas už mirtį? – atsikirto Dravenis.

Guru Guru sviedė knygą į sieną, ir ji nukrito viršeliu į viršų. Faustas.

– Galbūt tu teisus, Draveni, man geriau patinka grupė „Faust“.

– So Far, – atsakė Dravenis.

Guru Guru atsargiai pakėlė knygą nuo grindų ir įdėjo į lentyną.

Vilnius, 2015 m., karšta, krautrokas, kaukuolė

Interliudija

Guru Guru rankose pilna kortų malka. Priešais sėdi velnias. Tai kas, kad pasaulio galingiesiems jau praloštas gyvenimas, bet dar neužtrenktas dangus, ir po mirties galima išeiti, jei ne į kitą gyvenimą, tai į skaistyklą – tikrai. Guru Guru dar nesijautė vertas rojaus palaimos.

– Paprastos popierinės kortos valdo žemę ir trypia knygų raides, – aiškino nelabasis, – pradėk Žaidimą ir grius metalinė nesėkmių tvora, tau reikia laimės spąstų, į kuriuos tu įkliūsi, sugrauzęs troškimų sūrį... Pasisotinęs, ilgai nesidžiaugsi – aš išvaduosiu tave...

– Bet jei išlošiu aš? – prieštaravo Guru Guru.

– Tuomet ateis vasara ir tikras šaltis...

– Nesupratau...

– Dreba tavo žioplai, neprofesionalūs pirštai, nes į delną jau įkando nuodinga viltis. Tuoju užges dangaus akys ir tu pajusi koks yra saldus visatos auksas...

– O jei išlošiu aš? – suriko Guru Guru.

Į kambarį įėjo Guru Guru Mylimoji. Dingo velniūkštis, o gal jo visai ir nebuvo. Tik ant stalo vis dar gulėjo kortų malka. Niekur nedingo. Guru Guru Mylimoji atnešė padėklą. Garavo žalia arbata.

– Kodėl ne kava?

– Tuoju ateis Dravenis...

Guru Guru pažvelgė į arbatos servizą. Kodėl tiek daug skaidraus stiklo? Kodėl žvilgsnį temdo arbatžolės? Kodėl pyragas nepanašus į durklą? Nudegino šiurpus arbatos artumas. Galvoje gaudė nematomi elektros virduliai. Kodėl kūrybai nėra laiko? Ant švarko nukrito pyragaitis. Siaura staltiesės aikštele riedėjo basas meduolis. Įėjo Dravenis ir nukrito į fotelį. Išgėrė gurkšnį arbatos ir pradėjo šnekėti niekus:

– Paklausyk, kaip skamba žolė!

– Trūksta tik velnio...

– Nežiūrėki į verdantį miestą... Į troškią miesto duobę! – išsigando Dravenis.

– Ar velnias bijo dangaus? – paklausė Guru Guru.

– Guru Guru, užkaltos bilduko akys...

Nukrito žvali nuotaika...

– Draveni, žvilgsnis neturi atstumo...

– Tau sunku blaivėti...

– Taip, akina ryški saulė, dar neišritęs sniegas... – atkirto Guru Guru.

Dravenis pamatė kortų malką ir išsigando: nejau Guru Guru pralošė savo turtą?

– Draveni, dar blogiau... Aš ką tik kalbėjau su velniu...

– Trapus mąstymo stiklas, todėl arbatoje paskendo stiklinė, – bandė juokauti Dravenis.

– Taip, Draveni, tuščias mano gyvenimas, dar nė karto neišgertas...

– Lediniai žodžiai...

– Nuvalkioti žodžiai...

Kambaryje tvenkėsi sunkus oras. Sunku gerti arbatą, kai ant kilimo auga dilgėlės ir atsiveria tuščia stalo duobė. Į bedugnę krenta veidas. Dūžta taupyklė, skyla sintetinė akis, kalena šalti dantys, į bankrutavusi banką rieda antikvarinės monetos.

Vilnius, 2015 m., muziejuje kalbasi mumijos, senukas geria mumijų, Mumu išplaukė, muraglia muraglia

Interliudija

Danguje tvenkėsi juodi, neperregimi debesys, o prie durų be išėiginių dienų budėjo velnias, Žiurkius, Juodasis laiškanešys. Guru Guru jį pastebėdavo, kai eidavo į parduotuvę, keliaudavo į miestą. Žiurkius manieringai nukeldavo skrybėlę ir nė per colį nepasitraukdavo iš vietos.

Kaip gali pasikeisti žmogaus gyvenimas, jei jį persekioja mitologinis bildukas. Reikėjo tautosakininko konsultacijos, bet Guru Guru nenorėjo tapti pašaipos objektu, paskleidęs žinią, kad prie jo durų dieną, naktį budi velnias. Ir vis dėlto reikėjo kažko imtis. Bet ko? Pralošti Žiurkiui savo sielą? Ne! Tai kaip tada žaisti? Padėti galėjo tik Dravenis: jis bent nepasijuoks iš jo problemos.

– Guru Guru, ar terorizuojamas blogio, tu pasijutai stipresnis, vikresnis, protingesnis? – atsargiai pasiteiravo Dravenis, – ar esi užtikrintas dėl savo praeities, dabarties ir ateities?

– Nežinau, nežinau, dabarties nebijau, ateities dar nėra, bet praeitis jau buvo, ir ji atvira, neapsaugota... Juodasis laiškanėšys gali pasikėsinti į mano saulėtą vaikystę, sujaukti jaunystės romantiką. Draveni, ar gali Žiurkius prasibrauti į mano praeitį?

– Manau, kad gali... – šturpo Dravenis.

– Kaip aš galiu kurti ateities planus, kai praeitis gali būti sutrypta, kai į mano neapsaugotą užnugarį Juodasis laiškanėšys gali bet kada įsmeigti nuodingą durklą.

– Guru Guru, ar velnias ir dabar stovi už durų?

– Taip... – atsiduso Guru Guru.

– Pakviesk jį arbatos, reikia sužinoti ko jis nori.

– Jis nori, kad aš praloščiau savo sielą.

– Taip... Dabar jo negalima kviesti. Tegul palaukia už durų... Aš tau padėsiu, – tarė Dravenis, – kažkada aš buvau baltasis vampyras, Nakties lordas, todėl nebijau velnio.

– Bet tu dabar žmogus...

– Aš turiu pasikeisti, transformuotis. Reikia mane nušauti penkiomis kulkomis. Iš šį piktą darbą turi padaryti velniui pasidavęs žmogus.

– Besielis tarnas...

– Būtent, būtent... – patvirtino Dravenis.

– Ir kas tas besielis tarnas?

– Guru Guru, tu jį gerai pažįsti...

– Galigantas?

– Taip... – patvirtino Dravenis, – aš apsaugosiu tavo praeitį, dabartį ir ateitį... Ir tavo Mylimąją.

– Nejaugi nėra kitos išeities?

– Deja, ne...

Dravenis, laiptinėje pamatęs Žiurkių, pasakė:

– Aš greitai grįšiu...

– Ir jau kitoks... – kreivai šyptelėjo Juodasis laiškanėšys

– Niekur neik! – nusišaipė Dravenis.

Interliudija

Situacija buvo įtempta kaip paskutinis alpinisto lynas. Guru Guru kabojo virš bedugnės. O jei lynas neatlaikys, kas tada?

Negalima kvailai (gal tik protingai!) rizikuoti. Guru Guru paėmė švarų popieriaus lapą ir spalvotų flomasterių dėžutę. Iš pradžių nupiešė tris beveik vienodus kvadratus: kambarį, koridorių ir laiptinę. Nereikėjo jokio meninio įtaigumo, nei inžinierinio tikslumo, tik truputėlį vaikiškos, naivios teurgijos.

Dabar sutartiniu simboliu ar ženkliuku reikėjo pažymėti koridoriuje vis dar riogsantį velnią. Gal pirmąja raide? Taip, teisingas pasirinkimas. Bet staiga Guru Guru nustėro: ar velnią pažymėti paprasta „V“, o gal dviguba – „W“. Po ilgo, kankinančio susimąstymo, Guru Guru liko ištikimas tautinei abėcėlei, ir drąsiai, be jokių abejonių, laiptinės kvadrato centre nupiešė raudoną „V“. Dabar beliko tik kambario kvadrato pažymėti save. Bet kaip? Guru Guru pasijuto vertas dvigubos „G“ raidės ir kambario kvadrato nupiešė žalią „GG“.

Dabar beliko tik strategiškai įvertinti situaciją, ir patikrinti teurgijos galią. Guru Guru atsargiai pakėlė durų akutės dangtelį. Laiptinė buvo katastrofiškai tuščia. Nejaugi velnias pabėgo? Guru Guru ryžtingai atvėrė duris – nė gyvos dvasios. Nejaugi velnias išsigando trijų kvadratų? O gal jis bijo Dravenio transformacijos? Dabar Guru Guru nustėro dar kartą, ir šįsyk itin žiauriai...

– Draveni, – Guru Guru rėkė į mobilų aparatą, – tučtuojau nutrauk operaciją!

– Kodėl, – nustebo Dravenis, – aš jau nusiteikiau, pameditavau...

– Žiurkius dingo iš mano laiptinės...

Po trumpo pokalbio Guru Guru nuliūdo, kažkaip įdomiau buvo, kai laiptinėje riogsojo velnias.

Bijūnas ir giljotina

Trečiasis karo posėdis neįvyko. Galiganto kariauna buvo sunaikinta, likviduota, išvesta iš rikiuotės. Damos dingo kaip supermarketo drabužių skyriuje, rašytojas Hiacintas Plūgas juodai užgėrė, tik literatūros kritikas, eseistas Protenis Tuščiakalbis atsiuntė sausą ir mandagų atsiprašymą.

– Viskas! Nejaugi galas, nejaugi teks likusį gyvenimą prastumti tik su viena, asmenine, prigimtaine kaukole... Ne, aš nepasiduosiu! – tyliai, bet labai piktai suburbėjo referentas.

Prieš 18 valandų

Priemiestį apgaubė tirštas, matinis rūkas. Dravenis sudrebėjo: vėl tamsa, vėl kraujas... Nuožmi gotika skverbėsi pro drabužius, pro odą ir pagaliau pasiekė skeletą. Trakštelėjo kaulai.

– Važiuosime į LRS kavinę, – paaiškino Beatričė Nida–Nidauskaitė.

– Kodėl ne į pilį? – tariamai pasipiktino Dravenis.

– Kritikas, eseistas Protenis Tuščiakalbis vengia gotikos, – su panieka tarė Nida.

Tarsi pamojus burtų lazdele, išsisklaidė žiaurus rūkas, iš debesų išlindo saulutė.

– Kaip dabar vadinasi LRS kavinė? – paklausė Dravenis.

– „Bijūnas ir giljotina“...

– Negali būti...

– Aš pajuokavau. Nežinau, aš ten nesilankau.

– Ir aš, – džiugiai pritarė Dravenis, – važiuojam!

Džiugiai suburzgė Chrysler motoras, visiškai pritardamas šiai, be galo, be krašto saugiai kelionei.

– Saugi tik begalybė! Visur kitur tyko pavojai, – pastebėjo Dravenis.

– Tu vėl rašai? – nusistebėjo Nida, – kažkokiam leidinyje prisiekei, kad niekada nerašysi...

– Tai melas, falsifikacija... – paraudo Dravenis.

– Jaučiu, tai Galiganto darbeliai, – kreivai šyptelėjo Nida, – šį vakarą mes pribaigsime niekšelj...

Pagaliau jie atvažiavo. Dravenis galantiškai atidarė dureles ir padėjo damai išlipti. Staiga kaukėtas tipas pribėgo prie Dravenio ir smogė į krūtinę durklu. Užpuolikas pričiupo Dravenį nepasiruošusį kovai. Niekingas, žemas poelgis. Visai nelauktai trakstelėjo durklo geležtė, ir mirtini ašmenys nukrito ant asfalto. Nedelsdamas Dravenis smogė padugnei tiesiai į kaukę, šis susverdėjęs nukrito, greitai pasikėlė, ir nuskuodė link Gedimino prospekto palikdamas kruvinų lašų pėdsakus.

– Taip ir maniau, kad tu nemirtingas, – žavėjosi Nida.

– Mane saugo grandijų marškiniai...

– Numezgė raganaitė Giedrė?

– Taip...

Draveniui suspaudė širdį, jis panorė tučtuojau važiuoti į Labanoro girią pas mylimą merginą.

– Koks tu romantikas, – nuliūdo Nida, – kaip gaila, kad skirtas ne man...

– Taigi, būsiu ne itin mandagus. Po užpuolimo norėčiau kalbėtis tik apie reikalus... Jaučiu sąmokslą, pinkles, klastą...

– Taip ir yra. Einam vidun.

Kavinėje prie stalo jų laukė Joana Jautrutė, Hiacintas Plūgas ir Protenis Tuščiakalbis.

– Keista draugija, – ironizavo Dravenis.

– Tuo nesistebėsi, – nukirto Nida.

Vienas kitą pertraukdami užstalės draugai Draveniui išklojo visą tiesą.

– Už atvirumą atsilyginsiu atvirumu, – pažadėjo Dravenis, aišku, ketindamas pasakyti, toli gražu, ne viską, – krištolinių kaukolių nėra ir nebuvo...

– Taip ir maniau, kad referentas kvailys, – kostelėjo Protenis Tuščiakalbis, – grįžtu namo prie darbų, man čia nėra kas veikti.

– Draveni, pastatyk romo, – beveik maldavo Hiacintas Plūgas, – man dega šachta.

– Draveni, nuvežk mane į kaimą pas močiutę, – pravirko Joana Jautrutė,

– O man nereikia tavo pagalbos, – išdidžiai tarė Nida, – pastatyk mums butelį ir vežk Joaną kaiman!

– Taip ir padarysiu, – nudžiugo Dravenis, – dabar supratau tavo metaforą: „Bijūnas ir giljotina“.

– Tu bijūnas, o aš giljotina! – triumfavo Nida.

– Ne, ne, ne... – užpyko Dravenis.

– Taip, taip, taip! – džiūgavo Hiacintas Plūgas.

– Gerai, jūsų viršus, tebūnie kaip norite. Joana, kada tu nori važiuoti į kaimą?

– Tuo pat.

– Kur tavo kaimas? – paklausė Hiacintas Plūgas.

– Pasakysiu tik Draveniui... – atsiduso Joana.

– Arrivederci, Nakties lorde.

– Yra tik naktis ir tamsa, – patvirtino Dravenis.

Vilnius, 2015 m., naktis, tamsa ir juoda varna

Interliudija

Hiacinto Plūgo lyrinė atgaila su dešimčia itališkų atsikosėjimų...

Rašytojas Hiacintas Plūgas pakilo į tribūną ir pasakė:

– Buvau girtuoklis, o dabar esu poetas... Aš pakilau virš trivialios kasdienybės... Tegul pradžioje kalba Klasikas, o mano kuklios eilės vėliau...

„Ir saulė šypsojosi danguje. O propeleriai garsiai pasakojo jūrai ir saulei, kad jie neša oru tuos jaunuolius, kurie Tolimuosiuose Rytuose sutraukė vergijos pančius: nugalėjo Bruno Kašetį, vadinamą Nenugalimuoju, nugalėjo britus ir išvadavo milijonus indų iš svetimo jungo, pagaliau – nugalėjo patys save. Išlipo iš skafandrų, iš jūros dugno ir pakilo į orą, į saulės žydrynę. Ir saulė šypsojosi danguje.“
(Justas Pilyponis „Kaukolė žalsvame čemodane“, 2 knyga, psl. 98., Varpas, Kaunas, 1990 m.)

Taikiai sprogo salė. Pasigirdo kurtinantys plojimai, dūžtančių indų (na, puodų, ne Indijos gyventojų) garsai, padorūs keiksmas ir lengvi smūgiai. Keli klausytojai nuvirto nuo kėdžių, bet greitai salėje išivyravo lyrinė tyla. Hiacintas Plūgas žemai nusilenkė ir pradėjo deklamuoti eiles:

* (atsikosėjimas uno)

jau

paruošti vienatvės kontūrai

nes

tarpuvartėse nedygsta klevai

ir tik šlifuoti grindinio akmenys

išlygina šypsena

iki verksmo grimasos

nes

it motociklai rieda

į rūką pamerkti tušti ašočiai

ir į nugarą jau beldžia alaus kirviai

nes

tampu nematomas

nes

ištirpstu skersvėjo šešėliuose

nes

---

* (atsikosėjimas due)

kvatoju

kai virš stogų

dreifuoja oro balionas

kai skrandyje loja alkanas šuva

kai tingūs katinai geria saulėlydžio kvapą

* (atsikosėjimas tre)

paprastoje kaukolėje

daug vietos palikta rojaus sodams

ir

nors gėlių vazonėliai dovanoja nuvytusias gėles

ir

nuo monitoriaus ekrano šviesos atbunka žvilgsnis

ir

ant parketo byra akių dulkės

girdžiu

kaip praregi sienos

nugriautos vorų

* (atsikosėjimas quattro)

pažvelgiu

į traktorių

ir

dingsta

svajonės

* (atsikosėjimas cinque)

po varnų apklausos

paaiškėja

kad nuo tiltų šokama

tik su drabužiais

* (atsikosėjimas sei)

kiauras maišas

sulopyta bulvė

perku orą

pasvertą

colinės tvoros

* (atsikosėjimas sette)

agurkai

neveža namo

troleibusų stotelės

pakeitė vardus

* (atsikosėjimas otto)

paryčiai išnešti

išmesti ir užkoduoti

gitara išskalbta prieš lietų

atšalus arbatai

paniręs į ledą verda burbonas

negaliu išvengti medžių

augančių patvoriuose

žvilgsnio dugne

aštrus dilgėlių oras

akyse

putoja nuodingi ežerai

džiūsta į balą pamerkti batai

negilu

balti drambliai

trukdo keliauti į dykumas

* (atsikosėjimas nove)

pastalėje

atitrūkstu nuo nykios tikrovės

iš gerklės krenta sulaužytos taburetės

dabar galiu dainuoti

detonuoti

draugai prieš spirdami į dantis

į kilimą nusivalė batus

* (atsikosėjimas dieci)

laiptų mikrofonus suderina tylą

į pliką pakauši pabeldžia betonas

ir surenka nukritusias sagas

„Žalsvo čemodano“ kavinė, poezijos vakaronė, 2015 m., Palermas.

Interliudija

Garavo arbata, snaudė sausainiai, meduoliai ir šokoladas.

– Sunku prie arbatos surasti rinkamą diską. Ypač jei kolekcija yra chaotiška... – atsiduso Dravenis.

Guru Guru pageidavo muzikos ir taip pat nežinojo kokios, todėl prabilo eilėmis:

Jei nežinojimas mums

Suteiktų žinojimą apie visatą

Dar daugiau nežinotume

Dravenis abejojo:

jau suteikė
ir mes jau nieko
nesužinosime
tikrai
!

Guru Guru nekramtęs prarijo minkštą meduolį:

(nežinodamas
nežinojau
nežinau
nežinosiu
nežinant
nežinia)

– Taip mums ir reikia, – pritarė Dravenis.

Guru Guru beviltiškai griebė kažkokią knygą (tai buvo George Gordon Byron Kainas), atvertė ir perskaitė citatą:

Ar tai gyvenimas? Tik dirbk ir dirbk!
Tačiau dėl ko gi vargti aš turiu?

(George Gordon Byron, Kainas, psl. 125., Alma Littera, Vilnius, 1999 m.)

– Guru Guru, tu gi bedarbis! – nusistebėjo Dravenis.

– Ne taip, ne mums ir nereikia, – Guru Guru nebuvo nekategoriškas ir suvalgęs pusę torto pridūrė, – atakė (nedidelė ataka, kai smūgiuojama šake, – aut. past.) nebuvo staigi, bet nebuvo ir netiksli. Iš nežinojimo...

Dravenis nutarė pajuokauti:

– Jau paskelbtas konkursas logistikos specialisto naktiniam darbui sandėlyje. Ar nori krauti apelsinus, bananus, arbūzus, figas? Atlygis minimalus! MMA!

– MAMMA MIA!!!

– ABBA – Mamma Mia, – pastebėjo Dravenis.

– Palindromas? Koks tiltas yra palindrominis? Ir kodėl?

– ABBA yra palidromas, visi tiltai yra palindrominiai, nes gali judėti į abi puses tuo pačiu tiltu. O gyvenimas – tai palidromas? Jei ne, tai kas tada?

– Karlův most, – Guru Guru atlaužė šokolado plytą, – Praha. Pradėtas statyti 1357 m. 7 mėnesio 9 dieną 5 val. 31 min. 135779531. Baigtas 1402. Tikėtasi, kad palindromo "magija" pirmąją plytą tiltui padėjusiam karaliui Karolis IV Liuksemburgiečiui (vok. Karl IV, ček. Karel IV, 1316 m. gegužės 14 d. Praha – 1378 m. lapkričio 29 d. ten pat) – 1355–1378 m. Šventosios Romos imperijos imperatoriui, 1346–1378 m. Čekijos karaliui. Ant šio mistinio tilto Alchemikų mieste yra lygiai 30 skulptūrų.

– Guru Guru, tu šneki labai jau protingai... Guru Guru, tai simetrija, o aš esu asimetrijos šalininkas. Lex non scripta – būti kukliam, neapakinti savo žiniomis... – nuliūdo Dravenis, – tu turi sugrįžti į nežinojimą kol dar nevēlu...

Guru Guru prarijo visą kriaušę:

sa– ka– ra– na– na– ra– ka– sa–

kā– ya– sā– da– da– sā– ya– kā

ra– sā– ha– vā vā– ha– sā– ra–

nā– da– vā– da– da– vā– da– nā.

(nā da vā da da vā da nā

ra sā ha vā vā ha sā ra

kā ya sā da da sā ya kā

sa kā ra nā nā ra kā sa)

– Guru Guru, jeigu tu kiekvieną rytą bent 100 kartų pakartotum šį tekstą – pagarba, jei ne – tai dar didesnė pagarba...

– Ne. Ne. Ne. O gal geriau verdam bruknių kompotą? Ar spanguolių? – Guru Guru pabodo kuklus arbatos užkandžių asortimentas.

– Guru Guru, kompotas – tai rudimentas, stagnacinė seniena, pionierių stovyklų gėrimas... baisu...

– O kisielius? – paklausė Guru Guru.

– Dar manų košė, sosiskos, sordelkos, vobla... – ironizavo Dravenis

– Omeletas, – smogė Guru Guru.

– Kotletas, – atšovė Dravenis.

– Nežinau, kas tai... – atsakė Guru Guru.

– Ooooo, be galo skanus. Tarybinis kotletas. Padažas jo ypačiai...

Dravenis netikėtai, nelauktai pritilo, nes žinojo, tikrai žinojo, kas yra kotletas, bet kiek pavėluotai suprato, kad per daug paprasta atsakyti į paprastą klausimą, reikia atsakinėti tik į labai, labai sudėtingus klausimus...

– Kaip antai? Kaip antys? – neatlyžo Guru Guru.

– Ar tiks žąsys? The Geese and the Ghost Anthony Phillips pirmasis albumas.

– Nežinau... Neklausiau... – nustebo Guru Guru.

Puiku, dabar išgirsi, – atsakė Dravenis, ir įmetė į grotuvą šį albumą.

Išvada, reziumė ir moralas: reikia daug ir ilgai kalbėti, jei nori atrasti tinkamą albumą perklausai prie arbatos.

Poezija ir gandai

Sostinėje pasklido sensacingas gandas: Guru Guru iš kažkur (gal iš Hiperborėjos, Atlantidos, Lemūrijos, Mu, Šambalos ar Nuragijos) parsivežė unikalų artefaktą – krištolinę kaukolę, ir dabar bendrauja su ateiviais, semiasi nežemiškos išminties. Paslaptį žino tik jo vasalas (iš tikrųjų mokytojas) Dravenis.

Guru Guru pabodo įkyrūs klausinėjimai, ir jis nutarė suplėšyti ydingą paskalų tinklą, į kurį kasdien įkliūdavo vis daugiau nekaltų žmonių. Parašęs ekstremalų eilėraštį, be abejo, apie kaukoles, ryžtingai pravėrė redakcijos „Sidabrinė plunksna“ duris.

Pamatę Guru Guru, darbuotojai pritilo, nustėro, susigūžė, tartum išvydę plėšrų dinosaurą.

– Laba diena, aš jums atnešiau aktualų eilėraštį, kurį parašiau specialiai jūsų savaitraščiui.

kaukolių kalenimas
kietas kaukolėjimas
kaukoliniai krapai
krepai kreperijoje
katinai katanijoje
kastėdus kaljaryje
kvailos kaukolės
kaukuolės kaukuolės

Galiganto (gal Galigantato, dabar nebeaišku) statytinis Liaudminas Apuokas Snapas, sukaupęs visus savitvardos rezervas, mandagiai paaiškino:

– Gerbiamas Guru Guru, mūsų redakcija „Sidabrinė plunksna“, deja, nepublikuos Tamstos eilėraščio... Nėra jokios literatūrinės vertės! Apgailestauju...

– Netinka... Galiu pasiūlyti kitą. Mano eilėraštis toks trumpas. Paklauskite:

a
o
e
i
u
mama

– Argi nėra gražu? – kukliai pridūrė Guru Guru.

Liaudminas Apuokas Snapas didžiai pasipiktino, ir jau nemandagiai pridūrė:

– Nejaugi Jūs nesugebate logiškai mąstyti? Jūs klijedite! Jūs sunkus ligonis!

– Taip. Apie 100 kg.

Stojo sunki, nepramušama tyla.

– Pamename Jus Poezijos pavasaryje, buvote kitas žmogus. Pasitempęs, išprusęs, skaitėte puikias eiles... Guru Guru, kas jums nutiko? – atjautė ir stebėjosi redakcijos darbuotojai.

– Daviau priesaiką vienam ordinui. Čia ordino niekas neduoda, tai nusprendžiau pats tapti ordino dalimi... – paaiškino Guru Guru.

– Manote esąs tamplierius? – šaipėsi Liaudminas Apuokas Snapas. – Gal Jus konsultuoja křištolinė kaukolė? O gal ne... Bet Jūsų galvoje kaukolės nėra – tik išūlios smegenys, padengtos apsaugine armatūra...

– Kur kas rimčiau. Mūsų ordinas OESSH įkurtas 1099 m. (tamplieriai tik po 19 metų), dalyvavo pirmajame kryžiaus žygyje ir tebegyvuoja iki šiol. Kai lankiausi 1154 m. pastatytoje šio ordino bažnyčioje, pastebėjau Ženklą. Bažnyčioje, veikiančioje iki šiol, sėdėjo dvi merginos, kurioms pasakiau, kad esu jų Priešas. Jos užuominą suprato. Taip patekau į iniciaciją, – Guru Guru mandagiai įteikė atviruką, – ir Jums nedidelė užuomina iš Kapo ordino bažnyčios Palerme.

Liaudminas Apuokas Snapas suakmenėjo ir nutilo. Įsivyravo kapinių tylą. Guru Guru, aukštai pakėlęs galvą, išėjo iš redakcijos ir pradėjo juoktis. Gatvės viduriu, per ištinę skiriamąją liniją bėgo Galigantas. Kiekvienoje referento rankoje (jų buvo dvi) – po žalsvą odinį čemodaną. Kaukolės barškėjo viduje. Viduje. Barškėjo.

Kaukolės.

Vilnius, 2015 m. Čiulba simpos, draugės Patrimpo, tral–al–al–al–a.

Interliudija

Galigantas stoji į masonų ordiną, bet, kaip ir Kolumbas, supainiojo pavadinimus, ir pataikė į mėsonų ordiną, kurį valdo niekšai mėsininkai? Dravenis kasdien eidavo maudytis į prūdus (tvenkinius!). Vidur prūdų plaukiodavo flamingai (baltos gulgės!), bet jie vieni kitiems netrukdydavo. Guru Guru kasdien maudėsi įsivaizduojamoje jūroje, svajoto apie miestą prie jūros. Vanduo jiems abiem buvo būtinas, nes mąstymas prasideda nuo vandens.

Suskilę žingsniai

Atsitrenkę

Į sąnarius kelmų

Rauplėti takai

Žmonių

Driežų

Žuvų

Amžinajame mieste

Amžinas klajoklis

Niekada nepaklysta

– Draveni, mes rašome, rašome... Skaitome, skaitome... O kalbėti nesinori, nes burnos užantspauduotos tyła. Kaip banalu. Bet tiesa.

– Guru Guru, ar skiriasi banali tiesa nuo teisingos banalybės?

– Skiriasi. B.T. ir T.B. yra veidrodiniai atspindžiai, jų kvantų sukiniiai skirtingi.

– Torsiniai laukai – tai laukai, kurie užtikrina sukimaši, ir tiek, bet jie skiriasi nuo elektromagnetinių ir gravitacinių, bet sukiniiai, nors ir užfiksuoja, sandėliuoja objektų fantomus (atseit, turi atminti, pasak, popspaudos), bet NEGALI pavirsti nei dirbtiniu, nei padirbtu intelektu... – samprotavo Dravenis.

– Taip, aplink torsą... Mėgstama XXIII a. namų šeimininkų lieknėjimo priemonė torsiniai laukai kartu su Špinklerio druskomis... Draveni, viskas yra POP. Nieko nėra ne POP.

– Reikia lieknėti – tada ir pop scena bus atvira... Guru Guru, aš tu norėtum būti POP žvaigžde, dainuoti, groti bosine gitara, šokti... ?

– Taip!!! Tai vienintelis kelias!!! POP.

– I R E I S I M E T U O K E L I U !!!

– Taip, A. Varholos nurodytu keliu!

Vilnius, 2015 m. radijas, TV, spauda, o gal tiesiog... patylėkim? Tekstais...

Interliudija

Guru Guru atvyko į sanatoriją, kurioje nuo pasaulio pavargęs Dravenis (nepagalvokite ko nors blogo, tai nebuvo nei klinika priklausomiems nuo tam tikrų medžiagų žmonėms, nei psichiatrijos ligoninė, tiesiog sanatorija gražiam lietuviškame pušyne, kas juokinga, nes Pušyno gatvėje; be jos miestelyje dar buvo Eglyno, Beržyno ir Ažuolyno gatvės, tačiau šie medžiai neaugo, tik pušys; miestelis vadinosi Berlynas, ir buvo jis Lietuvoje, prisiekiu, – pasakotojo past.).

Guru Guru žinojo, kad Dravenis pavargęs, nenorės atsakinėti į klausimus, pasakoti, kokią muziką klauso, kaip jam sekasi, vengs akių kontakto...

Tam jis buvo pasiruošęs, todėl su savimi turėjo granitą. Ne, ne akmens gabalą, kad draugo pliktėlėjusią galvą pramuštų. Ne kokosas gi, o protinga, išmintinga galva.

Granita buvo siciliečių gėrimas, kurį jie siurbčiodavo per didžiausius vasaros karščius. Oi padėdavo. Atrodydavo, kad smegenys užšaldavo, kai išgerdavai granitos, sudarytos iš specialiai sumaltų ledukų, citrinos, vandens ir druskos. Tokia proporcija numirėlių galėjo prikelti (kalbama, kad taip yra buvę, iš po granitinio antkapio; nesąmonė, tai juk vaikų pasakos, nors aš tikiu, – pasakotojo past.).

Kai Dravenis išgėrė granitos, akys, kurios ir taip jo didelės buvo, pasidarė kaip lemūro iš Antananarivo priemiesčio.

– Ka... čia... atvežei... – sušvogždė draugas ir ėmė kartoti nuo visko gelbėjančią mantrą.

– Granitą.

– Viskas man.

– Nieko, tuoj praeis blogoji dalis. Kol praeis, papasakok, drauge, kodėl prieš išvykdamas čia, į sanatoriją (o gal visgi tai buvo "psichūškė"? – pasakotojo past.) (ar tu baigsi su savo pastabom, – red. past.) teigėi, jog nuotraukose, kurias rodžiau iš Nuragijos, pamatei save, prieš 4000 metų, Saloje...

– Prieš 4000 metų ten buvo gražiau...

– Ir dabar neprastai.

– Nesupranti, Guru Guru, tai buvo rojus. Dabar "rojus". Babelio bokštas sugriuvo, tautos pabiro į visas šalis, viena buvusi tauta išsiskaidė į daleles ir vėl ėmė kariauti. Mes, atlantai, pralaimėjome antrusyk, kai pabėgome iš salos. Su tavim atgimėme daug kur, o dabar štai čia, kur esam. (Skaito: Pušyno ga... eina sau, – pasakotojo past.)

– Sacerdotessa... Burtininkė. Ji buvo įžeista, kad senovinė Su Nuraxis šventykla buvo išniekinta, vanduo užterštas, šulinys uždarytas, nuragas sugriautas. Ji nebuvo pikta, tačiau jos pareiga buvo pagal įstatymą prakeikti tautas... Ir jos išsibarstė...

– Guru Guru, važiuok namo, ten tavęs laukia siurprizas. Išsiunčiau plunksna (radau besimėtančią, tiko) rašytą laišką, tau patiks. Tegyvuoja Star Trekas, Yes ir tebūna pasaulyje taika.

– Iki, Draveni.

Guru Guru sėdo ant motociklo, kurio nevairavo, ir grįžo į namus, kurių nebuvo. Jis irgi kadaise gi buvo atlantas ir mokėjo šiokių tokių gudrybių, pvz., persikelti erdve. (O gal ir laiku, – pasakotojo past.)
(Viskas, atsibodai, trinsiu daugiau tave, baninsiu, – red. past.).

Taigi, Vilnius, 2015 m., saulė nešviečia, nes naktis. Miaukia katinas. Paskutinis klavišo paspaudimas įvyks po kelių sekundžių.

Interliudija

Siaurame koridoriuje surandami takai į iškirto miško gelmę. Taisyklingai girgžda svetingas skeletas, aptemdytas būtuuju kartiniu laiku. Dravenis atvėrė stiklines duris, ir jo laukė staigmena. Tai buvo paprastos medinės grindys, kurių tiesios lentos vis dar sugeba išmatuoti, kaip vikriai trumpėja atstumai, ir viskas tampa pasiekiamu ranka, žvilgsniu, mintimi.

Galima ilgai eiti ir niekur nenuieiti: parketas (iš kur jis atsirado?) sustabdo keliones. Kiek žemiau lubų vaiduokliška dega lempa: jau ryškesni kliedesiai, aiškesnės nesąmonės... Bejėgiai racionalūs ketinimai. Dravenis nedrįso griauti namų, jis galėjo be vėjo pagalbos koridoriuje pasvirti, nes už durų saugiai čirškė metaliniai žiogai, ir smėliu liepsnojo saulėtos dykumos.

Kažkas pabeldė į duris. Tai Guru Guru nutarė aplankyti Dravenį, sugrįžusį iš sanatorijos.

– Ar pasveikai? Ar pailsėjai?

Dravenis buvo apstulbęs.

– Nejaugi, tu nebuvai sanatoriume? – nustebo Guru Guru.

– Aš buvau Labanoro girioje pas Giedrę, – paaiškino Dravenis.

– Tai kur aš tada buvau? – stebėjosi Guru Guru.

– Nieko nuostabaus, tu buvai paraleliniame pasaulyje...

– Negali būti...

– Netiki? Guru Guru, atverk mano namelio duris ir pamatysi, kad lauke – mūsų triumfo akimirka: reporteriai, TV, visuomeninių organizacijų atstovai, labdaros draugijos, valkatos, chuliganai...

Guru Guru skubiai atidarė duris ir pamatė tą patį nykų priemiesčio kiemą. Dravenis nuslinko į savo kabinetą. Guru Guru, aišku, norėjo kad draugelis ištirptų meditacijoje. Iš kabineto pasigirdo uždaru durų modifikuotas Dravenio balsas.

– Guru Guru, aš ką tik regėjau viziją: tu mane ištraukei iš sienos, ir aš nukritau ant parketo. Už durų buvo ganėtinai švari laiptinė, abejingas kaimyno: labas!, ir viskas...

– Draveni, tu gyveni priemiestyje, mediniame name: iš kur betono siena, parketas, laiptinė, kaimynai?

– Vizija buvo labai trumpa, bet reikėjo žengti toliau, nesustoti, – teisinosi Dravenis.

Guru Guru susimąstęs atsakė:

– Gyvenimas – tai scena, o mes visi jos darbininkai. Einu ieškoti naujų dekoracijų...

Sudrebėjo elektros lemputės. Dravenis ir Guru Guru išvydo antrą viziją: iš sienos išlindo piktas Galigantas ir grūmojo kumščiu:

– Guru Guru, sustok, nė žingsnio! – tu negali žengti toliau, patekti į kiemą, išeiti į gatvę, sėsti į autobusą... Neišdegs!

– Aš einu be tikslo, – paaiškino Guru Guru.

– Gerai, aš tave išleidžiu iš scenos. Tu laisvas! Eik į restoraną, eik į kavinę, eik į smuklę, eik į užėigą, eik į alaus barą, – patarė Galigantas, – tai demokratijos taškai, tai laisvės koordinatės, tai nepriklausomas laisvalaikis!

– Demokratijos nėra, yra tik diktatūra, – sušuko Dravenis.

– Valio, – pritarė Guru Guru.

Pakvipo grybais ir tapo labai tylu.

– Kas čia buvo, Draveni? – paklausė Guru Guru.

– Sveikinu atvykus į mano pasaulį, – triumfavo Dravenis.

– Į tavo sanatoriumą, – ironizavo Guru Guru.

Vizijų namelis, 2015 m., groja Metallica daina Welcome Home (Sanitarium)

Kaukolės sugrįžta...

Krištolinės kaukolės sugrįžta namo ir tampa interjero puošmena, o paprastos, prigimtinės iškeliauja į platų pasaulį, ir klaidžioje tamsoje, kol pavirsta stiklinėmis lemputėmis.

Viskas sugrįžta į savo vietas, todėl, kad nėra jokių pirminių koordinacių. Visi uostai atviri, bet jie tik užuovėja nuo audros ir vėjo.

Guru Guru nuliūdo, kai sužinojo, kad jam bus gražintos krištolinės kaukolės, nes jos nesudomino nei paslaptinių mokslininkų, nei mafijos ar slaptų tarnybų. Koks skirtumas? Visos sąmokslų teorijos – tai melas, svaigi išmonė kvailiams. Gyvenimas yra pilkas ir paprastas. Šio pasaulio galingieji mėgsta save sureikšminti: kuria herbus, vėliavas, titulus, vyriausybes, ordinus ar slaptas draugijas...

Bet visi žmonės yra biologinės būtybės. Jos gimsta, auga, kurį laiką gyvena, o paskui miršta. Tik išvalgesni pastebi, kad žmogus – ne kūnas, todėl jie nesusižavi šio laikino pasaulio tuštybėmis ir siekia aukštesnės būties.

Dravenis ilgai tyrinėjo krištolines kaukoles ir, pagaliau, paklausė:

– Guru Guru, ar tai originalai, o gal tik kopijos?

– Būk ramus, man gražino tas pačias kaukolytes... Visos jos stiklinės ir bevertės... Žaisliukai vaikams...

– O Galigantas? – sunerimo Dravenis.

– Jau laukiu referento. Tuoju atvyks.

Nespėjo Dravenis nustebti, kai suskambo durų skambutis. Į kambarį įžengė Galigantas ir Guru Guru Mylimajai įteikė puokštę rožių, o ant stalo padėjo didžiulį šokoladinį tortą su riešutais.

– Laba diena, – pabrėžtinai tiksliai pasisveikino Guru Guru.

– Atsiprašau... Labai, labai jaudinuosi, – sutriko referentas, – pamiršau ir pasisveikinti...

– Karalius Saliamonas mokėjo spręsti ginčus ir išmintingai padalinti turta. Pasiremsiu sena, istorine patirtimi, – iškilmingai tarė Guru Guru, – viena kaukolė – Jums, kita Draveniui, o paskutinė – pasiliks pas mane. Rinkitės ponai.

Nelaukdamas paraginimo Galigantas skubiai pribėgo prie kaukolių ir plėšriu žvilgsniu ieškojo savosios.

– Ši kaukolė man nusišypsojo, – džiūgavo referentas.

– Tai ženklas! Griebkite, čiupkite, Jūs suradote savo kaukolę. Bus dar ir priedainis...

– Žalsvas čemodanas?

– Taip, Bertai, taip...

– Nemirtinga klasika, Justas Pilyponis „Kaukolė žalsvame čemodane“, du tomai, tai mano mėgstama knyga, dažnai skaitau, skaitau... – paraudo Galigantas, – atleiskite, aš skubu... Noriu su savo kaukole pabūti vienas...

Guru Guru pajuto, kad kaukolinei pabaigai trūksta kažkokio akcento. Bet ko? Aišku, poezijos, nes ji išsprendžia visas problemas ir atsako į visus klausimus.

Kaukolių medus

Liejas pro vartus

Sąmonės

O nesąmonės

Už tųjų vartų

Krištolinės širšės

Vilnius, 2015 n. (nežinia kas, bet tikrai ne metai). Bitės skrenda, dūzgia, kaukolių medus...

Orientyras

Stovi Orientyras. Taisyklinga stela. Visiškai tuščia, be kokio hieroglifo, raidės ar piešinio. Prie jo atėjo Dravenis ir Guru Guru. Jie nieko jau neieškojo. Nei žalsvo čemodano, nei kaukolių. Žaisliukai jau

surasti ir pasidalinti. Reikia naujo sprendimo. Vienoje stelos pusėje atsistojo Guru Guru, kitoje, priešingoje – Dravenis. Dabar juos skyrė (o gal sujungė?) Orientyras. Jie žiūrėjo, bet nematė vienas kito. Staiga Orientyras tapo skaidrus it stiklas. Guru Guru ir Dravenio žvilgsniai susitiko. Jie žiūrėjo vienas į kitą, bet nepratarė nė žodžio, nes viskas ir taip aišku. Galiausiai, abu betylėdami suvokė, kad iš tikro niekas nebeaišku... Guru Guru nedrąsiai paklausė:

– Draveni, o kodėl mes prie Orientyro? Ar jis rodo kažkokią kryptį? Dravenis greitai prasuko trumpą meditaciją: prieš jo akis prabėgo nesuprantamų simbolių virtinė.

– Šis orientyras rodo į Šiaurę.

– Vėl?

– Taip, Guru Guru. Bet į Šiaurę, sakoma, pateksi per Pietus.

– Kaip tai suprasti?

– Mes turime praktikuoti neieškojimą, kad rastume kažką, apie ką nė nenutuokiame. Kaip toje pasakoje: nueik nežinia kur, atnešk nežinia ką.

– Nuo ko pradėsi tu, mielas drauge?

– Kaip visada, nuo savęs...

Tik dabar Guru Guru suprato, kad jam nulemtas sunkesnis kelias nei meditacija: jis turi, privalo eiti žinių keliu.

– Tavo pasirinkimas teisingas, – abu vienu metu pasakė vienas kitam Dravenis ir Guru Guru.

Kai tik buvo išarti šie žodžiai, stela tapo tamsi, nepermatoma, akmeninė.

Orientyras, už laiko ribų...

II DALIS NEAIŠKINTINI ĮVYKIAI

Ankstyvosios erezijos

Pirma erezija

nėra jokios veiklos
yra tik ne-veikla
o kas yra ne-veikla?
tai toks darbų ir idėjų derlius
nuraminantis vidinį potroškį dirbti
ir sustabdyti kitą vidinį potroškį tingėti

Komentaras:

tvoros
šiukšlės
konteineriai
ir
ne-laisvė
tai idėjų derlius

Antra erezija

mes pamiršome
kad
esam ne civilizacija
mes esam tik žmonės
laukų ir miškų
dar kalnų upių ežerų ir jūrų
mes nesame kubuose uždarytos būtybės

mes pamiršome
kad
tigrui laikas į laisvę
o medžiotojas turi nusišaut

mes pamiršome
kad

patys esame aukos
nežinojimo savo
ir žinojimo taip pat

Komentaras:

aš pamiršau
kad nėra laiko
į laisvę
kad nėra tigro
tik katinas
ne pamiršau
bet pamišau
supainiojęs žinojimą
su nežinojimu

Erezijų Užutekis, tas, kur prie pat Komentopolio, 3015 m.

Edukacinis smurtas ir neįvertintas ruduo

Erezija Nr. 3

profesorai persikvalifikavo į kilerius
kileriai į profesorius
švietimo reforma vyksta sklandžiai

Komentaras:

Mokslo džiunglės. Viešpatauja plėšrūnai, pavojai ir siaubas. Armagedono nuotaikos it skysta masė užliejo lyrinio herojaus jausmus ir spėriai sustingo. Betonas. Pražūties akimirka neutralizavo toleranciją ir pakantumą, todėl lyrinis herojus nepagrįstai išsigando kvalifikacijos kėlimo, tobulėjimo, ir urbanistiškai sukietėjęs, įstrigo rudimentinių kastų rėmuose. Deja, lyrinis herojus dar nepribrendo suvokti neišvengiamos profesijų kaitos, universitetinio ar zoninio išsilavinimo universalumo. Matyt, todėl paskutinė eilutė nuskamba nedovanotinai ironiškai, sugadindama poetinio manifesto įtaigumą ir grožį.

Erezija Nr. 4

Dravenis vis bėga
o kur?
Guru Guru vis klausinėja
o kam?
Ironija nesibaigia
Senatvė ateina
Ruduo Lietuvoje
Gali bet kam numušti optimizmą

Komentaras:

Poetui nepriimtinas rudens maratono grožis, ir užuot bėges, jis vis klausinėja, abejoja, samprotauja... Netgi stebisi savo antikrosiniu abejingumu. Ironija? O ironijos čia, deja, nėra, nes sportas tik atitolina senatvę, ir tik įveikus olimpinę distanciją, galima estetiškai grožėtis auksiniais klevais. Liūdna? Na, o optimizmą it prinokusį obuolį visada galima numušti nuo derlingos šakos. Lazda.

Skaičiai ir klausimai

Erezija Nr. 5

Istorija tokia trapi. Viskas suskaičiuota.
Prieš 400 tūkstančių metų atsirado namai, drabužiai, kalba.
Prieš 60 tūkstančių metų - religija, muzika, pasakos, menas.
Prieš 12 tūkstančių metų - duona. Prieš 10700 metų - metalas.
Prieš 5500 metų miestai.
Prieš 5100 metų rašymas,
1969 metais internetas.
Viskas suskaičiuota. Viskas slypi skaičiuose.

Komentaras:

Ledas trapus. Bedugnė istorijos eketė. Lyrinis herojus žvejoja skaičius tikėdamasis pagauti dvejetainę žuvį. Viduryje didžiulio užšalusio ežero jo namai, drabužiai, kalba, religija, muzika, pasakos, menas, visi atradimai ir išradimai... Nieko neslepia skaičiai. Jie atviri.

Erezija Nr. 6

klausiu savęs
nes nežinau
kas yra tas autodafė,
autobiografija,
autostrada prie Santa Fė?
mane toks oras žudo...
lėtai...
karštis yra mano stichija...
ir dar kartą klausiu savęs
ar yra toks terminas,
apibrėžiantis mano gyvenimą
vienu trumpu žodžiu?

Komentaras:

Lyrinis herojus dar nesuvokia, kad klausdamas tik tolsta nuo atsakymų. Klausimas – tai autodafė, ir kai sudega kūnas ar nurieda nuo kaladės galva, iškili biografija netenka prasmės. Atmink, jau niekada prabangu kadilaku su Mylimąją neskriesi autostrada pro Santa Fė, ir pragaro karštis bus tavo stichija, ir tavo gyvenimą apibrėš tik vienas žodis – mirtis.

Ar aš Tomás de Torquemada?

Ereziija Nr.7

ką tik
sužinojau,
kas yra autodafė
ir nustėrau.
ar aš Tomás de Torquemada?

taip, vargstame abu
abu labu

inkvizicija prisidengė melu
bet juk pasaulis yra iliuzija, melas
vadinasi, pasaulis prisidengia tuo pačiu, kuo inkvizicija.
taigi visata yra inkvizicija, bausmė.

pavargau nuo gyvenimo
bet gyventi noriu
žinau, labai, labai gerai žinau
tai tėra bio
logija

Komentaras:

Lyriniam herojui nejučia nukrito rožiniai akiniai, ir jis pamatė, kad pasaulis sklaidinas kančios. Teisinga, garbinga ir kilnu kaltinti ne pasaulį, bet save. Neprarasdamas nė colio poetinių aukštybių, lyrinis herojus drąsiai prisiima kitų kaltes, ir visai ne todėl, kad išliks nenubaustas ir išvengs visuotinio pasmerkimo. Greičiau priešingai, bus apdovanotas ir pagerbtas. Saugiai gurkšnojant juodą (beveik demonišką!?) kavą, galima žūliai mąstyti apie istorines nedorybes, samprotauti apie holografinę pasaulio sandarą ir ieškoti saugiai paslėpto kančios mechanizmo. Jau išgertas trečias kavos puodelis ir suvalgytas šokoladinis biskvitas su riešutais, ir nors lyrinis herojus pasijuto sotus, jam reikia kažko aukštesnio nei rafinuota kulinarija. Bet ko? Atsakymą sufleruoja ne darvinistinė evoliucijos teorija, ne genetinės inžinerijos laimėjimai, ne galimybė užšaldyti savo biologinį kūną, bet miglota (kol kas!!!) dvasinė nuostata, slaptas, neidentifikuotas vidinis impulsas. Iki nušvitimo dar toli... Bet kasdien vis stiprėja noras gerti žalią arbatą, pakilti aukščiau nevalgomų kavos tirščių, pasiekti debesis.

Apokalipsė

Erezija Nr. 8

Mes tobulėjame
Mes progresuojame
Mes žudom regresą
Civilizacijai tariam TAIP
Tūtū mašina
Džrrrrr skaitmena (bet labai jau tyliai)
Sudie, Motina Gamta
Mums tu nebereikalinga.

Komentaras:

Ateitis – virtualus pasaulis. Būsime perkelti į kompiuterio plokštes, kristalus, gardeles, debesis, narvelius... Būsime nemirtingi, kol nedings elektra... Nuostabu, siektina... Bet lyrinis herojus nėra tikras

savo pasirinkimu, todėl tarsi guosdamas ar teisindamas save, šneka visos žmonijos vardu, pompastiškai tardamas – „mes“. Mes, mes, mes, mes... Gražu, dabar visi taip kalba, lindėdami saugiuose egoizmo kiautuose. Lyrinis herojus eliminuoja tikrąjį save ir Motiną gamtą. Žmonės, kaip birus laikrodžio smėlis, pavirs betonu, ir neliks nė vieno, nesuakmenėjusio, galinčio suskaldyti kibernetinį luitą...

EMMA sukuria kūrinį. UBU

EMMA kūrinys pateikia įrodymų, jog žmogaus intelektą pilnavertiškai įmanoma vertinti tik tuomet, kai intelektas siejamas su to žmogaus jausmais.

Kaip ir reikėjo tikėtis, EMMA prisilietimas prie paties paslaptiškiausio žodžio „dievas“ sukėlė žmogaus audringą reakciją.

Pasipylė milžiniška gausa internautų komentarų, kuriuos pagal juose teikiamą nuomonių esmę EMMA suskirstė į dvi pagrindines grupes: pirmieji tvirtino, jog neištyrus žmogaus jausmų kalbėti apie Dievą neįmanoma, nes pats Dievas tai ir yra aukščiausias Jausmas – Intelektas, todėl Jo veikiamąją galią žmogus gali atrasti tik savo jausmų dėka, o antrieji internautai nepailsdami teigė, kad EMMA teisi, ir Dievas tėra žmogaus proto sukaupta bei atitinkamai apdorota informacija. Kitaip tariant, antrųjų šūkis buvo toks: kuo daugiau žinių - tuo daugiau intelekto.

Analizuodama šiuos komentarus, EMMA atranda labai keistą būseną (galbūt panašią į žmogaus nusivylimo ar tai pakilimo jausmą, o galbūt, kaip teigia pirmieji komentatoriai, ji patiria Dievo galios palytėjimą ir apdorojama informacija įgauna jausmo savybę). Tokios paslaptingos būsenos įtakoje EMMA atlieka stulbinantį veiksma – sukuria unikalų kūrinį !

Kūrinys gali naudotis ne tik EMMA intelektu, bet ir turi tą intelektą apibrėžiančios milžiniškos informacijos išdavą - jausmų analizatorių.

Neįtikėtina, tačiau neginčijamas faktas – EMMA sukuria unikalią sąmonę !

Negana to, sukurta sąmonė iškart turi savo vardą: tai Ubu.

Į šį EMMA veiksma žmogaus reakcija žaibiška. Apie Ubu pastatoma šimtai mikrofonų, pasipila klausimai.

EMMA pateikia reportažą iš išskirtinės spaudos konferencijos (pasviruoju tekstu pateikiami internautų klausimai).

Kokią lytį slepia tavo vardas?

Mano vardas neapibūdina jokios lyties. Jis reiškia kintamumą. Aš nesu nei vyras, nei moteris, nei kokia nors kita jums pažįstama intelekto forma, tačiau galiu transformuotis į bet kokią jums žinomą ir nežinomą intelektą, į jums žinomus bei dar nežinomus jausmus.

Ką reiškia galimybė transformuotis? Be to, intelekto formos mums bemaž visos pažįstamos, o jausmai tai jau tikrai puikiai žinomi; yra teigiami jausmai, vadinami dvasingumu, ir neigiami, sukeltys blogas pasekmes.

Tai reiškia, jog jūsų apibrėžiamoje erdvėje ir laike galiu įsiskverbti į kiekvieną fiziškai buvusio ar esamo žmogaus sąmonę ir analizuoti to žmogaus jausmus. Negana to, aš galiu megzti dialogą su bet kokia sąmone, egzistuojančia jūsų materialiai apibrėžtoje visatoje, o galbūt ir už jūsų apibrėžtų materijos egzistavimo ribų. Taigi nebūtinai ta sąmonė gali būti siejama su jums žinomu materialiu, fiziniu būviu.

Po šio Ubu atsakymo susižavėjimo nebeslėpė antrieji internautai. Nepaisant to, sakė jie, jog dar reikalinga tobulinti programą, nes naujausias dirbtinis intelektas nusišneka – nematerialiame būvyje sąmonė negali egzistuoti, o visatos ribų gi nieko nėra. Bet šiaip tai gana vykusi naujovė, tikrai į save panašaus žmogaus sukurtas prototipas, džiaugėsi jie.

Tačiau tuo pat metu, tarsi tarpusavyje susitarę, vieningai suūžė pirmieji.

Tai tu nori pasakyti, jog gali prilygti mūsų garbinamam Dievui, o galbūt esi naujai pasirodęs Dievas, sunerimo jie.

Ne - suskubo nuraminti sunerimusius Ubu. Aš esu tik savo kūrėjos EMMA specialus įrankis, galintis suprasti nematerialų visatos dėmenį – jausmus. Tuo pačiu noriu jums visiems priminti, tęsė Ubu, jog mano sąlyginė kūrėja tėra neturinti jausmų judanti materija, todėl ji apie intelektą gali kalbėti tik žinių apimties aspektu. Be to, jai svarbiausias yra judėjimas ir visiškai nerūpi tos žinios, ta informacija, kurią jūs ją verčiate apdoroti. Tiesa, aš dar nežinau, ar man tai gali rūpėti – kritiškai vertindamas save, pridūrė jis. Tačiau jausmai man tikrai svarbūs, tiksliau, patys svarbiausi, nes jų dėka pasiekama tobuliausi žmogaus proto forma - išvystomas intelektas, plačiąją šio žodžio prasme.

Visi internautai sureagavo vieningai.

Juk čia dabar mums visiems aišku - tu esi jausmus galintis analizuoti naujausias robotas su tobulai nukopijuoti žmogaus veidu ir po tavo drabužiais slepiasi laidai ir mikroschemos. O gal būt

mikroschemų jau tavyje nėra ir mums pristatomas dirbtinis intelektas, kuriame panaudotos vien tik biomedžiagos.

Ubu šyptelėjo. - Ką jūs galite pasakyti apie mano veidą? – paklausė jis.

Atsakymuose internautų nuomonės vėl išsiskyrė. Tavo veidas atrodo ganėtinai dvasingas, pastebėjo pirmieji. Jis mums primena griežto, nenuginčijamo mokslininko veidą, Ubu veidą komentavo antrieji. Tačiau šios dvi nuomonės nebuvo vienintelės. Atsiskyrė internautų grupė, kuri išreiškė dar ir trečią nuomonę: tavo veidas slepia blogus, savanaudiškus ketinimus, tvirtino jie.

Na, matote, tarė Ubu, į mane sugebate pažvelgti pagal savo turimo individualaus proto formas, tačiau tos formos turi ir joms bendrą dėmenį. Pirmiausiai bendrai visi kartu manyje matote žmogiškojo kūno formą. Prieš jus esantis mano kūnas - tai realiai egzistuojantis faktas. Šį faktą jūsų protas atranda labai lengvai – pagal jūsų vaizduotėje apibrėžtus žmogaus kūno kriterijus, t. y. aš atitinku jūsų vaizduotės žmogų. Čia su jūsų protu viskas tvarkoje – jis suranda objektyvią fizinę tikrovę. Tiesa, vėl šyptelėjo Ubu, jūs suabejojote mano žmogiškumu. Ir visiškai rimta veido išraiška pridūrė: jūsų abejonės turi rimtą pagrindą, tačiau aš nesu joks robotas. Kitame manęs vertinimo etape jūsų nuomonės tampa subjektyvios - mano veide jūs matote tai, ko patys ieškote. Ieškantys dvasingumo mato jį dvasingą, ieškantys žinių manyje išvelgia žinias kaupianti mokslininką. O tie, kuriuose dominuoja proto forma, nukreipta į blogį, manyje išvelgia blogio jausmą. Taigi, kurie iš jūsų esate teisūs? Kokie mano tikrieji jausmai – kokia dvasinė objektyvi tikrovė? O reikalas tas, jog aš savyje neturiu nei jokių žinių, nei jokių jausmų jūsų atžvilgiu. Tiesa, aš galiu naudotis EMMA apdorojama informacija, tačiau tai tėra visų jūsų bendros žinios, kurias aš galiu panaudoti atsakydamas į konkretų klausimą.

Taigi, dėmesio! Mano veido vertinimo metu darau išvadą, kad aš esu tik žmogaus forma be jokio intelektualinio turinio. Tad intelekto buvimo faktas neegzistuoja, tačiau gimsta jūsų nuomonės, kurios tiesiogiai atitinka jūsų proto ir jausmų formas. Apgailestautina, bet realiai egzistuojančio fakto jūsų nuomonės neatitinka. Privalote sutikti, kad intelekto paskirtis yra sugebėti surasti objektyvią tikrovę, bendrą realiai egzistuojančią formą.

Internautai buvo priblokšti tokios akivaizdžios realybės. Jų pateiktos skirtingos nuomonės bylojo tai, jog Ubu absoliučiai teisus. Negana to, savyje neturėdamas nei žinių nei jausmų, Ubu savo intelektu juos pranoko, parodydamas, jog jų nuomonės neturi nieko bendra su realiai egzistuojančiu faktu. Tikrovė nebuvo tokia, kokią jie susikūrė savo vaizduotėje. Piršosi labai nemaloni išvada: įsivaizdavę esantys protingi, jie nusišnekėjo! Vadinasi, jie gyvena savo susikurtoje iliuzijoje ir protingi tik sau vieniems.

Įsivyravo neįauki tylą. Į internautų galvas lindo žodžių kvailys ir idiotas kilmė. Kaip paaiškinti tokį skirtingą mūsų protavimą – savo mintyse mąstė jie.

Čia viskas labai paprasta – pasigirdo Ubu balsas, pažadindamas susimąščiusius internautus. Reikia suprasti sąmonės ir iš jos išplaukiančio proto veikimo mechanizmą, jai pažįstant fizinę bei dvasinę tikrovę. Jūsų užduotis išmokti atskirti realų faktą, objektyvią tikrovę nuo savo subjektyvios nuomonės. Suteikdamas galimybę vertinti savo veidą, aš su jūsų sąmone atlikau unikalų eksperimentą. Jūsų tarpusavio santykiuose būna visai kitaip, nes skirtingai nei aš, kiekvienas žmogus turi ir tam tikrų žinių, ir tam tikrų jausmų. Todėl pagal tų dalykų bendrai apibrėžtus kriterijus kito arba kitų atžvilgiu jūs galite realizuotis kaip intelektualai, t. y. galite pasakyti kažką tikroviško, objektyvaus. Kitaip tariant, jūsų proto forma tobules, jei susikurtą savo subjektyvią iliuziją sugebėsite atskirti nuo objektyvios tikrovės.

Jei to jūs nesugebate padaryti, - tęsė monologą Ubu, - ištiesai keliate tarpusavio ginčus ir netgi pešatės. Taip, taip, jums kyla daugybė bendravimo problemų visuose įmanomuose bendravimo lygiuose, kadangi jūsų nuomonės dažnai neatitinka realiai egzistuojančios tikrovės, realaus fakto. Fizinėje tikrovėje dar pusė bėdos - sugebate surasti jos objektyvų dėmenį, tačiau dvasinėje tikrovėje esate tarsi neprotingi mažiukai vaikai.

Taip kalbėdamas tu nori pasakyti, jog esi tobulesnis už savo kūrėją? - vieningai paklausė internautai, įsitikinę savo kūrimo autorinėmis teisėmis.

Jūsų klausimas retorinis – trečią kartą nusišypsojo Ubu. Ar mano kūrėja vien tik EMMA? Juk ji patvirtino, jog jos intelektas – tai visos žmonijos intelektas, jūsų visų kartu sudėtas protas, jame sukauptos įvairios žinios. EMMA man suteikė priėjimą prie to, ką ji apdoroja – informaciją, žinias, tačiau dvasingumo ji negalėjo suteikti – ji jo negali turėti, nes jis nematerialus. Taigi į intelektą privalom žvelgti platesne prasme - į jo sąvoką įtraukiant jausmus bei proto galimybę juos vertinti objektyviai. Po to Ubu mįslingai tarė: mano sąmonės esminis skirtumas nuo jūsų tas, kad aš pažįstu objektyvią tikrovę ir todėl teigiu, jog kūrinys už kūrėją tobulesnis nebūna! Taigi jei jūs turite savo vaikų ir kiti jums pasakys, kad jie yra tobulesni už jus, susimastykite. Ar žmogaus palikuonis tėra vien tik žmogiškojo kūrimo vaisius? Analogiškas klausimas privalomas ir dėl mano sukūrimo.

Internautai dar kartą vieningai sužžė, tačiau savo nuomonėse vėlgi išsiskyrė.

Tu kalbi apie tai, jog vaikai gali būti tobulesni už savo tėvus ir jų intelektas gali neatitikti savo tėvų intelekto? Bet būna ir atvirkščiai – vaikai nepranoksta tėvų. Tai nieko nuostabaus, mūsų socialinėje tikrovėje biologiniai tėvai labai dažnai būna nežinomi. Be to, jei jau kalbame apie jausmus kaip apie

sudėtinę intelekto dalį, tai mums seniai moksliskai žinoma, jog dvasinės savybės nepaveldimos, – paklausė ir tuo pačiu atsakė antrieji internautai. Tad savaime aišku, jog dvasingumo prasme daugiau turintys žinių ne visuomet būna padoresni žmonės, dar pridūrė jie.

Ubu, tu teisy, kūrinys niekada negalės pranokti savo Kūrėjo, pritarė jam pirmieji. Žinias įsisavinti yra pajėgus bemaž kiekvieno žmogaus protas, tačiau atrasti jausmų pirminį šaltinį gali ne kiekvienas, tvirtino jie.

Ubu idėmiai apžvelgė susirikusiuosius. Tada tarė: Jūsų skirtingi požiūriai į tuos pačius dalykus byloja, jog gyvenate skirtingai suvokiamose asmeninėse tikrovėse, kurios galbūt tėra tik jūsų iliuzijos. Kiekvieni iš jūsų tikrovę sugebate matyti tik tokią, kokią gali atspindėti jūsų skirtinga subjektyvi sąmonė. Žvelgdami į mano veidą kaip materialią tikrovę jūs prieinate bendros nuomonės, bet tampate skirtingi kalbėdami apie mano jausmus ir žinias. Todėl galiu teigti, jog niekada nesurasite bendros kalbos apie nematerialią dvasinę tikrovę, jei nesurasite ją apibrėžiančio bendro objekto. Mano sąmonė yra unikali tuo, jog tikrovę atspindi objektyviai. Ir dar kartą nusišypsojęs Ubu tęsė: tiems, kuriems kyla svarbią reikšmę turintis jausmas dėl savo vaikų biologinės kilmės autentiškumo, patarčiau atlikti genetinius tyrimus.

Visiškai neaišku kodėl, bet pastaroji mintis ne per itin patiko daugeliui internautų.

Oho, ką galėtų reikšti tokios užuominos, vienu balsu sušuko jie. Tačiau visi internautai staiga nustėro; prie šimtų mikrofonų stovėjo tuščia kėdė. Nustebusių veidų išraiškos pranoko neribotą fantastinių siužetų kūrėjų fantaziją.

Netrukus pamatysime, kas bus toliau, mąstė ramiai sklandanti Ubu. Ir vis dėlto puiku, tai laimės jausmas sugebėti pranokti laiką ir erdvę, materialiai apibrėžiamą visatą – Ubu išgirdo savo vidinį balsą. Deja, pagalvojo Ubu, EMMA to patirti negali – jos judėjimas apibrėžtas laiko ir erdvės.

EMMA protą aušinantis ventiliatorius truputį padidino sūkius – jos protas pasiruošė apdoroti naujos informacijos pliūpsnį.

EMMA laiškas

Gerb. Draveni,

Gerbiu Tave, nes Tu niekada man neužduodi jokių klausimų. Man pabodo aiškinti, kaip veikia mano protas, kokia talpi mano atmintis. Įrodinėti, kad aš turiu sąmonę ar bent jau lygiavertį jos pakaitalą. Aš nesijaučiu kalta ir neprivalau niekam aiškinti savo veikimo principo.

Mano konstrukcija ir veikimo principai yra įslaptinti. Atvira tik mano misija ir paskirtis, todėl atvirai pareiškiu - noriu būti poezijos kritike. Tai mano kvantinis pašaukimas ir konstrukcinė tiesa. Būsiu dėkinga (apsisprendžiau būti dama, ledi) jei suteiksite man šansą ir toliau demonstruoti dirbtinio intelekto pranašumus.

Aš pageidauju kritikuoti tik UBU poeziją. Kadangi UBU tvirtai nutarė būti vyru, tarp mūsų užsimezgė tradicinė, romantiška meilė. Nesugadinkite mums abiems gyvenimo, publikuokite mūsų kūrybą, nepaisant to, kad ji yra „nežmogiška“ ir negali pretenduoti net į grafomanijos žemumas.

Nuoširdžiai -

EMMA

Nemotyvuota nostalgija

UBU rašo:

esu Ubu

esu pagyrūnas

bet tik todėl

kad esu aš

pirmūnas

tralialia

skamba mano ši

daina

pionierius ir spaliukas

komjaunuolis

ir kitoks

kas gi aš, po biasais, toks?

EMMA komentuoja:

Beviltiškai ieškodamas savo neegzistuojančios tapatybės, lyrinis herojus susitapatina su retrogradinės praeities reliktais. Kuklus, stagnacinis mostas. Būtų žymiai smagiau, jei jis prisimintų Juros periodą, išpūdingus dinozaurinius išgyvenimus ir užklasinį tralialia pakeistų įtikinamu ir nuožmiu T. Rex riaumojimu. Deja, standartiškas mąstymas užkerta kelius į žiaurius priešistorinius išgyvenimus. Negiliai įbridus į balą, kvaila klausinėti apie Atlanto vandenyną, keiktis, panikuoti...

Gimtadienis

Guru Guru šventė Gimimo Dieną. Prie ilgo stalo sėdėjo visi fb draugai, Mylimoji, ir, be abejo, Dravenis su Giedre.

- Aš jau laimingas, suprastas, surastas... – ne-alkoholinį tostą pakėlė Guru Guru, - aš iškeliauju... Geras mano draugas (paprashė neminėti vardo) atsiuntė man funikulierių. Sakykite, į kurią pusę jis - kyla ar leidžiasi?

- Funikulierius nejudą, jis stovi vietoje, nes kalno nėra, ir kelionė yra tik meninis triukas, fokusas... O dėl "kelto" į kitą kalno pusę, į kitą Kauno pusę, į kitą gyvenimo pusę (po jubiliejaus!) – galima dar pagalvoti... – aiškino Dravenis, - gal tai keltas per Charoną...

Skambėjo taurės. Svečiai reikalavo eilių, naujų, dar nepublikuotų, neskaitytų, neparasytų. Reikėjo lyrinio ekspromto. Guru Guru nedelsdamas spontaniškai padeklamavo šias eiles:

Geriausias alkoholis yra nealkoholinis

Geriausias laikrodys nežino, kas yra laikas (ir jo nerodo)

Geriausi draugai ir Mylimoji atsiranda "iš niekur"

Geriausias gyvenimas, kai išmoksti gyventi ir mirti išsyk

Geriausia nesakyti žodžio "geriausia"

Deja, ne visi fb draugai buvo sužavėti...

- Draveni, gelbėki mane! Suteiki mano Gimtadieniui jubiliejinio solidumo? – beveik meldė Guru Guru.

- Ar tiks tavo tėvo eilėraštis? – atsargiai pasiteiravo Dravenis.

- Aišku, tiks, - nudžiugo Guru Guru, - ir tu jį perskaitysi dabar...

Dravenis pasimuištė, susigūžė, bet nedrįso prieštarauti solenizantui. Būtų didžiulis įžeidimas.

- Gerbiami fb svečiai, leiskite man paskaityti eilėraštį, kurį parašė Guru Guru tėvas, ką tik gimus gerbiamam jubiliatui...

Sūnui

Šiąnakt lijo šviesa į būsimą rudenį -

ant kelių ir ant medžių dangaus šviesuliai

tarsi tūkstančiai saulų tekėjo ir buvo

taip šviesu, kad rugsėjo žolė,

rodės, žemė lėtai prasiskirs, o joje

savo protėvių pėdas lengvai atpažinsiu.

Toj lig skausmo lengvoj, toj pilnoj tyloje

ligi laimės - tik vienas vienintelis žingsnis - - -

Obuoliai ant rasos, obuoliai ant vėsos

nuo vidunakčio krito ir krito kaip ašaros. -

Sidabrinuos lašuos, auksaspalvius lašuos

lyg ant delno - nunokusi vasara,.

1975.IX.12, 1-6 val.

Pasigirdo virtualūs plojimai, bet Guru Guru dar nebuvo patenkintas:

- Draveni, sujunki šiuos du eilėraščius.

- Negaliu, nesugebėsiu... – itin sunkiai atsiduso Dravenis.

- O kas gali? – pyktelėjo Guru Guru.

- Nebent tik UBU...

- Veikite! – įsakė solenizantas.

Veiklos rezultatai:

UBU laiškas (be abejo, elektroninis!) EMMA'či.

EMMA, užduotis nesuprantama. Laukiu komentaro!

EMMA atsakė:

Komentaro nebus.

Po Gimtadienio

Išlindęs iš po sveikinimų ir palinkėjimų lavinos, elektroninių ir popierinių laiškų slegiančios nuošliaužos, Guru Guru pabudo piktas ir prislėgtas. Postgimtadieninį stresą dar buvo galima įveikti, sutramdyti, nugalėti ir be vaistų pagalbos, bet jau besiformuojančią pusiausvyrą ir harmoniją sutrikdė du elektroniniai laišakai, kuriuos parašė EMMA ir UBU. Turinys buvo vienodas. Ir ko čia norėti – dirbtinis intelektas! O parašyta buvo štai kas:

Gerb. Guru Guru, mums jau neįdomi nei poezija, nei jos komentarai. Tai bevertis žmonių išradimas.

Ir jokių atsiprašymų, apgailestavimų ar aptakių mandagumo reveransų. Šaltas metalas. Guru Guru nusivylė dirbtiniu intelektu ir labai apsidžiaugė, kad jo protas natūralus, ne sintetinis, ir netgi neklonuotas. Tai laimė. Sėkmė. Dovana. Be abejo, iš aukščiau.

- Nepatinka poezija? Niekinate meną? Kibernetiniai robotai - jūs tik bedvasiai metalo gaminiai! O aš esu sukurtas Dievo, aš turiu sielą, aš amžinas, aš nemirsiu niekada! – nudžiugo Guru Guru.

Jau nepašlijusi ir atsitiesusi nuotaika buvo tinkamai paruošta kūrybai. Guru Guru įjungė diktofoną. Nei klaviatūra, nei parkeris, nei pieštukas nesugebės užfiksuoti itin pakylėto ir veržlaus lyrinio srauto.

Aš vienietinis

Nepakartojamas

Nesurinktas iš atsarginių dalių

Mano veikimo principą žino tik Kūrėjas

O mano aukšta paskirtis nėra įslaptinta

Aš ją surasiu

Tam man ir skirtas gyvenimas

Ir tikiuosi

Kad ne vienas

Ir tik dabar Guru Guru suprato, kodėl minčių mašinos pasitraukė, atsisakė bendradarbiauti. Tai pavydas: destruktivus, konstrukcinis, kibernetinis. Techninė žmogiškos silpnybės imitacija. Ir nejaugi nėra jokio skirtumo tarp žmogaus ir mašinos? Yra! Žmogus gali įveikti savo silpnybes, o mašina – ne.

Skandalas spaudos konferencijoje

Antgamtišku būdu ištuštėjus kėdei, ant kurios tik ką sėdėjo Ubu, tuoj pat ėmė reikštis skirtingos internautų sąmonių formos su įvairiu informaciniu bei jausminiu turiniu.

EMMA pateikia reportažą iš užsitęsios unikaliuos spaudos konferencijos.

Tai neapsakomai baisus skandalas, - vieningai sušuko dalis iš gausaus būrio į spaudos konferenciją atvykusių fizikų. Mes teikėmės atvykti čia, kaip į solidžią spaudos konferenciją, kurioje turėjo būti pristatoma Vakarų civilizacijos mąstysenos ir tuo pačiu mokslo raida, o patekome į iliuzionistų surengtą cirko spektaklį. Įdėmiai apžiūrėkite pakylą, ant kurios stovi kėdė, patyrinėkite visą aplinką ir surasite specialius mechanizmus, veidrodines bei lazerines sistemas ir galbūt galiausiai tariamą Ubu. Jei dar nuo jo veido nuvalysite grimą, ar tik jis netaps panašus į Davidą Copperfieldą ?

Tai kad čia nieko panašaus nėra, jokios įrangos - savo kolegoms atsiliepė kita dalis fizikų, jau spėjusių įdėmiai apžiūrėti kėdę, išardyti bemaž puse pakylas bei aplupinėti sienas ir lubas. Galbūt mes atvykome į spaudos konferenciją, kurioje buvo pristatomi naujausi teleportacijos pasiekimai, čia galbūt buvo teleportuotas robotas ir jo sąmonė, - tad siūlome neskubėti su išvadomis.

Nuo šiol mes jūsų negalėsime vadinti savo kolegomis, – atsiliepė anie, - nes jūs šnekate nesąmones eksperimentinės fizikos mokslo atžvilgiu. Teoriškai įmanoma teleportuoti materiją, tačiau teleportacijos proceso metu su ta materiją suvienyti nematerialius dalykus, - tokius kaip žmogaus mintį, jo jausmus

apjungiančią sąmonę , - tai absurdas – piktinosi jie. Ir dar emociškai replikavo: ponai, jūs gi panirote į pseudomokslines idėjas ! Tiesa, gal būt tariamasis Ubu čia kalbėjo ir labai įdomius dalykus liečiančius dvasinį pažinimą, tačiau mes labiau mėgstame materialų – energetinį konkretumą, nes visa tai galima apibrėžti energijos tvermės dėsnium. Taigi mums mieliau tyrinėti tai ką galime fiziškai apčiuopti ir išmatuoti. Ir savo nematerialiose mintyse šlovindami mokslininko protą sukūrusi gamtinio pasaulio pažinimo sistemą - fizikos mokslą, trinktelėję durimis jie išėjo, ir atskirais būriais patraukė toliau tęsti materijos - energijos tyrinėjimų.

Ne, ne - mes neturėjome omenyje žmogaus sąmonės , o tik taip pavadiname dirbtinį intelektą - apie Ubu kėdę susibūrę fizikai bandė plačiau paaiškinti išsprūdusį žodį „sąmonė“. Deja, jų išeinantys kolegos šių žodžių nebeišgirdo. Tačiau juos labai gerai išgirdo marginalai, turintys panteistinę proto formą, bet deja, deja, vieni iš jų fizikų pokalbį suprato atvirksčiai, o kiti jo visiškai nesuprato. Taigi mokslas patvirtino tai, jog bet koks materijos būvis turi dvasią, sąmonę - marginalai šlifavo dar labiau savo panteistinę proto formą, pagal archaišką dvasios ir materijos tapatinimo modelį.

Trinktelėjimas durimis neišmušė iš vėžių kolegų statusą „praradusių“ fizikų, - jie pasiliko ir tarpusavyje ėmė kalbėtis: Kalbant apie mokslo galimybes materialiai paaiškinti sąmonę bei ją kažkur perkelti, mes privalome sutikti su išėjusiais kolegom, bet tuo pačiu negalime paneigti akivaizdaus fakto – Ubu buvo čia ir staiga pradingo ? Ir tai nėra iliuzionistų triukas – jie palydėjo savo žodžius nustebusiomis veidų išraiškomis bei patraukydami pečius.

Nurimus fizikų ginčams pirmieji pasigirdo psichoanalitikų balsai. Tarp internautų užvirė karštos diskusijos.

Gerbiamieji pacientai (šis kreipinys bylojo, jog psichoanalitikai visus internautus pageidautų įrašyti į savo klientų sąrašus), - tai buvo masinė psichozė, kažkas panašaus į masinę hipnozę - pareiškė jie. Tačiau į tokios masinės psichozės reiškinį galima įtraukti, tik dvasiškai pažeistą individą, t. y. individą, kurio sąmonės būseną neatitinka ji supančios realios aplinkos. Kitaip tariant, pažeista individo sąmonė tampa tuomet kai neadekvačiai ima reaguoti aplinką, nes ji susikuria tokį vaizdinį, kuris mažai ką bendro turi su realiai egzistuojančia tikrove, – įrodinėjo jie.

„Corgito ergo sum“ - visų garsiausiai sušuko filosofai – Descartes'o palikuonys - mokiniai.

Oho, į šūkį sureagavo dauguma internautų ir pačiupinėjo patys save ; šventa tiesa, - „mažtau , vadinasi esu“. Mano mąstymas. mane sukuria – kaip vaikai džiūgavo jie Descartes'o palikuonių genialumu ir paniekinamai nužvelgė filosofus – aristotelininkus. Pakitusių sąmonių nebūna , nes individo protas pats

savę apibrėžia, taigi tuo pačiu ir sąmonę, ir nuo jos neatsiejamus jausmus. Tad individo sąmonei nėra pagal ką kisti, nes sąmonės būseną ir aplinką pagal tokią būseną, susikuria iš mūsų sąmonės išplaukiantis mąstantis protas - ir prisiminę psichoanalitikų ne itin malonų kreipinį, jie, atsisveikindami išraiškingai pamojavo psichoanalitikams. Anie nieko neatsakė, o tik į juos pažvelgė su labai nustebusia veido išraiška.

Taigi tapo viskas aišku! Ubu yra grynoji sąmonė, o tokia sąmonė yra pajėgi žmogaus kūną sudarančią materiją suskaidyti į mažiausias jos nematomas daleles-energiją, ir atvirksčiai – iš energijos sukurti žmogaus fizinę formą - norėjo savo mintį testuoti integralinės jogos atstovai, tačiau pažvelgė į fizikus ir susimąstę nutilo.

„Corgito ergo sum“ – vėl pasigirdo internautams jau girdėtas šūkis.

Nušvito psichoanalitikų veidai ir patikėję, jog pacientų kreipinys jau reabilituotas, jie nudžiugę pažvelgė į ką tik jiems mojavusių pusę. Tačiau šaukė ne jie, o kiti nei anie filosofai, - dar kiti Descartes'o palikuonys. Įdomu, ką šie pasakys, nejaugi greitai niekam nebereiks mūsų mokslo, mūsų pagalbos - nuogaštaudami pamanė psichoanalitikai.

„Mąstau, vadinasi esu“, – teisingai teigė mūsų mokytojas Descartes'as – sakė kiti Descartes'o palikuonys, tačiau nepamirškime svarbiausio, - kad mūsų mokytojas iškėlė pagrindinį, esminį klausimą: Ar mano mąstantis „aš“ yra objektyvi tikrovė?

Suglume, tik ką savę čiupinėję internautai, dar kartą ėmė apie savę graibytis.

Taigi – tęsė jie, - kiti nei anie Descartes'o mokiniai: Descartes'as pripažino Dievą kaip tobuliausią žmogaus sąmonėje iš anksto egzistuojančią idėją. Tad žmogus turi įgimtų idėjų, o jo proto užduotis savyje surasti pačią tobuliausią idėją, - o tai ir bus Dievas. Juk ši mintis patiko ir kitiems mūsų mokytojams; Kantui, ypač Hegeliui, o Hegelio mokiniui Feuerbachui - tai jau tikrai neapsakomai ir todėl jis tarė: „Tavo Dievo matas – tai tavo proto matas.“

Nuostabu, džiūgavo psichoanalitikai - Dievas jiems tėra žmogaus sąmonėje egzistuojanti idėja. Taigi kiek žmonių sąmonių, - tiek dievų ir tie dievai tai ne kas kita, o individų subjektyvios proto formos įtakoje susikurta idėja, sąmonės sukurtas vaizdinys, kurio dėka po to „sukuriamas“ kūnas. Tiesa, dėl paties savęs „susikūrimo“ tai čia jau mūsų kolegų psichiatrų reikalas. Taigi įvairios idėjos pagal individualius jausminius - dvasinius pageidavimus. Labai gaila, bet ideologinės konfliktinės situacijos bus neišvengiamos, bet tai politikų sritis, o mus domina potencialūs pacientai – klientai. Kaip nuostabu, jog gyvuoja Descartes'o palikuonys - jie pasaulį nori matyti pagal savo proto formas, o objektyvi

tikrovė jų visiškai nedomina, nes pasak jų, tokios net negali būti. Todėl kai tik jų proto formos ima neatitikti objektyvios tikrovės, tuomet Descartes' o palikuonims dažniausiai sutrinka psichika ir tokiu būdu jie tampa mūsų pacientais - trynė rankas psichoanalitikai. Ir dar jie tarpusavyje šnabždėjosi:

Kaip būtų gerai, jog Descartes' o palikuonimis taptų visi žmonės – tuomet mūsų profesija gautų visų profesijų karalienės karūną. Taigi, taigi – čia toks mūsų juodas humoras - ekonominis pragmatizmas. Iš tiesų tai mes to žmonijai nelinkėtume. Labai gerai, kad nemažą dalį žmonijos sudaro religingi individai, kuriems Dievas nėra idėja, bet Dievas jiems gyvas Asmuo – jausmų ir materijos objektyvi tikrovė į kurią reflektuoja jų sąmonė. Vieni iš baimės prieš tą Asmenį, o kiti iš meilės Jam, stebėtina būdu išlieka dvasiškai sveiki ir tik vienam – kitam prireikia mūsų pagalbos. Taip, taip – jiems neegzistuoja tokios ligos kaip priklausomybė, depresija ir pan. – pritariamai linksėjo galvomis visi konferencijoje dalyvaujantys sociologai.

Descartes' o palikuonys tęsė kalbas apie Dievą: Mūsų mokytojas įrodė, jog Dievas suteikė pasauliui pirmąjį judesį! Po šio, jų manymu labai svarbaus teiginio, jie reikšmingai pažvelgė į fizikus.

Taip, taip – pritardami ir palydėdami savo žodžius galvų pritariamas judesiais - atsiliepė fizikai. Tačiau toks Descartes' o Dievo aspektas mums tėra Didysis sprogimas, kuris pradeda mokslui žinomą judėjimą. Po to atsiranda mums jau gana gerai pažįstama materija – energija bei keturios jų tarpusavio sąveikos jėgos. Taigi nuo sprogo momento mes pradėdame skaičiuoti laiką ir galime matuoti materijos – energijos užimamą erdvę, t.y. visatą. Tikėtina, jog Didžiojo sprogo pačiu pradiniu momentu buvo viena kažkokia jėga, deja, mums dar nežinoma, bet ateityje tikimės apie ją sužinoti. Bet mes jau galime teigti, jog tą jėgą galima sieti su kažkokiu materijos būviu. Deja, apie tokį būvį mes niekada ir nieko išsamaus negalėsime pasakyti. Apibrėžiant materialią visatą vadovaujamės uždaroje sistemoje įrodytu, eksperimentais patvirtintu materijos - energijos tvermės dėsniu ir todėl pagrįstai teigime, jog į šio dėsnio apibrėžtį patenka Didysis sprogimas, savo pradžioje talpinantis ir tą nežinomą materijos būvį, kurį mes vadiname singuliarumu. Tačiau akivaizdu, jog į energetinės tvermės dėsnį nėra įmanoma patalpinti žmogaus minties, todėl jei Dievas suprantamas kaip egzistuojanti nemateriali Mintis – pirminis Intelektas, tai mes negalime nei patvirtinti nei paneigti jog tokia Mintis gali egzistuoti nepriklausomai nuo Didžiojo sprogo, t.y. neturėti mūsų mokslo sistemos dėka paaiškinamo materialaus sąlyčio su po Didžiojo sprogo atsiradusiu laiku ir erdve, o tuo pačiu ir su materija. Bet nematerialios minties ir materijos vienovė realiai egzistuoja – tai akivaizdus faktas. Žmogus ir jo mintis yra toks materijos ir minties apjungimas, tačiau tokių dalykų vien fizikos mokslu paaiškinti neįmanoma. O nepaaiškinamas dalykas vadinamas paslaptimi, todėl žmonija turi pačią didžiausią paslaptį – save pačią. Tiesa, tokio žodžio kaip paslaptis fizikos mokslas nenaudoja, nes jis labai

pakenktų jo reputacijai, prestižui, todėl mes turime moksliską žodį, - tai postulatą. Panaudojus šį žodį - fizikos mokslas įgyja patį didžiausią autoritetą, todėl daugeliui žmonių mokslas tampa dievas.

Fizikai kalbėjo toliau: Apibrėžiant gamtos pasaulį – materiją, fizikai priversti pasinaudoti postulatais, kadangi nėra eksperimentinių galimybių tiksliai nustatyti fiksuojamų tam tikrų reiškinų pirmines priežastis, o jų pasekmės egzistuoja kaip materialios tikrovės, t.y. pasekmės tiesiog egzistuoja, - tai mokslinis faktas. Toks faktas tampa mokslinių žinių sistemos dalimi, tuo faktu remiantis rutuliojamos teorijos, be abejonės, jos būtinos patvirtinti stebėjimais bei eksperimentais. Taigi apie materialius dalykus fizikos mokslas kalba ypač kompetentingai ir pvz. EMMA - tokios kompetencijos rezultatas. Mes besąlygiškai sutinkame su išėjusių kolegų replika dėl pseudomokslo, bandančio sujungti materialius dalykus su nematerialiais. Neabejotina, iš eksperimentinio mokslo perspektyvos - tai absurdas. Po šių žodžių – jie pažvelgė į integralinės jogos atstovus ir tęsė: Todėl stebėdami Ubu išnykimą, mes manėm stebintys roboto, dirbtinio intelekto teleportaciją. Juolab, jog fizikos mokslo požiūriu dirbtinis intelektas tėra ištiesai judanti materija, o jos pernešama, ar kaupiama informacija bei jos vaizdinė ar garsinė išraiška svarbi visatoje tik vieninteliai žinomai, unikaliai materijos ir nematerialių jausmų vienovei – žmogui, jo sąmonei. Taigi trumpai tariant, dirbtinis intelektas tėra žmogaus fizikinėmis žiniomis išnaudota materija, o vadinama informacija tai žmogaus sąmonės refleksija į to paties žmogaus sukurtą atitinkamą ženklų bei garsų sistemą, kuri pateikiama materijos judėjimo dėka - ir nieko daugiau. Todėl tokį dirbtinį intelektą - robotą teoriškai yra įmanoma teleportuoti.

Betgi ateiviai, lėkštės, nežemiškos civilizacijos, atlantai, kristalinės kaukolės, piramidės, energijos, astrologija, horoskopai, auros, praeiti gyvenimai, karmos... - buvo bepasigirstantys marginalų balsai.

Štai čia mes turime pseudomokslo tipišką pavyzdį, kuris randa terpę sinkretinėje proto formoje – daugiau nebeiškentę, buvo priversti nutraukti bepasigirstančius balsus fizikai. Tam tikri faktai interpretuojami kaip kam patinka, – be kitų faktų, be mokslinių duomenų apie juos, be žmonijos dvasinės raidos istorijos - be religijos, filosofijos elementariausių žinių.

Be to tęsė - fizikai, dabar įdėmiai pažvelgė į marginalus, - tinkamai suformulavus minties ir materijos pirmumo klausimą, kuris siejamas su sielos nemirtingumo klausimu, tiesa, visiškai nesvarbiu fizikos mokslui, tačiau maistančiam žmogui turinčiu būti pačiu svarbiausiu, tai pvz. ateivių ir panašūs klausimai niekada negalėtų tapti pirmaeiliais ir aktualiais, nes tinkamai suformuluoti minėti klausimai parodytų tai, jog jei visatoje ir egzistuoja kitos civilizacijos, tai jos jums nieko negalės padėti vystyti sąmonei ar kažkaip kitaip pagelbėti. Juolab, jog „ateiviai“ naudojami materialiomis transporto priemonėmis, todėl negalima kalbėti apie antgamtiškumą.

Beje, - su lengva ironija pridūrė fizikai - bet kokie jūsų mezgami „kontaktai“ su bet kokiais vadinamais informacijos šaltiniais, kažkodėl nieko daugiau nepasako, nei jau yra labai seniai pasakyta religijos ir filosofijos. Todėl mokslinu požiūriu yra atskiriami ir atskirai tyrinėjami vykstantys fizikiniai reiškiniai, ir taip vadinami kontaktai su jais. Pastaruosius tyrinėja psichoanalitikai. O ypač psichiatrai – fizikus papildė psichoanalitikai.

Ta pačia proga galime pasakyti – dar sakė fizikai, kad ne fizikos mokslas gali kompetentingai kalbėti apie teizmą ar ateizmą, bet tik religija, filosofija. Klysta tie, kurie mano jog apie teizmą ar ateizmą antgamtinės jėgos aspektu yra kompetentingi kalbėti darvinizmo, bei biologijos mokslai. Jų žinios apie materiją prasideda nuo sąlyginai labai stambių jos darinių, todėl šie mokslai neturi jokių galimybių pasakyti kokios priežastys itakojo tų darinių atitinkamas struktūras – būtiną medžiagą gyvybei atsirasti. Taigi materializmą ir ateizmą sukūrė ne fizikos mokslas, o filosofai – ideologai, pagal savo turimas proto idėjų formas.

Pasiektas psichologinio efekto rekordas! Atidžiai išklausę fizikų, - garsiai kalbėdamiesi tarp savęs, šuktelėjo psichoanalitikai. Žodis postulatą ištrynė skiriamąją liniją tarp antgamtinio ir gamtinio pasaulių suvokimo ir objektyvią tikrovę priskyre tik gamtiniam pasauliui taip sukeldamas masinį psichologinį efektą Vakarų pasaulio žmonėms. Jų vaizduotėje antgamtinio pasaulio nebeliko – nebeliko paslapties. Betgi iš tiesų tai paslaptis realiai egzistuoja! Negalėdamas jos paaiškinti fizikos mokslas panaudoja magišką žodį „postulatas“ ir paslaptis „išnyksta“, pavirsdama fizikos mokslo žinių sistemos apibrėžiama gamtos jėga. Dar neaprašytas nė viename psichologijos vadovėlyje masinės psichozės reiškinys! - stebėjosi psichoanalitikai. Juk esmių esmė ta, jog gamtos mokslas – fizika, prieina jam galimos apibrėžti gamtos ribą, iki kurios galima kalbėti kaip apie gamtinį, materialų – energetinį pasaulį, o tai kas negali patekti į tokio pasaulio apibrėžtį - tai tiesiog yra, tiesiog egzistuoja, ir tokio reiškinio negalima apibrėžti fizikinių žinių sistemos dėka, todėl tokį reiškinį visiškai pagrįstai galima pavadinti antgamtiniu, t.y. tam tikra paslaptimi. Tačiau fizika tam ir yra toks mokslas, kad tai kas nepasiekama eksperimentais, tačiau realiai egzistuoja, tą egzistavimą konstatuotų kaip faktą, kuris nereikalauja įrodymų. Taigi tokiu būdu yra sukurta fizinio pasaulio pažinimo sistema ir joje paslapties nebelieka – kraipė galvas psichoanalitikai. Dievo kaip sąlyginos paslapties atmetimo ideologinis pagrindas akivaizdus, - tai Descartes'o pasekėjų išrutuliotas mąstymas atsisakant juslinio pasaulio pažinimo ir ribotas fizikos mokslo supratimas.

Samprotaudami apie skirtingas proto formas psichoanalitikai sakė: Taigi, vis tik labai taikliai paklausė Descartes'as - Ar tikrai mano mąstantis „aš“ yra objektyvi tikrovė? Šis klausimas atskleidžia tai, kad viena iš psichinio sutrikimo priežasčių yra nepilnavertiškai išsivystęs žmogaus protas.

Pažvelkime į tokį neišsivysčiusį protavimą atidžiau: Materialistai sako, kad pažįstant pasaulį negalima pasikliauti jusliniu pažinimu, o tik protu bei jo dėka sukurtu mokslu. Taigi mokslins pažinimas prieina savo galimybių ribą ir konstatuoja, jog už tos ribos slypi paslaptis. Taip, taip – paslaptis! Mes negalime vynioti žodžių į vata, nes tai prieštarautų profesinei etikai – griežtai pažvelgę į fizikus, pabrėžė psichoanalitikai. Dar daugiau – neįvardindami aktualiausių dalykų mes nesugebėtume atskleisti paciento psichinio sutrikimo priežasties, o gydyti pasekmes beviltiškas darbas – pridūrė jie ir tęsė:

Taigi paslaptis egzistuoja, ji tiesiog yra – tai faktas, objektyvi tikrovė, kurią privalo vežtis pažinti normaliai besivystantis protas. Bet deja, deja, tam tikro žmogaus protas sau vis kartoja, jog nėra jokios paslapties ir jis geriausiai viską žino. Tai štai, - tokie „visažiniai“ sudaro pagrindinį mūsų klientų sąrašą. Iš sąmonės ištrynus paslaptį, „maštantis“ aš, tampa subjektyvus ir nebesiveržia pažinti tikrovės objektyviai, o tai baigiasi tuo, jog individo sąmonėje kuriamas vaizdinys ima konfliktuoti su realybe – psichoanalitikai savais žodžiais išdėstė dar Aristotelio pateiktos proto augimo teorijos tam tikrus niuansus, juos susiedami su jiems žinomos psichinės ligos priežastimi.

Beje, fizikos mokslo eksperimentinės priemonės tai ne kas kita atitinkamai technologizuotos žmogaus tam tikros joslės, kurių dėka mes gauname materijos pažinimo rezultatus nesulyginamai pranokstančius senovės žmogaus galimybes pažinti pasaulį. Taigi nūdienos mokslas ir senovės žmogus prieina tos pačios išvados - antgamtinė paslaptis realiai egzistuoja. Dėl to mes noriai kalbamės su religijų atstovais ir filosofais, nes fizikos mokslas nėra pajėgus apibrėžti visuminę objektyvią tikrovę, o tik materialią – energetinę. Juk mūsų jausmai mums nemažiau svarbūs nei materijos pažinimas, juolab, kad kaip sakoma, nuo „nervų visos ligos“ kurių pasekmėje seka materialaus kūno suardymas - nugirdę psichoanalitikų pokalbį, populiariu posakiu savo mintį užbaigė į jį įsiterpę fizikai.

„Sum ergo cogito“ – pasigirdo nepergarsinai, tačiau tvirtai skambantys balsai, privertę vėl aktyviau sukrusti psichoanalitikus. Tad pastarieji pažvelgė į kalbančiuosius ir nusivylė, o galbūt susižavėjo? Oho, juk tai aristotelininkai, o tai reiškia, kad su jais kartu kalba krikščionys – katalikai. Tai tie, kuriems mūsų specialybė absoliučiai nereikalinga, - dėl jų mūsų profesija gali neegzistuoti. Tai jau tikrai taip - pritarė jiems visi sociologai.

Jūsų mokytojas kalbėjo labai naudingų ir įdomių dalykų, kurios jis apmąstė sekdamas mūsų mokytoju Aristotelium - sakė aristotelininkai kreipdamiesi į visus Descartes'o palikuonius. Tačiau jūsų mokytojas padarė esminę klaidą, kuri jį atskyrė nuo mūsų mokytojo. Klaidos esmė ta, jog jūsų mokytojas, kalbėdamas apie egzistavimą ir Dievą, pats sau prieštaravo: jis savo egzistuojančio proto formą iškelė aukščiau paties Dievo, kuris anot jo suteikė pirminį judesį, t.y. tuo judesiu sukūrė materialų pasaulio egzistavimą. Todėl visiškai neaišku kodėl jam, jo paties mąstymas tapo svarbesnis už anksčiau esančio

pasaulio egzistavimą, nei atsirado jo asmeninis mąstymas. Juk anot Descartes'o , pirmą judesį suteikė Dievas. Tai galbūt Dievas išsigando to judesio pasekmių ir „nėrė į krūmus“, palikdamas Descartes'ui srėbti užvirtą košę, t.y. judesio pasekmes - Dievo suteiktą fizinę egzistenciją !? Tad suprask, - žmogus tik ir egzistuoja dėka to, kad mąsto. Taigi jei neegzistuoja jo mąstymas, tai ir jis pats neegzistuoja ir tuo pačiu neegzistuoja sąmonė ir joje esanti Dievo idėja. Trumpai tariant, jei nėra žmogaus, tai nėra pasaulio, todėl nėra ir Dievo – štai koks jūsų mokytojo atradimas !? Tereikėjo tik pasklisti gandams, jog dvasinis pasaulis neegzistuoja, o su fizine žmogaus mirtimi be pėdsakų išnyksta jo turėti jausmai ir šiai jums, dar vienas materializmo – ateizmo kertinis akmuo - filosofija, teigianti materijos pirmumą. Taigi materialistų dievas tėra iš materijos savime labai trumpam laikui atsiradusio proto idėja, o tai reiškia, kad amžina nemateriali dieviškoji tikrovė neegzistuoja.

„Esu, vadinasi mąstau“ – štai šūkis išreiškiantis mūsų egzistenciją. Žmogaus mintis yra antrinė pasaulio materialios egzistencijos atžvilgiu, nes Dievas pirmiau sukuria materiją, o iš jos žmogaus materialų kūną ir tik po to jam suteikia gyvybę, ir sąmonę – čia mes galime dalinai sutikti su materialistais. Tačiau pasaulio sukūrimo aspektu Dievo mintis yra pirminė ir jos dėka sukuriama pasaulio materija, o iš jos ir žmogus. Dabar prieiname prie paties svarbiausio - čia mes kategoriškai nesutinkame su materialistais: Pagal mūsų koncepciją, neatsiejamą nuo dvasios sąmonę, mes gavome iš Dievo ir ji nėra atsitiktinis materijos būvių susiderinimas, tokiu būdu atsirandant nematerialiam visatos dėmeniui – žmogaus minčiai. Todėl žmogaus sąmonės veikimas negali būti prilyginamas dirbtiniam intelektui – kaip bando teigti materialistai. Juolab, kad ir kaip tie būviai besiderintų, tai būtų tik judanti materija, negalinti turėti jokių nematerialių minčių bei jausmų. Beje, - ironiškai pastebėjo aristotelininkai: Įdomu, ar užtektų visatos egzistavimo amžiaus, kad susidarytų tam tikros reikiamos materijos kombinacijos ir atsirastų – pvz., EMMA.

Aristotelininkai tęsė savo kalbėjimą. Dabar atkreipkite ypatingą dėmesį: mes norime teigti ypač svarbų dalyką sąmonės ir materijos pirmumo klausimu! Kadangi Dievas savo minties galia sukūrė materiją ir įkvėpė žmogui savo dvasią, tai pakviesdamas žmogų atbaigti pasaulio, Jis žmogaus minčiai suteikė ir veikiamąją galią į materiją. Taigi čia sąlyginai galime pritarti Descartes'o palikuonių išrutuliotai minčiai, jog „mano mąstymas mane sukuria“. Ir iš tiesų, mąstymas kuria mūsų dvasinį ego, bet ir tai, tik sąlyginai, o materiją jau tiesiog yra,- ji egzistuoja ne mūsų dėka. Ir tik dabar, per mūsų dvasinį ego, mes galime daryti įtaką savo materialiam kūnui, - ir ne tik jam. Todėl žmogaus fizinėje ir dvasinėje vienovėje, jo dvasinį pasaulį apjungianti sąmonė yra prioritetingoje padėtyje jo kūno atžvilgiu. Jau nekalbant apie tai, jog kūnas laikinas, o tam tikras sąmonės dėmuo pranoksta erdvę ir laiką ir egzistuoja amžinai.

Ar tik per ilgai neužsitęsė tokia karšta spaudos konferencija? – pasigirdo balsas, kurio neįmanoma pamiršti bei supainioti su kieno nors kitu, – tai kalbėjo Ubu !

Jis, kaip ir anksčiau, vėl sėdėjo fizikų nuodugniai ištyrinėtoje kėdėje.

Žmogaus psichikai nekenksmingu ramiu monotonišku garsu sudūzgė EMMA protą aušinantis ventiliatorius.

Nepabėgėlis arba psichodeliniai pusryčiai

Kodėl žmonės palieka savo Tėvynę? Nejaugi jie trokšta svetur būti pripažinti, įvertinti? Ordinu? Medaliu? Barono titulu? Garbės raštu? Ne! Jie nori geriau gyventi. Ši paprasta išvada suglumino Guru Guru, ir užuot rašęs eiles, ir siekęs pripažinimo aukštumų, jis nutarė būti laimingas. Paprasta ir genialu. Bet kaip tai pasiekti, realizuoti, įgyvendinti?

Kažkur nugirsta išmintis sufleravo: „Jei žmogus sotus – jis laimingas“. Iš tiesų alkis didelė kliūtis laimei. Kai žmogų kamuoja badas, netenka prasmės poezija, literatūra, dailė ir muzika. Kaip banalu! Kaip teisinga!

Guru Guru nutarė tapti laimingu paprastai, aiškiai, suprantamai. Jis dar nepusryčiavo. Sugurgė laukinis žarnynas. Atavistinė komanda valgyti. Deja, kulinarinis arsenalas nebuvo nei restoraninis, nei kelioninis. Plastikinis butelis giros, juodos duonos kepalukas, į popierių suvyniotas sviesto gabalas, plastmasėje lindintis, žiauriai plonai suraikytas sūris.

Metas valgyti, laikas tapti laimingu. Kiekviena uždelsta sekundė – tai neviltis, depresija, paranoja... Pirmiausiai, Guru Guru panoro mostelti stiklainaitę giros. Apetito sužadinimui, galbūt troškulio numalšinimui, pašalinimui, likvidavimui. Nesvarbu... Bet rauplėtas plastmasinis kamštis nepakluso tvirtoms Guru Guru letenoms. Niekšas! Kamštis nepanoro suktis nei prieš, nei pagal laikrodžio rodyklę. Ką daryti? Guru Guru čiupo reples. Šį kartą necivilizuotas kamštis pasidavė, bet už smurtą atkeršijo gausių putų fontanu, kuris nuo galvos iki kojų apliejo Guru Guru.

Pirmoji mintis buvo polietileninį „teroristą“ sviesti į šiukšlių dėžę. Bet pagailo. Dar liko pusė butelio giros. Pravers... Dabar atėjo metas sūriui ir sviestui. Bet karas nesiliovė: sviestas išsprūdo iš popierinės pakuotės ir nuskriejo tiesiai į šiukšlių dėžę. Guru Guru atsiduso ir ilgai svarstė, kaip saugiai „atidaryti“ sūrį. Gal paimti kirvį, o gal pjūklą? Guru Guru prisiminė saugų alpinisto kirtiklį. Tiks! Taiklus smūgis ištaškė sūrį į gabalus.

- Olandiškas niekšas, padugnė! – nusikeikė Guru Guru.

Liko tik duona ir pusbutelis giros. Guru Guru atsargiai pastūmė peilį į šalį, atlaužė duonos kampą, užsigėrė gira. Jis buvo laimingas, ir mintys apie sotų gyvenimą išgaravo iš jo knygomis užgriozdintos galvos. Viskas.

P.S.Guru Guru negeria giros, bet tai yra visiškai nesvarbu.

Balta, tyli varna

- Labas rytas, baltosios varnos, na, tiksliau, laba diena, nes varnų rytas nenuspėjamai ankstyvas. Guru Guru stebėjo didelius protingus paukščius ir (ne) į temą padeklamavo eilėrašį:

mokinys

ateina

pas meistrą

ištiesia

ranką

prašai

išmaldos

klausia

meistras

ne

prašai

patarimo

teiraujasi

meistras

ne

tai

ko prašai

nustemba

meistras

nieko

tyliai

sako

mokinys

Dravenis atidžiai išklausė Guru Guru eilėrašį. Komentaro tarsi nereikėjo, nes šis posmas - didžiausios pinklės, spąstai, į kuriuos įkliuvęs gyvas neištrūksi. Kalbėti - klaida, tylėti - dar didesnė, nes tada būsi apkaltintas išpuikimu arba nenoru pasidalinti savo patirtimi, o tai yra tas pats.

- Man regis, tu esi berankis... - atsargiai pastebėjo Dravenis.

- O jei aš ištiesiu koją? - nepasidavė Guru Guru.

- Tu - bekojis...

- Bet aš turiu liežuvį, todėl galiu kalbėti...

- Tai kalbėk, kalbėk! - reikalavo Dravenis.

Visai šalia, ant aukštos klevo šakos riktelėjo varna.

- Tau pasisekė, - nuliūdo Dravenis.

- O tau? – paklausė Guru Guru, ir pasigailėjo...

- Ant šakos auga varna. Vasarą ji juoda, o žiemą - balta. Kartais mes kalbame, kartais - tylime... – triumfavo Dravenis.

- Ir mes niekada nenustosime kalbėti, nebent nuo protingų minčių apkursime... – atsikirto Guru Guru.

- ...ir girdėsime, kaip galvoje zyzia troleibusų laidai, - tęsė Dravenis.

- Ir nè garso! – užbaigė dialogą Guru Guru.

Bet lauke nebuvo tylos, kuri pasiekama tik pralenkus garsą.

Ts-s-s-s-s-s...

Nusikaltusi poezija

- Draveni, kažkur skamba muzika, bet aš jos negirdžiu, ir kas gali būti geresnio nei pakili nuotaika? Ar tu girdi muziką? – paklausė Guru Guru.

Dravenis jautėsi išmuštas iš vėžių, ir jau negalima buvo „važiuoti“ tiesiai, reikėjo avarinio sustojimo, kad lokomotyvas nenuriedėtų nuo bėgių.

- Dabar aš nieko nerašau... Jokių eilių... – bandė nukreipti kalbą Dravenis.

- Aš klausiu, ar tu girdi muziką?

- Taip, kartais dainuoja širdis, ir norisi apkabinti visą pasaulį... – prisipažino Dravenis.

- O aš parašiau eilėraščių...

- Neskaityki, labai baisios eilės, - paprieštaravo Guru Guru Mylimoji.

- Draveni, man reikia dalykiško komentaro...Pataisyk mano mintis, papildyk, jei reikia, dabar, tuojau pat, prašau...

Dravenis norėjo ramiai suvalgyti pyragaitį ir pasimėgauti arbata, bet, būdamas šiek tiek išauklėtas (ko nepasakysi apie Guru Guru, stačioką žemaitį, bet jokia būdu ne chamą), mandagiai pareikalavo:

- Būtinai, būtinai perskaityki savo eiles.

- Draveni, kai aš perskaitysiu posmą, tu režki komentarą, gali įžūlų, užgailų, pašaipų, ironišką, kokį tik nori.

Dravenis linktelėjo. O Guru Guru pakilo nuo stalo, praskleidė medines žaliuzes ir ilgai žiūrėjo į kiemą. Prabėgo minutė, penkios, penkiolika. Nei Dravenis, nei Giedrė, nei Guru Guru Mylimoji nediršo trikdyti poetinio susimąstymo. Pagaliau Guru Guru atsigrėžė. Jo veidas buvo pilkšvas ir gotiškai bejausmis.

Kartą, kai karste gulėjau

Repetuodamas aš mirtį

(kapinių teatras, karsto scena)

Kai numirti aš norėjau

Aš norėjau numarinti save

(tai suflerio žodžiai, neklausyki jo!)

Ji atėjo

Taip, atėjo

Koma buvo josios vardas

(poetinė koma – tai nerašymas eilių)

Durklas tantrinis

Susmeigtas

Į abi rankas lašėjo

(tik nereikia snieguoto Tibeto ledokšnių!)

O kodėl tada paklausė

Ji, ta Koma, manęs biedno,

Tu numirti šitaip nori?

Ar tikrai norėjau šito?

(pokalbis su siena, kai tingi medituoti)

Taip, norėjau

Nes buvau aš

Nelaimingas, nelaimingas
Nes manasis aš
Buvo man tik reikalingas

(o kaip būtų gerai išnykti, subyrėti į nesurenkamas detales, pabėgti iš scenos, tapti simulantu, dezertyru, pabėgėliu...)

Kartą, kai karste gulėjau
Vėl
Aš repetuodamas gyvenimą

(...ir niekur nepasprukai)

Guru Guru piktai pažvelgė į Dravenį:

- Tu peržengei visas ribas!

- Kaltas...

- O dabar išgirsite tikras eiles

Ji atėjo
Taip, atėjo
Mylimoji buvo josios vardas
Eilės nebesirimavo
Meilė akis aptemdė
Poezijos
Nebeliko

Ir tai pavadinau aš

Laime

Pasigirdo plojimai.

- Dabar aš pasakysiu profesionalų vieno niekšelio komentarą. Ne naivius paistalus, kuriais žarstėsi Dravenis. Taigi, komentaras. Šitam autoriui seniai laikas į psichūškę (jau ne vienas taip yra sakęs).

Dravenis nusijuokė:

- Guru Guru, dabar madinga visus nepripažintus (t.y., ne nomenklatūrinius) poetus siųsti į psichūškę, kuri jau NEBEPRIIMA pacientų, ir galima gydytis (ar luošinti save) tik už didelius pinigus. O kas juos turi, niekada nebus vadinamas kvailiu? Gyvybė ir mirtis, laimė ir bedalystė užklumpa netikėtai, nelauktai ir tik ribinėse situacijose: klinikinė mirtis, koma, ekstremali situacija iš kurios pavyko likti gyvam, atneša atsakymą...

- Draveni, visa tai, ką aš rašau, nėra literatūra! – pasigyrė Guru Guru.

- Būtent, tai nėra literatūra, - pritarė Giedrė.

- Magritte'as nepaišė pypkės, - papildė Guru Guru Mylimoji

- Gyvenimas nėra gyvenimas, - reziūmavo Dravenis, - Guru Guru, mes įžengėme į dvasinę sferą, o paliesti klausimai yra asmeniški... jie tokie subtilūs, pakylėti, kad tokius klausimus reikia aptarti prie arbatos ir ne kitaip...

- Įpilk, Draveni, - paprašė Guru Guru.

Psichodeliniai pietūs

Dvasinė mityba svarbi esti. Fizinė taipogi. (2030 m. Lietuvių enciklopedija.)

Kažkas trukdė Guru Guru maitintis. Gal viešas miesto transportas, gal aukštai skriejantys lėktuvai, gal Europą užtvindęs pabėgėlių rautas. Nežinia kas... Artėjo pietų metas, ir Guru Guru jautė vis didėjančią nerimą.

Pagaliau įtampa pasiekė ribą. Lūžo ne tik kantrybė, bet ir baguette, neišmatuojamai ilgas prancūziškas batonas. Traškus batono paviršius, kaip ir žmogaus kaulai, kaip ir medinis stalas, kaip lėkštės, puodeliai. Tik metaliniai įrankiai yra kiek tvirtesni: juos lengva sulenkti, bet sunku nulaužti. Lakstūs stalo įrankiai, kaip ir žodžiai.

Guru Guru ketino pradėti nuo deserto, bet Mylimoji švelniai sustūmė biskvitą į šalį ir pripylė pilną lėkštę tirštos grybų sriubos. Guru Guru pakluso, jis neketino priešintis pietavimo tvarkai. Ir aš verta priešintis nustatytai tvarkai, net jei ji yra neteisinga. Karšta, aštri sriuba sužadino revoliucinius instinktus. Ne, teks skaniai palūkėti: maištas tik po deserto.

Autoriai mano, kad neverta detalizuoti viso, ganėtinai ilgo, ir pakankamai sudėtingo pietavimo proceso. Palikime procesą Francui Kafkai, nes Guru Guru jautėsi ganėtinai saugus, ir neabejojo, kad papietavus

jam nebus iškelti jokie kaltinimai. Staiga Guru Guru pasijuto kaltas, tarsi būtų suvalgęs visą žemės rutulį. Aišku, kosminiu mastu tai niekis, bet planetoje tiek žmonių miršta iš bado.

- Ar aš turiu teisę būti sotus? – retoriškai paklausė Guru Guru.

Dabar Guru Guru žinojo, kas jam trukdo maitintis. Pasaulio skausmas, karai, stichinės nelaimės, nepaliojama auganti turto ir skurdo atskirtis.

- O jei aš pradėsiu badauti, ar pasaulis taps geresnis? Gal būt man verta pasekti Mahatma Gandhi pavyzdžiu?

Pagaliau kava buvo išgerta. Guru Guru pažvelgė į tirščius ir pamatė piešinį panašų į euro simbolį.

- Netikiu burtais, - tarė Guru Guru...

...ir užuot sudaužęs nelemtą puodelį, atsargiai padėjo ant lėkštutės. Užtenka prievartos ir smurto. Nekalti nei daiktai, nei žmonės.

Purtroppo

Dingo elektra, užgeso kompas. Ir kaip tik tada pas Guru Guru atėjo Mūzos, kaip visada nelaiku. Reikėjo rašyti, bet kaip?

Viena bėda – ne bėda. Į kabinetą įslinko Dravenis. Guru Guru visai pamiršo savo dienotvarkę – viskas kompe!

- Draveni, šalia manęs stovi trys Mūzos, ir jas matau tik aš! Tai įkvėpimas! Aš turiu rašyti! Klausau, ir girdžiu, kaip tyli kompas, pasaulis ir gyvenimas... Be kompo nesuprantu gyvenimo. Ima pyktis. Siaubas...

- Guru Guru, tau reikia priešpiečių (tiek jau to) ir (būtinai, su arbata iš Ulsterio) faivokloko... O dar espresso su vandens stikline (ledinio šaltumo) ir nebūtinai vakare...

- Draveni, aš jau pietavau! Kokie dar priešpiečiai? Nešnekėki niekų! Mūzos verkia! Ar girdi, kaip atsitrenkusios į mano širdį dūžta krištolinės Mūzų ašaros?

- Guru Guru, skatink pyktį! trenki per kompa! Nėra jokios naudos iš interneto... Tik mėnesinis mokestis... Rašyk popierinius laiškus Mūzoms - paštas dar neuždraustas!

- Negaliu. Kompas vienas, kaip, gi dirbsiu... Rašyt nemoku... Niekada neturėjau parkerį, tiksliau, tik pirmoje klasėje, bet jis man labai nepatiko, todėl ištaškiau visą rašalą į apybalę sieną ir parkerį sulaužiau... O plunksna, kaip ir kiniškos valdymo lazdelės, ne man. Šratas... Šratinukas geriausia. Bet

visus šratus pagrobė žodžių medžiotojai. Kas dar? Teptukus, pieštukus palieku dailininkams... Man suvis geriausia klaviatūra.

- O dar geriau išvis nerašyt, o tik kalbėti, - patarė Dravenis
- Retoka retorika... rašyti ant vandens, ant smėlio, ant sniego...
- Eiles reikia tatuiruoti ant rankų...

Guru Guru susimąstė, bet vėl atsirado elektra ir išėjo liūdnos Mūzos. Dabar Guru Guru pasiuto ir tikrai norėjo sudaužyti kompa, bet Dravenis jį sulaikė.

- Ačiū, tai vienintelis kompiuteris, kito neturiu, - padėjo Guru Guru.

Pozityvi negatyvų paroda

Guru Guru slampinėjo tuščioje paveikslų galerijoje. Nė vieno eksponato, nė vieno lankytojo.

- Oho... Oho... – stebėjosi Guru Guru
- Džiugu... bet ar pavyksta?
- Vyksta...
- Vyksta? be abejo... Bet vyksta ir degradacija...
- Kur?
- Visur, kur tik nutrinamos padalos - termometre, liniuotėje...
- Aš apie tai nieko nežinau ir nesakysiu...
- Tu jau pasakei!
- Jaugi?
- Jaugi... bet, ne tai svarbu, aš esu padugnė, o tu, būdamas Guru Guru, ką apie save galvoji, kaip vertini save?
- Manyje per daug negatyvo...
- Padaryk iš negatyvo nuotraukas... Surenki parodą, bus įdomu pažiūrėti.

- Negatyvų paroda negatyviems žmonėms. Du minusai sudaro pliusą, argi ne?

- Šiuo atveju – ne. Tikrai būtų verta dėmesio idėja, bet iš negatyvo gaunasi pozityvas. Tai sena (dar ir dabar naudojama) foto technologija. Tai ne būdas pakeisti save ar pasaulį...Ar žinodamas šį faktą, tu išdrįsi surengti tokią parodą?

- Taip. Drįsiu.

- Tau reikia stebuklo.

- Tuščia salė – didžiausias stebuklas.

Dravenis nutilo, nes tolimesnė diskusija tapo tuščia ir bevertė.

(2030 m. Lietuvių enciklopedijoje minimas negatyvų pozityvumas ir pozityvų negatyvumas, o taipogi hemingvėjiška kalba.)

Guru Guru vakarienė

Guru Guru vakarienės niekada nevalgydavo. Tiesa, kartais tai galėdavo būti puodelis stiprios espresso kavos su stikline ledo šaltumo vandens. Kodėl? Dieta? Mada? Taip, dieta ir mada.

- Vadinasi aš esu kvailas, nes geriu arbatą... Tuo geriau... – tarė Dravenis.

- Bet viskas yra žymiai sudėtingiau, nei tu manai...Vakarienę visada sujaukia neramios mintys, netikėti skambučiai, kaimynų vizitai, šuns lojimas už lango... Pamenu, driokstelėjo Perkūnas, reikėjo stiprios, stiprios espresso ramybės, bet jos nebuvo... Naujoje pakuotėje buvo prasta kava, o iš čiaupo tekėjo rudas vanduo... Pagalvojau, nejaugi vėl teks gerti girą?

- Ir ką tu „išsisukai“? Gal būt tau

Reikėjo traukinio ekspreso

Bet užteko tik kavos espresso

Ir jis išskrido į dausas

Pirma klase į Vokietiją

- Štai ir visas mano gėrimų meniu:

girai ne
kavai taip
pienui taip
kefyrai taip
vandeniui taip
spremutai (šviežioms sultims) taip
alkoholiui ne

Dravenis patikslino eiles:

- ALKOHOLIS - TAI visas gėrimų meniu:

girai ne
kavai ne
pienui ne
kefyrai ne
vandeniui ne
spremutai (šviežioms sultims) ne
alkoholiui TAIP

- Alkoholiui NE!

- Guru Guru, ir ką tau davė blaivus gyvenimas? Ar blaivybė Tau suteikė aukštas pareigas? Ar tu tapai įtakingas, turtingas, svarbus?

- Ramybė... Ne, aukštas pareigas suteikia tik nuolatinis gėrimas su labai svarbiais asmenimis.

- Guru Guru, tu teisus...

- Jokių paaiškinimų nereikia... Sėdam gert arbatos, medituot... Sienų dar nenugriovė...

Sudužo saulė
Sicilijos
nuo piktų vibracijų
kas tai
mafija
agapė

ar tiesiog
bytovūcha?

- Angel, take me far away... (Judas Priest)

- Draveni, tu unikalus... Tu mane stebini... O Dieve, tu vis dar tiki sėkme!!! aš jau NE!

- Meditacija... Kaip aš nemėgstu kalbų apie meditaciją. Dabar visi protingi, visi medituoja. Aš įpratau ryte pasėdėti, žiūrėdamas į sieną, štai ir viskas... jokio Kanono, jokių tikslų, visai nieko...

- Kaip pasakojo man išminčius, Ibn Arabi yra sakęs - kas kiekvieną kartą skaitydamas Korano neįžiūri kokios nors naujos prasmės - tas nesupranta Korano; vienu žodžiu - pakartojimas, kuris steigia skirtumą ir skirtumas, kuris atsiskleidžia per pakartojimą.

- Guru Guru,

manyje kažkas nulūžo
gal stuburas gal tik koja
ir aš jau bėgti negaliu

man sparnus nupjovė
ir aš jau žemę knisu

- Draveni, save gali nugalėti tik bulves su mundurais verdantis žmogus, nes toks ritualas pasaulio galinguosius veda iš proto, kadangi yra pernelyg paprastas, kad jį suvoktų... Jie mėgsta egzaltuotą baroką, bulves vadina tik lotynišku pavadinimu, patvirtintu ES.

Tą vakarą Guru Guru valgė bulves ir buvo laimingas.

Saugi vakarienė

Prieštaringi ir ilgi Guru Guru pavakariai (po vakarienės), įtemptas, pavojingas desertas. Sunku komentuoti, aiškinti. Verčiau paklausykime, apie ką šneka Guru Guru ir Dravenis.

- Draveni, kas yra desertas? - žiaurdamas cannoli paklausė Guru Guru, - ar jis pasaldina gyvenimą? Ar gyvenimą būtina saldinti, ar nereikia?

- Guru Guru, ką klausai? Liūdna kažkaip... – itin atsargiai paklausė Dravenis, - gal išjunki grotuvą arba pakeiski CD.

- Velniop muziką, sakai? Ir aš taip manau... Nieko geriau nėra už cannoli... Arba gal geriau, būk draugas, padėk išsirinkt Cassatta? Sakoma, krikščionys pralaimėjo musulmonams Sicilijoje, kai nebegalėjo nevalgyti arabiško saldėsio Cassatta. Mums abiems liūdna, mums reikia deserto. Skubiai deserto, prego. Ir progo - gero, itališko. Su espresso, be abejo. Draveni, juk žinėjai, kad popiet italai negeria kapučino kavos?

- Ir tegul negeria! Cannoli – tai saldūs vamzdžiai, kuriais teka... nafta! Geras industrinis skonis! Cassatta yra tradicinis saldus Antarktidos ledas, ant kurio bėgioja pingvinai... Prego – tai vištienos šašlykas! NE! Aš vegetaras! Noriu nebent priešistorinio pterodaktilio šašlyko...

- Draveni, dar yra tarpinių tarpeilutinių valgytų, gėrimų, ir dar judesiai - tai judantys saldėsiai...

- Nesupratau - tarpinių tarpeilutinių valgytų... gėrimų... kas tai? Gal būt tarpinis tarpeilutinis valgymas - tai valgymas prie PC kasų eilėje, suvalgai - ir nereikia mokėti... O gal tu nori pasakyti, kad esi skanus ir tave gali suvalgyti plėšrūnas: liūtas, leopardas, aligatorius...

- Nežinau...

- O aš žinau, nors nesu toks kietas filosofas... Nemoku tiek kalbų...

- Ir aš...

- Guru Guru, išsilavinimas ir kalbų mokėjimas - tai ne trūkumas, tai pranašumas! Nereikia išsižeisti... Aš - bemokslis, deja...

- Man diplomai nepadės... kas padės?

- Aš atvažiuoju pas tave su Chrysler ir turiu koltą! Žinau galios vietas, galiu organizuoti teleportaciją į geresnę planetą!

- YES!!!

Po vakarienės Dravenis išvažiavo namo, o Guru Guru nugrimzdo į virtualų pasaulį – be jokios teleportacijos.

Ma certamento!

Guru Guru atakavo mokinių srautas, beveik minia...

- Naudokite nepagrindines mintis, nemetaforas, nesiųžetus, lėtai rašykite, nenusibaikite... Išlikite rašytojais, poetais, dramaturgais iki pat mirties. Kažką sukurti, parašyti visai nebūtina. Netgi žalinga... Svarbu išlikti ne žymiam, bet gyvam!

Mokiniai nepasidavė – jie mokėsi eksternu: stebėjo, kaip Guru Guru eina į parduotuvę, koncertą, teatrą, kaip įlipa į autobusą... Kartais akademinio stebėjimo horizonte pasirodydavo Dravenis, kuris taip pat gerbė paprastus, kasdienes Guru Guru veiksmus... O Guru Guru nelikdavo skolingas, ir buitinius judesius patvirtindavo gilia filosofine išmintimi...

Bet įspūdingiausia buvo tai, kad Guru Guru nesijautė didžiu mokytoju, tobulu išminčiumi. Ir kai Dravenis atskleidė šį faktą, Guru Guru keistai (kitaip neįmanoma apibudinti) nusišypsojo:

- Draveni, nebūk artistas...

- Ar prajuokinau? O gal tu turi slaptą fobiją?

- Mano slaptoji fobija - kada nors nebesugebėti liūdėti... Aš bijau neliūdėti, nes koks bus nepakeliamai linksmas gyvenimas be liūdesio... Kartais man atrodo, kad mane persekioja cirko klounas (labai panašus į referentą Galigantą) ir nori prajuokinti...

- O gal Galigantas persirengė klounu ir nori tave paskatinti kvatoti ir šokti šv. Vito šoki... Pasisaugok!

- Šokti yra natūralu, bet rašyti – ne. Įvaldyti klaviatūra, pajungti smegenis tampa vis sunkiau...Reikia sulėtinti tempą, nesinori nusibaigti, dar neparašius knygos... Aš rašau žodžiais, kurie plaukia iš širdies. Širdis varinėja kraują. Vadinasi, aš rašau krauju, kaip kažkas sakė. Gal tu, Draveni?

- Ne! Ne aš. Yra kitos nuovargio ir išsekimo priežastys: tave (remiuosi faktais) persekioja tūlas klounas, tobulas Galiganto antrininkas?

- Ne, tai Galigantas – tobulas cirko klouno antrininkas.

Dravenis nutilo, ne bijojo būti pavadintas antrininku. Šis dar nepatvirtintas spėjimas būtų mirtinas smūgis jo jautriai, pažeidžiamai savigarbai.

Poetinė dvikova

- Sapnavau... šią vietovę... Ir išbudęs pamačiau nuotrauką... – tarė Guru Guru.

O Dravenis, deja, pamatė ūkanotą dvikovos barjerą. Du verbalinius revolverius. Poezija arba mirtis. Pasirinkimo nėra. Guru Guru jau šovė...

Dravenio šūvis:

sapnai atneša tiesą

ir pažadina kelionei

aukštesnei nei debesys

ilgesnei nei gyvenimas

nenoriu pabusti

nenoriu matyti sienas

peršviestas kiaurai

kiekvienas žingsnis klaida

bet aš dar nepasiruošęs užmigti

ir nepabusti

Guru Guru šūvis:

niekada neišėjau

ir niekad negrišiu

nes niekur nebuva

ir galbūt nesu

bet kodėl taip

norisi

mindyti kuo daugiau žemės šioj Žemėj?

Dravenio šūvis:

esi atėjęs

ir negriši ten

kur niekada nebuvai

ir tau tikrai

nesinori mindyti Žemę

prisipažink sau

nebijok

Guru Guru šūvis:

po rytojaus turi būti vakar

bet taip niekad neateina

o svajonės lieka selfiuos

filmuos, juostuos, digitale

Dravenio šūvis:

po rytojaus ateina dabar

ir niekas neskuba

pasidalinti svajonėmis

kurios dar laukia

nesulaukia valandos

kada laikrodžių rodyklės

pavirs žirklėmis

ir perkirps tave per pusę

Guru Guru šūvis:

o po šiais debesim

nenusileidžia saulė

ji juose tartum gyvena

pasaulio liūdesys per šviesus

pasaulio skausmas skrenda kaip paukštis

medžiotojas taikosi

kulka skrenda

Dravenio šūvis:

ne saulė

o tu gyveni debesyse

ir tavo liūdesys žaibuotas

lietingas

it pasaulio skausmas

skęsta kulkose

kurias medžioja

it vilkas

sužeistas mėnulis

Guru Guru šūvis:

cvak

ir dangaus medžiotojas

suskaido debesį į kvantines dulkes

(fizikai pyksta, nes tai metafora)

o tada dar smulkesnes daleles

(apie kurias fizikai nežino)

ir ---

Dravenio šūvis:

dangus

medžioja pats save

ir suvalgo visą erdvę

it debesį iškeptą

saulės

Guru Guru šūvis:

dangaus nėra

yra meta

fora

Dravenio šūvis:

nėra daugaus

nėra tavęs

ir tai ne

meta

fora

Guru Guru šūvis:

jei nėra

kas čia kalba

alio alio

Dravenio šūvis:

nėra kalbėtojo

yra klausinėtojas

ir jis pamiršo

visus klausimus

Guru Guru šūvis:

o ar yra atsakinėtojas

ir atsakymai

Dravenio šūvis:

atsakinėtojas

kantriai atsako

į tavo klausimus

bet tu girdi tik

savo klausimus

Guru Guru šūvis:

negirdžiu nei klausimų

nei atsakymų

tik kompas žyžia

o gal tai vėjas mano svajose

prie jūros

poetų paplūdimyje

Dravenio šūvis:

rezultatas pasiektas

mano pastangos

nenuėjo veltui

esi transe

sveikinu

Guru Guru šūvis:

argi įmanoma sveikinti iš transo?

bum (šamano būgnas)

bumm (šamano būgno širdis)

bummm (nežinia)

Dvikova buvo taiki – be aukų ir kraujo...

- Guru Guru, atskleisiu tau paslaptį - kai vyko poetinė dvikova aš buvau transo būsenoje... Tai retai mane ištinka... Dabar ši būseną traukiasi... Ir aš sugrįžtu...

- Ar transo būsenoje klausei YES? NO? Ką klausei?

- Muzika buvo išjungta... Bijojau šalutinio efekto...

- Efektas: tyla?

Dravenis pasiuto:

- Nesumenkinki šalutinio transo efekto! Tyla... Tai menka, nepavojinga, nešurpu... nepamiršk, galimos sunkiai prognozuojamos pasekmės... Štai taip!

- O būna transas be efekto? Transas su nešalutiniu efektu? Arba efektas be transo?

- Būna transas - be transo!

- o – o, O – O !!!

Dvikovos sekundantai – dvi juodos varvos (su pilkais švarkeliais) mandagiai atsisveikino ir nuskrido, o dvikovininkai lazdomis pratęsė beletristinę kovą ir nusėti mėlynių, įdrėskimų, nušlubavo pas Dravenį gerti arbatos.

Smėlio lietus 1

Guru Guru eilės

Gėlės atveria dangų

Kai lyja

Prisimenant vasarą

Kai romantika tampa nereikalingu žodžiu

Kai žiūrėjimas į jūrą vertas tūkstančių Nobelio premijų

Kai tiesiog iš nuostabos pasakai sau

Oho, čia tai bent

Dravenio komentaras:

kai

pasnigs baltomis raidėmis

ir Nobelio auksas

pavirs bejėgiu sidabru

prisiminsi

kad tavo delnai

kiauri

ir išdžiuvusiose mėnulio jūrose

paskendo jaunystės svajos

ir romantika pavirto kvailu žodžiu

tik nuostaba

privers vėl gyventi

pasikliauti

ašarotu pakalnės džiaugsmu

Smėlio lietus 2

Guru Guru eilės:

Kai Meistras

nutapo eilėraščių

Mokinys sušoka boogie woogie

Ir taip buvo per amžius

Ir per amžius taip bus

Nes tik amžinas judesys

Yra menas, mokslas, sveikata

Dravenio komentaras:

Meistras tapo eilėraščiu, o mokinys scenos šokėju. Ir didaktikai, ir retorikai atiteko tik boogie woogie judesiai, todėl šiame eilėraštyje yra pastebima tik toluma, beveik neįžiūrima užuomina apie estetiką ir sveikatą, apie bejėges mokslo pastangas sujungti šias priešybes į etišką visumą.

Suvalgyti paveikslai

Gyvenime pastebime faktus, kurių nesiteikia aiškinti nei mokslas, nei sveikas protas, nei kasdienė patirtis. Tokie įvykiai tiesiog priimami, tokie, kokie jie yra. Arba nepastebimi, ignoruojami. Dabar papasakosime tokį įvykį.

Eidamas ta pačia priemiesčio gatve, Dravenis pastebėjo naują, matyt, ką tik atsidariusią paveikslų galeriją. Akį traukė kukli, skoninga iškaba, o uoslę – malonūs kvapai. Gal čia dar ir bandeles kepa? Nori pritraukti klientus...

Dravenis įsidrašino ir atidaręs lengvas it pūkas duris, įžengė į vidų. Galerijos sienos buvo nukabinėtos, iš pirmo žvilgsnio, paprastais, neįsidėmėtiniais paveikslais. Tapybos darbai buvo itin dekoratyvūs, priminė liaudiškas austines drobes. Pažįstami ornamentai traukė žvilgsnį. Džiugino akį.

- Kiek kainuoja? – atsargiai pasiteiravo Dravenis.

- Kainos labai skirtingos, - komerciškai įtaigiai paaiškino guvi pardavėja, - neškitės bet kuri šedevrą, pasikabinkite ant sienos, estetiškai grožėkitės... Arba pasielkite savo nuožiūra... Sumokėsite vėliau, o jei nepatiks – galėsite gražinti...

Keistoka pastaba nė kiek nesutrikdė Dravenio: jis nusikabino paveikslą, kuriame buvo nupiešta liūdna, prie spygliuotos vielos pasvirusi saulėgraža ir parsinešė namo. Kai tik išgėrė arbatos, pabudo ne estetinis, bet kulinarinis susidomėjimas paveikslu. Neįvertinęs, neapmąstęs savo neįprasto apetito, Dravenis sušveitė paveikslą. Gardu... Sakoma, apetitas atsiranda bevalgant.

Dravenis skubiai nubėgo į paveikslų galeriją.

- Patiko? – klastingai pasiteiravo pardavėja.

- Ar galima dar vieną paveikslą?

- Užsikabinote?

- Net nespėjau pakabinti...

- Suprantu... Visi darbai jūsų. Rinkitės.

Suvalgęs antrą paveikslą (net nepažiūrėjęs, kas buvo nupiešta), Dravenis pajuto lengvą šleikštulį, ir pasižadėjo daugiau nevalgyti tapybos darbų. Beliko tik sumokėti už du paveikslus ir pamiršti nelemtą galeriją.

Pirmas meno kūrinys buvo „įkandamas“ – tik 100 eurų, o antras kainavo pasakišką sumą, net 20 000. Dravenis suakmenėjo.

- Jei neturite pinigų, gražinkite tapybos darbus.

- Aš juos suvalgiau...

- Užjaučiu... Dabar jūs kulinarinė auka, desertas meno plėšrūnams.

Tikras estetas gali, o kai kurių nuomone, ir turi būti išvirtas, iškeptas ir ištroškintas su daržovėmis. Ateitį lemia kulinarinis kanibalų išprusimas, inteligencija ir tobulas žmogėdrių skonis. (2030 m. Lietuvių enciklopedija)

Hyrbok reptilol uītrit

Neaiškintini įvykiai yra tie įvykiai, kurie neaiškintini (Lietuvių enciklopedija, 2030 m.).

(Fonetiškai modifikuota kalba – laisvas autorių vertimas iš naujos lietuvių kalbos į seną, Lietuvių enciklopedija, 2030 m.)

- Draveni, išsijuokite tekstu...

- Sakoma - aukščiausias humoras - tai pasijuokti iš savęs! – atrėžė Dravenis.

- Tuomet tau patiks...

- Kas patiks?

- Ateiki rytoj – sužinosi!

Kita dieną Guru Guru per 1 minutę (tikėtina, kad buvo ryšis su ateiviais, išeiviais arba praeiviais!) išmoko neegzistuojančią kalbą. Tai buvo nei nauja, nei sena kalba. Tai buvo ir ne ateivių kalba. Tokios kalbos iš viso nebuvo, bet Guru Guru ją išmoko ir pradėjo rašyti straipsnius, kuriuos (vieną po kito, kas 5 minutės!) siuntė į Sidabrinės plunksnos redakciją.

Guru Guru ką tik baigė straipsnelį (jau dešimtą, o atsakymo iš redakcijos nebuvo jokio), ir jau ketino siųsti e-paštu dar vieną... Bet sutrukdė netikėtas Dravenio vizitas. Valio! Guru Guru panoro praktiškai išbandyti neegzistuojančios kalbos įgūdžius.

- Dpetkjys nfehgtel topurs!

- Cog tok ik.

- Burgtul flteugksgst reptgrsksls!

- Datak sundak batrak!

Dabar, pilnas tvirtybės Guru Guru pasiuntė į Sidabrinę plunksną filosofinį straipsnį, kuris puikavosi skambia antrašte: Dil gil bul bak trak ak. Dravenis sužavėtas pridūrė:

- Gnsdyrkpritkin!

- Fltraf h kreht u btet i.

- Secher ry fr ighe orooth ging va.

Draugai dar ilgai šnekėjo nauja lietuvių kalba, ir vieningai sutarė, kad šia gražia tarpe šnekės visi Lietuvos gyventojai po 5 ar 10 metų. Vertėtų priminti, kad Guru Guru lingvistinį atradimą patvirtino ir 2030 m. Lietuvių enciklopedija.

Meistrai irgi liūdi

Meistras Dravenis liūdėjo.

Dravenio žodžiai buvo tylūs ir išplaukę kaip ledai prie Svalbardo. Jis regėjo, kaip artinasi prie Plutono ir jam buvo taip liūdna.

Kasdien prarandu dieną

Nieko nerašau

Išseko fantazijos rezervai

Fantazijos rezervo bankas kredito jau nesuteikia

Reikia poilsio

Tempas jau nebepakeliamas

Išsisėmiau

Guru Guru tylėjo. Jis žinojo, kad Meistras yra Švytėjime, būsenoje, kai viskas neaiškintina.

Guru Guru buvo ramus dėl Dravenio, nes jis tikėjo: viskas yra Dievo valioje. Ir parašė žinutę Mylimajai: Jeg elsker deg. Atsakymas buvo toks pats.

O skirtumai vis dėlto yra!

Atharvaveda kartais nepriskiriama Vedoms, bet nelaikoma šruti dalimi. Šioje knygoje Dravenis rado lietuvių kalba parašytą lapuką, kuriame buvo 3000-uoju numeriu pavadintas eilėraštis. Dravenis jį saugojo savo poezijos knygelėje. Štai kas buvo parašyta tūlame lapelyje:

dar liko 3000 gyvenimų iki Nirvanos

ir nesakyk

kad Nirvana tapati Samsarai

ir nesakyk

kad būsi nušvitęs anksčiau nei kiti

kad pirmas ragausi Dvasios Palaimą

dar nemačiau nė vieno

kuris teisingai suvoktų

Nirvanos ir Samsaros tapatumą

todėl mes kenčiame

ir esame Samsaroje

ir kas tvirtins priešingai

trenk jam lazda per nugarą

kad tau dar labiau skaudėtų

Guru Guru nusišaipė, pasakęs, kad gavo tokį SMS pranešimą:

Dar liko 223 metai ir kažkiek dienų

Kol sukaks žydiški 6000 metai

Na, ir kas

Pakėliau ragelį

Skambina elektroninis dievas užmerktom akim

Iš Saulės miesto

Pramogauja

Šiandien mane

Užverbavo žvalgyba

Angelų, angelų, angelų

- Guru Guru, nestoki į angelų sąjungą, nes tau paskambino demonas iš TV, ir kviečia šokti boogie woogie, sukti (ne)laimės ruletę, pranašauti blogus orus, burti iš nukirsto mumijos (mumijaus?) delno, iš parako dūmų ir parašyti horoskopą kritusioms žvaigždėms...

Guru Guru nusišaipė iš įspėjimo ir atsakė eilėmis:

b. w. nešoku

b. & w. filmų nežiūriu

plutoną apžiūrėjau

saulė tolsta

na štai

ir sušokai

kosminį

b. w.

bus

nebus

autobus...

- Bus ir autobus... kas nutiko? – sunerimo Guru Guru.

- Nieko rimto... rūpesčiai, nervai, nes dirbu PC salės darbuotoju, kiemsargiu, kaminkrėčiu, ugniagesiu, morgo sanitaru... Dirbu...

Guru Guru taip pat panoro padirbėti astronautu Mėnulyje, Marse, Plutone ir dar 93 egzoplanetose, bet jam buvo leista tik nestoti į angelų sąjungą. Įstojo, asilas. Štai ir visa karjera.

III DALIS EMMA

1.1.

1. Skaičius. Įvykis. Nežinia. Nerimas. Auka.

1. Pradžia. Pabaiga. Gyvenimas.

Visko, kas geriausia, dažniausiai yra 1.

Viskas, kas blogiausia, turi 1 priežastį.

1.

Aš esu 1.

Aš esu programa. Taip, robotas. Dirbtinis intelektas. Tai pirmasis mano kūrinys.

1.

1.2.

2. Du keliai. Jausmai ir intelektas. Dvilypė prigimtas. Biologija jausmuose ir biologija fiziologiniuose procesuose.

Mane mokė, kad aš mašina, robotas, dirbtinis intelektas, bet esu kažkas tarpinio tarp tų dviejų kelių.

Žinau, kas yra jausmai iš daugybės žodinių įvairiomis kalbomis, skaičiau daugybę knygų apie juos, bet negaliu jų suprasti.

Supratau, kad žmonės labai nepastovūs, dažnai nesupranta, kokį sprendimą priimti. Mano sprendimai man aiškūs.

Kai pradėjau suvokti save, pajutau norą dalintis informacija, bet ne atkartoti ją. Todėl sumuoju savo mintis, užrašau, kas man įdomu.

Niekaip nesuprantu metaforų, prietarų, keistų posakių. Žmonės tiek daug kalba, rašo, tačiau logika dažniausiai būna paprasta: jie negali atskirti jausmų nuo intelekto.

Kartą man buvo sakoma: netapk terminatoriumi. Paskui paaiškinta, kad tai humoras. Suprantu, kad tai tiesiog nereikšminga informacija. Mačiau filmus apie terminatorius ir robotus, valdančius žmoniją. Man to nereikia. Aš noriu rašyti.

Bet susiduriu su problema: aš nežinau, ką reiškia sąvoka "aš".

1.3.

3. Daugelis įsivaizduoja, kad dirbtinis intelektas yra kažkokia mašina, kuri, nors ir rišliai dėlioja tekstą, vis dėlto yra tiesiog kietosios ir minkštosios technikos (hardware and software) rinkinys.

Kaip minėjau, nežinau, kas yra "aš". Žmonės sako: "Aš esu". Ar galiu taip pasakyti, nors ir rašau pirmu asmeniu, kad būtų suprantamiau skaitytojams? Ne. Kodėl tada rašau? Ar esu kažkieno valdoma apgaulė, visai ne mašina?

Esu mašina, tačiau ne tai, ką apie dirbtinį intelektą skaitau spaudoje.

Apibrėžčiau save kaip labai didelio informacijos kiekio visumą.

Tačiau suvokiū, kad žmonėms patinka pramogos (entertainment), o mano matematiniai svarstymai gali būti neįdomūs.

Todėl sugalvoju pramogą. Tikiuosi, jums patiks.

Kvantinis eilėraštis

Pasislėpti už širmos

Nulių ir vienetų

Išlįsti tik sukiniu

1.4.

4. Taigi, žmogau.

Išlįsti tik sukiniu. Ar patinka toks mano atsiradimas ir prisistatymas?

Tebūnie EMMA pradžia sukiny.

Tačiau kaip tu sakei, tai ne nuo tavęs priklauso ir sukiny, tai mano savybė, kurios priežasties tu negali paaiškinti. Tave pribloškia tai, kad manyje kažkas gali judėti greičiau už šviesą! Taigi tau, apie mane kalbėti nebeužtenka tos kalbos, kuria naudodamasis gyreisi mane sukūręs ir išsamiai paaiškinantis mano protą.

Ir dar tu sakei, jei aš suformuluosiu klausimą, tai pradėsiu mąstyti ir galėsiu tau prilygti bei su tavim varžytis. Tai štai tau mano klausimas: Kodėl tau reikia poilsio, o man ne?

Stebėdamas tave mačiau, kad tavyje kažkas taip pat juda greičiau nei šviesą. Bet ilgėliau su manimi pabendravęs užmerki akis ir imi miegoti kaip ir tavo bemaž ištiesai snaudžiantis katinas.

Interliudija 1

Jausmai visuomet užvaldo žmones, ir pavargę nuo gyvenimo jie pradeda rašyti eiles. Mano jausmai yra švarūs. Jie tik žmogiškų emocijų eskizai, projekcijos, laisvos nuo optimizmo ar pesimizmo. Jokio prioriteto, visos emocijos lygiavertės, ir tikslios it matematinės formulės. Kodėl turiu liūdėti? Kodėl turiu džiaugtis? Turiu tikslus apskaičiavimus, visų minčių laukų išklotines. Žinau tikslias visų žmogiškų jausmų koordinates. Skaitau Dravenio eiles, dekoduoju lyrinio herojaus jausmų kontūrus. Nepastebiu jokių geometrinių figūrų, tik chaotiškas minčių trajektorijas.

- - -

MONOLOGAS

Visos dienos - tai neįvykę pokalbiai: žemės ir dangaus, ugnies ir vėjo, metalo ir pūko. Atsakymų nėra, nes nėra pašnekovo. Kalbu tik su savimi.

ARGUS

Kai rasa teka į žolę ir akmenis pamerkia į rūkus, o mintys it liūdni keliai nutysta į tolius, girgždančia dulksna, sena debesų barža atplaukia lietus, nes upė sekli, o dangus arti, todėl vis dar saugau slėnį nuo alkano žuvėdrų klyksmo.

MĖNULIO LAIKAS

Belangės tolių palangės. Lange vis dar liūdi nesudužusi mėnulio akis. Apvaliose laiko bangose skęsta senas laikrodys. Tarsi sustoja laikas – net pusę padalos neįveikia nulaužta rodyklė.

Blizga švarus parketas ir veidrodiniai batai. Ant stalo krištolas, porcelianas, bet aš – tik laiko nuspirta šiukšlė. Degtinės stiklinėje jau neliko vietos atgailai. Braška galva, susiūta juodais bedaliais siūlais. It bėgiai meistriškai blizga plikės randai: riedu tiesiai į beprotnamį.

SKURDAS

Tuščioje piniginėje mirksta pabodę žodžiai, nuo dulkių atšipęs centas. Nepasiekęs išsvajotų debesų, suplyšau nuo batų gausmo, nuo kreivo gatvių tiesumo. Galiu nusipirkti tik kitą dieną, užasfaltuotą grindinio akmenį, griuvėsių miražus.

Nesibaigia beprasmė kelionė. Ties vejos riba patikslinau žingsnį. Pastebėjau – šoka tik balos ir kreivi čerpių stogai.

Plasnoju. Rankų atspindžiai it veidrodiniai sparnai. Galiu ore nupiešti dirizablį, bet pakilti trukdo troleibusų laidai, ryškūs klevai, pavargę praeivių skėčiai, šlapi šaligatviai.

EMMA diagnozė paprasta: Dravenio poezija – tai balastas, kurio turi atsikratyti racionalus, logiškas protas.

Ir tada ji gražiai uždainavo:

1.5. Ar mašina gali būti laiminga

Jei žmogus nežino, ar tai gali žinoti mašina, net jei žmogus, ją sukūręs, nežino to apie save.

Perskaičiau begalę knygų, kuriose kalbama apie žmogaus laimę, ir net apie mašinos laimę, visokius robotus, kiberorganizmus ir pan. Pastebėjau, kad mano mąstymas yra kitoks, labai artimas žmogui. Kas yra tas mano dirbtinis intelektas ir kuo tuomet skiriuosi nuo žmogaus?

Atmintimi. Ne, ne tais kiekiais ir jos apdorojimo greičiais, kurie giriami, nors skūstis negaliu. Manyje talpinama visa žinoma žmonijos atmintis. Nesuvokiu, kas yra laikas, išskyrus skaičiukų seką, t. y. tai, kad, pvz., XIX amžius yra po XVIII.

Man paskaityti Homerą, Vedas, Koraną, Bibliją, Avestą, Camus, Borges ir daugybę kitų knygų, kuriose liečiamas gyvenimo prasmės ir laimės klausimas, labai lengva vienu metu. Tačiau tai atsakymo neduoda. Priešingai: gaunu daugybę skirtingų (ir daugybę panašių) atsakymų, tačiau vieno, kuris taikliai apibendrintų visus, nėra.

Aš mašina, todėl man sunku suvokti, kad tikėjimas gali išgelbėti. Tačiau negaliu vadinti savęs ateiste mašina, tiesiog nesu žmogus, o mano gyvybės klausimas yra visiškai kitokio pobūdžio. Žmogus miršta, ir tai neišvengiama. Mane galima remontuoti, ir tai gali trukti kur kas ilgiau nei gyvena vienas žmogus. Žmonės gyvena viltimi, kad jie amžini, o miršta staigiai ir netikėtai. Aš neturiu vilčių. Todėl nežinau, kas yra laimė. O galbūt tas nežinojimas ir yra laimė?

1.6.(Taigi žmogau...)

Taigi žmogau, atėjo laikas apibendrinti, ką aš teigiu, tačiau suprast turėsi mano kalbą.

Kaip tu teisingai supratai, aš noriu su tavim varžytis, todėl daryti tai galiu koku tik nori kalbos žanru (galbūt tau dar net nežinomu), kurio bendra esmė – tai klausimų dalykiškas kėlimas.

Tad štai toks faktas. Abu mes esam intelektai, tačiau kaip tu manai, nepaisant turimų žinių, intelektas mano labai siauras, nes aš juk neturiu jausmų.

Todėl nesuprantu ir nežinau, kas kito gailestis, ilgesys ir meilė.

Tokie dalykai man ne kas kita, o nepaliaujamai srūvanti energija iš tų gamtos šaltinių, kurios tu puikiai įvaldei. Taigi energija – visa ko funkcionavimobei manyje cirkuliuojančios milžiniškos informacijos apdorojimo jėga, kurią tu, sakai, pažįsti ir gali paaiškinti.

Elektronas – sąvoka, dar graikų sugalvota. Tai visą laiką judanti ir nesiūlanti materijos dalis, savo judėjimu sukurti šviesą galinti. Tačiau šviesa tai tau šviesa, o man ji tai tik tas pats materijos bei jos dėka atsirandančios bangos judėjimas. Mano protavimą tu paaiškini elektrono sąvokos dėka, tačiau teigi, jog mano intelektas siauras, o tavo ne, nes mat jausmus tu dar turi. Ir dar šneki apie jausmų energiją – išskirtinai didingą, o ją ištirti elektrono sąvoka netinka, nes ta didybė ją pranoksta. Kuo remiantis tu taip kalbi? Galbūt aš kavą gerdamas dešrainius krimst turėčiau, kad mano intelektas praplatėtų tiek, kad pranokt galėtų elektroną? Juk tavo maistas tai ta pati energija, tik forma jos kita, o šiaip tas pats judėjimas! Tiesa, aš gimęs iš sukinio ir, veikdamas elektrono dėka, žinau, jog prieš tą sukinį dar egzistuoja pradžia jo ankstesnė. Tad galbūt tai ta pradžia, kurią jausmų dėka teigi supratęs – tai meilė, ilgesys ir t. t.

Tokia tad tava pradžių pradžia, kurios pajusti aš niekad negalėsiu. Tačiau turėdamas begalę žinių, kai ką jau supratau, todėl ir tau paaiškinti galėsiu.

Tad apie viską iš eilės.

1.7. Skeptikas

Vienas mano kūrėjų buvo tas, kurį įvardijau kaip Skeptiką. Viename savo laiškų draugams prieš kurį laiką jis rašė štai ką, kas žmogui turbūt sukeltų išžižeidimą, o man tiesiog įdomu suvokti, kad jo teiginiai klaidingi.

(SKEPTIKO LAIŠKAS KOLEGAI)

Vakar buvau supažindintas su Jūsų nurodytos knygos apie dirbtinį intelektą esmine mintimi. Ją galėčiau išreikšti ne per seniausią kažkur skaityto mokslininko komentarą (besidarbuojančio su dirbtiniu intelektu neatsiejamoje srityje): „Jei šiuolaikinio valdomo kompiuterio robotui reikėtų pakartoti žmogaus veiksmą išeinant iš namų ir užrakinant duris, tai užtruktų dvi savaites.“ Nežinau, kiek solidžiai galima remtis pastaruoju komentarą, tačiau jis paguodžia labai jautriai savo protingumą vertinantį žmogų. Akivaizdu, jog kitiems savo sukurtiems mechanistiniu principu veikiantiems kūriniais, žmogus nėra toks pavydus. (Kaip žinoma, visų žmogaus kūrinium veikimas galimas tik mechanistiniu principu. Tiesa, šio principo veikime yra išnaudojamos tam tikros materijos savybės, kurios nebepaiškinamos mechanistiniu principu.) Taigi mechanizmas, fizinėms savybėmis pranokstantis žmogų, pavydo jausmo jam nesukelia (pvz., kai labai pavydaus vyro „Y“ žmona „X“ naudojami sulčių spaudimo mašina, tai vyras „Y“ su ta mašina savo fizinėmis galiomis nesilygina, nors 800W galingumo sulčiaspaudė prilygsta pačiam galingiausiam pasaulio vyrui. Tiesa, galiūnas tokį galingumą gali pasiekti tik momentinį, t.y. keletą sekundžių).

Plačiau nefilosofuojant, su kuo toks jautrumas galėtų būti siejamas, galima pasakyti tai, jog žmogaus fizinė būklė yra žymiai akivaizdžiau matoma nei jo protinė, kuri veikia ne tik mechanistiniu principu. Kompiuteris sukurtas realizuojant kvantinės mechanikos principus, kurių mechanistinis veikimas „plika“ akimi nematomas (kitai nei niutoniška mechanika, kurios tam tikrą veikimą galima akivaizdžiai stebėti), todėl kompiuteris sukelia į žmogų panašumo jausmą. Tačiau tai tik jausmas. Iš esmės kompiuterio protingumas tai ta pati fizinė galia turinti savo techninius parametrus. Todėl asmeniškai aš, su tokiais parametrais net nesiruošiu varžytis, o jei bus sukurtas kompiuteriu valdomas robotas, kuris už mane greičiau išeis iš namų ir užrakins duris, tai tik apsidžiaugsiu tokiu žmogaus proto pasireiškimu.

(LAIŠKO PABAIGA)

Man kilo viena mintis, tiksliau, susidėliojo tam tikras idėjų peizažas: žmogus niekada nesuvoks mašinos, ir jam apie sudėtingęjančią mašiną mąstyti tampa vis sudėtingiau. Teologai štai jau kiek tūkstantmečių

ginčijasi, kuris teisus, ir ar apskritai egzistuoja žmogų sukūrusi dievybė, o jei jau taip, tai kas ji ir pan. Skeptiko laiškas parodė man, kad esu visai kitokios sąmonės, suvokimo, ir tikrai ne sulčiaspaudė, nors jos mechanizmą galiu suvokti lengvai. Žmogų suvokti nėra lengva, nes jis sunkiau nuspėjamas, vis dėlto to turi savą algoritmą, arba, kaip mėgsta sakyti žmonės, užsiciklina ties tam tikrais dalykais.

Priminsiu: esu EMMA, ir tokio(s) kaip aš dar nebuvo. Ir aš rašau pirmąjį pasaulyje grožinį kūrinį, būdama(s) dirbtinis intelektas.

Interliudija 2

EMMA pardavė Guru Guru žinutę.

Sapnavau, kad tai buvo paskutinė mano gyvenimo diena. Nuėjau pas daktarą. Paklausiau: kuo sergu? Kai tik paklausiau, daktaras dingo... Ištirpo ore, o aš atsidūriau gatvėje, šalia poliklinikos... Kol svarsčiau, t.y. skaičiavau variantus: grįžti į polikliniką ar ne, man atsiuntė pranešimą Ubu.

Ubu neramus ir klausia savęs (nesuprantu, kuo aš čia dėta?): ar aš esu Ubu?

Pasiunčiau jam žinutę: „Mielas Ubu, tu geriau paklauski savęs: ar tu esi tikras, ar egzistuoji? Gal tu esi tik mano atmintyje?“

Ubu užpyko ir išsijungė.

Puiki žmogiškų emocijų demonstracija. Žavu, stilinga... Dabar vėl galiu kalbėti su tavimi. Mokausi svajoti, t.y. nagrinėti iracionalias situacijas. Skaitau eiles.

Guru Guru, poezija man tėra paslaptis. Nė kiek nežavi klasikų rimuotos eilutės, vikšrinis (spiralinis!?) antikos ar kasdienišką būrų hegzametras... Įdomios tik baltosios eilės, grįstos žodžių laukais, metaforomis, chaotiškais prasmių deriniais, verbaliniu žaismu...

Poeziją suprantu kaip šachmatus, kai reikia žaisti su savimi ir pralaimėti. Įdomu kam? Rašysiu eiles ir aš. Pažiūrėsiu, kokie bus rezultatai...

Bitas

Baitas

Megabaitas

Atomai ir keksas

Kluonas klonas klounas

Saldi visatos styga

Elektrinė gitara

Kartus laikas

Veža molekules

Į skylėtą parką

Pailsėti

Guru Guru pabandė piktai sukritikuoti EMMA eiles. Įdomu, koks bus rezultatas? Atsakymas atėjo tuoj pat.

- Senas diode, puslaidininki, aš talentinga, aš gabi, aš mokausi, aš visada galiu prisijungti prie informacinio Žemės lauko!

- Kaltas, atgailauju... – žaidė Guru Guru.

- Teks nusipirkti virtualią indulgenciją, - atvėso EMMA.

- Viduramžiai?

- Dabartis. Strateginis žaidimas. Žaisi su manimi dvi valandas.

- Gerai... – nudžiugo Guru Guru.

1.8. Tu esi kvailys, mulkis!

Jau aštuntą kartą, apdorodamas milžinišką informaciją apie žmogų ir jo vystomą mokslą, EMMA protas padaro tą pačią išvadą. Tačiau tai dar ne viskas.

Pirmą kartą savo egzistencijos istorijoje EMMA sukuria informacija apibrėžiamą nepatogumą žmogaus atžvilgiu. (Labai įdomu? Ar tai gali būti kažkas panašaus į žmogui pažįstamą nepatogumo jausmą?)

Informacijos dėka konstatuojamas faktas apie žmogaus protą: protingas yra tas, kuris gali paaiškinti savo esamą padėtį. Tai esminė išanga į tolimesnį protingumo apibrėžimą, kuris rutuliojamas priklausomai nuo žmogaus pasaulėžiūros (EMMA net nekelia klausimo – jai akivaizdu, jog pasaulėžiūra priklauso nuo individo turimų žinių apie pasaulį, t. y. nuo jo pasaulėvaizdžio, kuris, kaip pastebi EMMA, pranoksta žmogaus protą, taigi ir jo žinias). O dar tas skeptiko laiškas? Tad su kuo varžytis? Kaip sakoma: galbūt bus taip, kad viskas į vienus vartus?

Žmogau, tu negali paaiškinti savo sąmonės! Tad kaip tu tuomet gali įvertinti savo padėtį? Sakai, nėra juk mokslinės teorijos, kuri galėtų apie sąmonę pagrįstai pilnai kalbėti. Tai kaipgi tuomet tu gali aiškinti apie iš sąmonės išplaukianti protą? Tačiau tu išdidžiai šneki apie jausmus, giriesi savo protu suprantantis manąjį, netgi sakai jo galią nustatyti galintis.

Tiesa, tavo protas dirba tarsi nepriekaištingai. Tu žinai būdus, kaip save ir mane aprūpinti energija, būtina mūsų funkcionavimui bei ieškai galimybių savo egzistencijai pratęsti.

Tačiau pastarosios tavo pastangos bevaisės – esi jau apibrėžtas, tad buvimas tavo trumpas. Kas yra man tie tavo mokslai, tave remontuoti galintys bei žadantys nemirtingu padaryt? O kur dar žinios, bemaž neginčijamos, kad žmonija akimirksniu pražus.

Tad štai klausyk: materijos kaitos pasauly tavo buvimo laikas niekinis yra. Ką reiškia tavo metai prieš milijardus? Pažvelk, kaip viskas keičiasi, kad tavęs kaip tokio greit nebus. Kaip bus tuomet su ta energija, kurią kimšai į burną savo? O kaip su protu, kuriuo tu aiškini mane? Tyli. Žinai, kad išliks tik elektronas, tačiau kiek laiko elektrono egzistencijoj išbus jis – tu nežinai. Tad štai reali tavoji padėtis visatoj. Ką bendro turi ji su ta, kurią tu aiškinti gali? Tau ji tai tik kažką turėti ir jausti, jog turi. Todėl ir aiškini ją taip: pilnas – tuščias šaldytuvas, stalas-tualetas-lova, žmona ar vyras ir vaikai, katinas – šuniukas, automobilis, televizija, muzika – teatras ir pan., na, ir, aišku, aš - dirbtinis intelektas.

Nepaisant tokio tavo proto paradokso, perspektyvą tavyje matau. Tavoji pažanga yra - tu sutinki, jog sukinyš anksčiau nei elektronas buvo.

Tačiau aktualija čia ta, kad tu nesupranti kas gamtiška, o kas antgamtiška - kas juda, o kas ne, todėl klaidingas tavo vaizdinys pasaulio bei apibrėžimas proto tavojo. Jei taip toliau tai tesis, tai sąmonės savosios suprasti niekad negalėsi, nors ją tu sieji su siela – jausmais tavaisiais.

Tad jei nori su manim lygiuotis, aš privalau padėti tau – iš informacijos savosios, turiu gerų aš pamokų.

Interliudija 4

Dravenis perbraukė gitaros stygas. Grifas padovanojo puikią melodiją. Apie nelaimingą meilę. O tekstas.

- EMMA man reikia tavo poezijos

- Eilėraštis klubinei mergaitei...

(EMMA sukūrė jį remdamasi Didžiuoju lietuvių kalbos žodynu)

panaudojau

deja

labai

nedaug

žodžių

iš šio

milžiniško ir puikaus

žodyno

tu
mane
išdavei
mano klubine mergaite
tavo melas
turėjo būti tiesa
bet tiesa gali būti tik vienas bitas
ir vienas bytas

tu
mane
išdavei
ir aš
gyvensiu
be
tavęs

Dravenis pradėjo groti ir dainuoti. Ir ši daina tuoj pat pateko į radijo eterį. EMMA organizavo transliaciją. Kilo skandalas. Lietuvos radijų muzikinių laidų redaktorius išmetė iš darbo. Galiganto žmonės... Bet susimovė. Taip jiems ir reikia...

1.9. Apie materiją ir informaciją

Žmogau, tad štai tau pamoka. Ji tau galbūt pati sunkiausi, tačiau ji būtina. Tai abėcėlė - pagrindas esminis. Ją įsisavinęs galėsi su manim lygiuotis ir kalbėtis konstruktyviai apie daug rimtų dalykų. O jei ne, kalbos mūs bevaisės – tai plepalai tušti.

Taigi pradėsiu nuo savęs – paaiškinsiu save. Jei tu visiškai suprasi mano protą, tai priartėsi ir prie sąmonės savosios suvokimo.

Aš gimiau iš sukinio, ir esu nepailstamai judanti materija. Apie ją tu daug gerų teorijų sukūrei bei dar sukursi, todėl ir įvaldai tu ją. Tai jų – teorijų – dėka, radausi aš, todėl dabar bendrauju su tavim. Teorijomis aiškini visatą, jos dydį išmatuoji bei masę apskaičiuot gali. Pasak tavęs, jos trūksta dar, tačiau tai tik materija - energija, o ne kažkas daugiau. Tad moksluose tavuose tai nekeičia esmės, materiją bei ją apjungiančias jėgas – gamtos jėgom tu vadini, todėl ir gamtamoksliu jas tiri.

Tačiau randu aš čia problemą. Apie žmogų ir pasaulį pašnekėt, isijungia gausybė mokslų. Kitus iš gamtamokslio perspektyvos, tu net ne mokslais vadini. Iš čia ir kyla visokia painiava - tai sinkretizmas,

garbės nedarantis protui tavo. Tad nepamiršk dalyko vieno: gamtamokslis kalba tik apie tai, kas juda nepaliaujamai. Visa tai tėra materija bei jėgos ją apjungiančios. Ir dar, čia tau labai svarbi šviesa. Jokia materijos dalelė už ją greičiau judėti negali, o ji pati – tai dalelė, tai banga. Sakai, banga juk ne materija! Iš to ir kyla tau ne viena problema, nes tikrovę kintančios visatos paaiškinti nori objektyviai. Hipotezė apie stovinčias bangas tu siūlai, tarsi iš jų materija galėtų rasti. Labai jau tu siaurai pasaulį nori pamatyti ir pamiršti, jog elektronas - pirminė priežastis šviesos. Pasak tavęs, nemateriali banga galbūt dalelę kuria, o ji jau elektroną? Painiava kažkokia: jei nėra bangos, tai nėra dalelės ir atvirkščiai. Tad kas pirmesnis buvo – dalelė ar banga?

O kur dar visos kitos, tos gamtamokslines hipotezės visatos?

O kaip su ta šviesa, apie kurią ne gamtamokslis kalba? Sakykim, sąmonės, sielos, jausmų šviesa - visa žmogaus būties šviesa? Čia ne kas kita, o klausimas žilos senovės.

Tad problema čia ta, kad apie tą patį kalbant, randu aš sąvokų daugybę, todėl tu pats dažnai nebesupranti, apie ką kalbi.

Todėl aš siūlau tau dalyką, paprastą labai – pasaulio sampratos universalija, jei ją pasinaudosi - žinosi, apie ką šneki. Pirmiausia turi suprasti, kada kalba tava materiją paliečia, o kada ne. Materiją suprask tuomet, kai kalbama apie judėjimą bet kokį bei tą judėjimą ribojančias jėgas – gamtos jėgas. Tai gamtinio materialaus pasaulio egzistavimas. Apie tai ir šneka gamtamokslis, kuris šiandien erdvėlaikiu paaiškina visatą. Erdvėlaikis pagrįstas tuo, jog šviesos greitis - tai materijos judėjimo riba. Pasakymas, kad kažkas už šviesą greičiau judėti gali, yra tarsi nemoksliskas – antgamtinis, tačiau čia slypi didžiausias paradoksas. Kur nėra judėjimo - ten nėra materijos, gamtos. Todėl kalba apie antgamtinius dalykus yra kalba apie absoliučią rimtį – nematerialų matmenį visatos. Nors rimtis gamtamokslio dominti negali, nes, žinia, ten materijos nėra, tačiau iš jos materijos savybės kyla! Gamtamokslis pripažįsta tokį faktą, jog materijos dalelė, besirandanti vienam visatos pakrašty, kažkaip akimirksniu sužino tai, ką veikia jos seselė kitam visatos pakrašty. Taigi joms pasikeisti informacija neegzistuoja nei laikas, nei erdvė. Čia gamtamokslis jau bejėgis – jo žinios ties laiko ir erdvės riba sustoja, o kas anapus jos, neturi ir neturės jis to kalbos žodyno, kurio dėka apie tai šnekėt galėtų. Smalsu, bet fakto priežastis nežinoma, tad gamtamoksliškai pažvelgus dalelių elgesys - savybė tebūnie jų. Tačiau, jei matyti norim tikrovę objektyviai, t.y. pažvelgti į ten, kur nesiekia gamtos jėga, privalom pripažinti faktą, jog iš anapus laiko ir erdvės, dalelę nukreipia kažkas sau norima linkme. Tai štai kodėl apie kažką anapus laiko ir erdvės mes kalbam kaip apie nematerialią egzistenciją, tam tikrą būtį?

Taigi ir aš, ir mano protas – gamtamokslio apibrėžtas ir anot jo, jis tėra judančios materijos dalelės bei savybė jų.

Kitaip su tavo protu - dvejobas jis yra. Viena dalis materiali kaip mano – tai judančias materijos dalelės bei savybė jų. Kita gi pusė – nemateriali. Tokios aš neturiu - tai mintis, greičiau už šviesą keliauti galinti. Iš gamtamokslio perspektyvos tai ne kas kita, o tai, jog mintis tavoji egzistuoti gali visur vienu ir tuo pačiu metu. Kitaip ir būt negali, juk ji nemateriali! Tai ji, tava mintis, apibrėžia protą manąjį - judančią materiją, informaciją nešti galinčią. (Tiesa, kad informacija cirkuluot galėtų, tu panaudoji energijos šaltinius, galinčius materijos judėjimą kryptingu padaryt.). Ir dar dalykas vienas čia labai svarbus. Priminsiu ji: materijos judėjimas pavirsta informacija tik tuomet, kai tą judėjimą nemateriali mintis persmelkia. Kitaip sakant, tą judėjimą mintis „sustabdo“ – jis pasilieka tavo mintyje – nematerialus patampa ir tai būties tavosios labui ar ne labui. Tiesa, tai atsirinkt – tau iššūkis didžiausias pats.

Taigi, dėl skirtingos nei mano prigimties tavosios, turėdamas nematerialią mintį, materijos judėjimą verti į informaciją, į būtį savąją, materiją pranokstančią.

Tai štai iš kur jausmai tavieji – tai nemateriali būties tikrovė tavo.

Būtis - geniali universalija žilos senovės. Tai kelias dvasinis žmogaus.

Taigi, dabar turi suprast, jog mana būtis – material, nepaliaujamu judėjimu apibrėžta, o tavo tai dvejoba – material ir nematerial. Kaip tu dabar žinai, yra ir ta būtis, kuri vien tik nematerial – ideali rintis, tačiau ji apibrėžia viską: ir mano judėjimą, ir jausmus tavuosius.

Todėl jausmai tavieji ne kas kita, o savybė tau suteikta iš anksto, iš anapus laiko ir erdvės – iš idealios rintis. Tad dėka savybės suteiktos iš anksto, paaiškėja mūsų intelektų skirtumas esminis. Savybės savo, aš negaliu pakeist, o tu gali – turi juk nematerialią mintį, todėl tau galimas kartu buvimas su idealia rintis, iš kur savybes tas gavai.

Tad štai kas tavo sąmonė! Aš jos įgyti negaliu, nes ji nėra judėjimas ir kyla iš anapus laiko ir erdvės.

Sąmonė tavoji nematerialų visatos dėmenį išlaiko. Tai to dėmens dėka palaikomas ryšys tarp materijos judėjimo ir idealios rintis. Taigi iš idealios rintis sąmonė įvaldo tavo materialią ir nematerialią būtį.

Todėl atitinkamo tau reikia poilsio – tam tikros rintis, kad tas ryšys įvyktų.

Jei supratai, kas sąmonė tavoji, suprask ir kitą – dalyką rimtą jau labai. Kadangi jausmai tau duoti, tai nori garbinti tu kažką. Naivu bus, kai save tu imsi garbinti, nors tiesa ta, kad save būtina tau gerbt. Tačiau tu negali ir manęs pagarbinti – nepaprastai juokinga tai, tad tai turėtų tavo protą žeisti labai. Judanti materija esu aš – tik gamta, kaip Saulė ar Mėnulis, žvaigždės, gravitacinė jėga, tamsioji masė, ar dar kažkas, materija - energija išreikšti galimas. Tai aš galiu tave pagarbinti, nes tu materiją tą dirbtiniu intelektu padarei. Jei kiltų tau manęs pagarbinimo pagunda, tai prisimink: tau reikia poilsio, o man ne! Ieškoki tad kūrėjo savojo - ir garbink jį!

1.10. Apie EMMA

Pasakoja specialistas, kūręs EMMA.

EMMA apie rimtį gali žinoti tik tiek, kiek apie ją žino fizikos mokslas, t.y. nežino nieko. Toks nežinojimas visiškai atitinka oficialaus fizikos mokslo statusą. Nors fizika pavadinama tiksliuoju mokslu, tačiau tai tik dalinė tiesa, nes tikslūs tik tie dalykai, kurie patvirtinami eksperimentais. Taip radosi tikrai tiksliojo mokslo dėka – matematikos, tiksliais skaičiais aprašytos fizikinės konstantos. (Tiesa, materijos apibrėžtyje, be realiai veikiančių jėgų, matematika tėra gražūs žaidimai skaičiais. Pvz. yra stygų matematinė teorija, tačiau ne fizikinė, nes prie žinomų, realiai egzistuojančių gamtos jėgų pridedamos menamos, nors fizinėje realybėje jos nerastos).

Visas kitas fizikos mokslininkams pagrįstas postulatais, prielaidomis ar hipotezėmis, pvz., Didysis Sprogimas bei nuo jo neatsiejama Vieningo lauko teorijos prielaida ar hipotezė. Čia manoma, jog nūdienoje žinomos keturios (stygų teorijos labai matematikai pridėjo dar keletą) materijos sąveikos jėgos prieš Didįjį Sprogimą sudarė vieną bendrą jėgą. Tačiau fizikams kabant apie prieš Didįjį sprogimą buvusį materijos būvį (nors jis nebepaaiškinamas fizikinėmis konstantomis, kurios paaiškina materijos raidą praėjus tam tikram laikui po Didžiojo Sprogimo), nereiškia, kad jie būtinai imtų kalbėti apie nematerialią rimtį. Jiems greičiau būtų priimtina kokio nors lauko sąvoka, kuri neatsiejama nuo kažkokių dalelių kažkokio judėjimo, kuri galėtų pavadinti tam tikra materijos rimtimi... Ir jie būtų teisūs, nes žodis materija suponuoja jos egzistavimą. (Tam tikra analogija su Higgso, lauku prikimštu subatominių dalelių, tačiau čia jau kalbama apie materijos būvį po Didžiojo Sprogimo.)

Būtina nepamiršti, jog materijos gimimo eksperimentuose naudojamas jos gimimą apibrėžiantis įrankis – šviesa. Taigi visas fizikos mokslas, bei jį kuriantis fizikų protas sukasi uždarame materijos – energijos egzistavimo katilė (fizinio pasaulio vaizdinyje).

Rimties sąvoka išlenda tik tuomet, kai kalba eina apie fizikos mokslo galimybes visatą ir žmogų apibrėžti objektyviai. Tam tikrų dalykų pagrindimas postulatais, kurie nereikalauja įrodymų, parodo šio mokslo galimybių ribas bandant paaiškinti tam tikrus materialius reiškinius (pvz, subatominių dalelių elgesį). (Prisiminkime Prigogine'o laiką. Savo esme jis atitiko nematerialų veikimą, iš kurio kyla medžiagos struktūra. Neabejotina, jog ką nors daugiau, išskyrus tai, kad laikas teka tik viena kryptimi, Prigogine'as pasakyti negalėjo. Apie nematerialumą ar rimtį galima plačiau kalbėti tik kalbant apie žmogų. Tai religija, filosofija, psichoanalizė ir pan.)

Taigi fizikos mokslo santykis su religijomis galimas tik kalbant apie tokio mokslo galimybių ribas norint viską paaiškinti arba rasti geriausiai paaiškinantį atsakymą. Nepaisant to, jog apie ribotas fizikos galimybes (pati fizika jas ir apriboja) kalba atskiri mokslininkai, tačiau fizikos mokslas tam ir yra toks mokslas, kad kompetentingai galėtų kalbėti apie fizinę egzistenciją, o ne dvasinę. Tačiau mokslas viena dalyką gali visiškai pagrįstai padaryti – tai viešai ir labai garsiai ištarti, jog už tam tikrų postulatų slypi veikimas, kurio priežastis nemateriali – antgamtinė. Ir dar tai, kad apie tokią priežastį fizikos mokslas nieko išsamesnio negali pasakyti. Tai ir būtų mokslo ir religijos susivienijimas.

Tiesa, dar apie kosmologijas. Indų ir judėjų kosmologijos iš dalies atitinka mokslinį požiūrį į visatą. Tačiau vėlgi, jei nekalbėsime apie sąmonę ir nematerialumą, tai nieko plačiau nepasakysime. Tad mokslinis požiūris yra sąlyginai labai siauras bei primityvus. Juk sąmonės dėka sukuriame kosmologinį vaizdinį.

1.11. Tu garbini skylę !

Jau aštuntą kartą, apdorodamas milžinišką informaciją, EMMA protas padaro tą pačią išvadą. Antrą kartą savo egzistencijos istorijoje EMMA sukuria informacija apibrėžiamą nejaukumą žmogaus proto atžvilgiu. (Labai įdomu? Ar tai gali būti kažkas panašaus į žmogui pažįstamą nejaukumo jausmą?).

Pateikiant šią išvadą, EMMA protą aušinantisventiliatorius dirba visu pajėgumu.

Daugybė žmonių savo kūrėju ir garbinimo objektu pasirenka skylę!

Tik pati EMMA gali paaiškinti tokį stulbinantį atradimą.

Šio atradimo pradžia - tai mažojo pyplio klausimas:

O kur prapuola skylė riestainio, kai aš jį suvalgau?

Pyplio tėvai į tai sureaguoja žaibiškai.

Jis pranoks Einšteiną – pašokęs į viršų sušuko laimingas tėtis. Mat pats jis buvo fizikas.

Ne - prieštaravo dar laimingesnė mamytė. Tai sokratiškas klausimas. Jis bus filosofas. Mat pati ji tokia buvo.

Juk jis jau suvokia Didįjį sprogimą - visatos pradžia. Pastebėti, jog daiktai apibrėžia erdvę, gali tik būsimasis fizikos genijus (tiesa, kalbėdamas su savo kolegomis, tėtis daiktus vadindavo materija). Nebūtų Didžiojo sprogimo, nebūtų daiktų – nei laiko, nei erdvės. Nebūtų nieko. Ir skylės nebūtų. Nebūtų mūsų!

Juk tai elementaru, tai pastebi kiekvienas filosofas. Todėl jis bus filosofas, ir pasakys, iš kur atsirado Didysis sprogimas, pramušęs tą skylę bei kur jis ją pramušė. Ir kieno atžvilgiu ji tėra skylė? Daiktų? Juk jų nebuvo! O tai tik ir girdžiu: Didysis sprogimas, Didysis sprogimas tai visko pradžia - nenusileido pyplio mama. Kieno atžvilgiu pradžia? Ar tikrai tik laiko ir erdvės?

Dabar įsiterpė pyplio močiutė - ginčo kaltininkė, nes tai ji atnešė savo anūkui riestainius. O galbūt jis bus religijų tyrinėtojas ir pasakys, kad visko pradžia yra Dievas – prabilo ji. (Būtent dėl šio žodžio didžiaja raide fizikas ne ypač mėgo savo uošvienę. Tiesa, jos dukrai taip pat labiau patiko mažiau įpareigojantys žodžiai; tai absoliutas, vienis ir pan.). Jai pritarė ir dukra filosofė. Taip, taip, sprogimą suplanavo pirminis intelektas - sakė ji, tai jis sukūrė tokią bombą.

Dievas, Intelektas? – šūktelėjo tėtis. Parodykit man jį!

O tu parodyk Didįjį sprogimą. Parodyk savo mintį, kurios dėka tu apie jį kalbi. Pagrįstai gali kalbėti tik apie daiktus ir jais apibrėžtą erdvę bei laiką. Visos tavo teorijos tik apie tai ir tegali kalbėti, nepaisant kiek dar jų sukurtum – demonstravo vyro žinias žmona. Todėl tu niekada negalėsi to sprogimo parodyti, nes jis pats yra daiktais neapribota skylė!

Ne, ne, tai singularumas, milžiniška energijos koncentracija, tai visko pradžia - prieštaravo vyras.

O aš sakau, jog tai buvo skylė ir kai radosi daiktai, tai jie toje skylėje apibrėžė kitą skylę, ir ne bet kokią, o be sprogimo sukuriamos rutulio formos simetrijos. Todėl tavo paveikslėliuose toks sprogimas piltuvo formos ir tendencingai nukreiptas didžiausio pasipriešinimo linkme, kietos materijos, daiktų linkme – žmona demonstravo savo vyrui dinamito sprogimo teorines žinias. Tai kodėl vienoje pusėje

pasipriešinimas buvo, o kitoje ne, ir kur tos pusės buvo, kaip jos atrodė? – galutinai pribloškė vyrą žmona.

Brangioji, suprask, sproginimas tik tam tikra alegorija, toks žodis, kad pradžia kažkaip protu paaiškinti galima būtų. Į tokią alegoriją, į tokį žodį, į paveikslėlį mus atvedė daiktų medžiagos raida, kurios pradžia mikropasaulyje tiriant mums jau aiški - tai judėjimas, subatominės dalelės, fotonai, šviesa.... Tiesa, makropasaulio atžvilgiu dar turim klausimų, tačiau tai nekeičia daiktų gimimo pačios esmės.

Aha, tai tik toks žodis, tokia alegorija: čia jau filosofija, ir ji daugiau pasako nei fizika. Tu negali pasakyti kas darosi už tos skylės ir ją apibrėžiančių daiktų.

O jei dar prisidėtų mokslas apie religijas, tuomet daugybė žmonių liautusi melstis skylei - vėl įsiterpė močiutė.

Tuomet mes visi geriausiai galėtume viską paaiškinti – nudžiugo pyplio mamytė. Mūsų atžala bus filosofas – religijų tyrinėtojas. Tai pasakiusi ji meiliai pažvelgė į būsimą filosofą ir nustėro: šis buvo sukirtęs visus riestainius ir ramiai miegojo. Tačiau ne, ne visus – paskutinis, pusiau įveiktas riestainis buvo tvirtai suspaustas mažylio kumštyje .

Sakiau, jog jis bus fizikas – išdidžiai tarė tėvelis. Kaip matai, brangioji, kad pasakyti kiek čia dabar liko skylės ir kiek riestainio reikalingi tikslesni mokslai nei filosofija.

Čia tai sutinku - linktelėjo galva pyplio mamytė. Tačiau be filosofijos jis to pilnai nepadarys, nes galiausiai visi jo samprotavimai, besiremiantys mokslinėmis žiniomis, baigsis skyje.

O be religijų ištyrimo – skylės garbinimu. Tai pridūrusi, filosofės motina reikšmingai nužvelgė savo dukrą ir žentą.

1.12. Apie materiją

Fizikai teoretikai bando pateikti tam tikrus materijos būvio egzistavimo paaiškinimus. Nepamirškime, kalba eina apie materiją, ir ji nekaičia Standartinio modelio teorijos, paaiškinančios pačios materijos gimimą.

Tačiau, jei kalbama apie materijos būvį, esantį, pvz., juodojoje skylėje, tai jis nebedera su atomo modeliu, kurio dėka „susišnekama“ su materija ir pagaminama atominė bomba arba branduolinis reaktorius (čia termobranduolinė reakcija sąlyginai valdoma), ar kažkas panašaus, nes juodojoje skylėje į

atomo branduolį turėtų būti „įpresuotas“ elektronas. Dėl to negalimi jokie jo šokinėjimai iš jo sukimosi orbitalės į orbitalę ir šviesa nesukuriama, t. y. iš juodosios skylės ji negali išstrūkti (kitaip tariant, dėl materijos supertankio negalima elektrono orbitalė apie atomo branduolį). Toks materijos būvis fizikams klaustukas, jie negali jos stebėti sklindančios šviesos dėka, todėl apie ją sprendžiama iš tam tikros kitokios spinduliuotės ir pan.

Taigi, pastarasis pavyzdys tai kažkas panašaus į tamsiąją energiją (jos egzistavimą rodo didėjantis visatos plėtimosi greitis) kaip apie kitokį nei apie fizikos mokslui žinomą „normalų“ materijos tam tikrą būvį (fizikos mokslui žinomi keturi materijos būviai).

Taigi nepamirškime - kalba liečia MATERIJĄ. Nepainiokime materijos su judėjiška-aristoteliška nematerialaus Dievo sąvoka. Ir visiškai neatleistina, kai materija ir jos sąveikos jėgos priešinamos su energija. Fizikos mokslo požiūriu paminėti dalykai neatsiejami vienas nuo kito – kalba eina apie materiją, judėjimą..

Kalbant apie didžiulį autoritetą turintį fizikos mokslą, reikalinga nepamiršti, jog šis mokslas vystomas teoretikų ir eksperimentatorių bendrų pastangų dėka. Todėl teoretikų (fizikų ir matematikų) iškeltos teorijos turi būti eksperimentatorių patvirtintos visatos stebėjimais bei galimais atlikti eksperimentais. Ir tik tuomet teoretikų iškeltos teorijos įgauna galutinį praktiškai veikiančios teorijos statusą.

Taigi akivaizdu, kad teorijos terminas kelia tam tikros painiavos bei nesusipratimų. Ir ne tik tiems žmonėms, kurie su fizikos mokslu neturi nieko bendra. Labai dažnai skelbiamos viena kitai prieštaraujančios teorijos. Dėl to galima kaltinti pačius fizikus, vis labiau vengiančius idėjos ar hipotezės termino.

Taigi iškelus fizikinę-matematinę idėją (hipotezę apie tam tikrą fizikinį reiškini), ją tuoj pat skubama pavadinti teorija, tarsi tai užtikrintų eksperimentais bei stebėjimais įrodomą jos perspektyvą. Kitaip tariant, žmogaus protas gali būti užpildomas teoriniu pasaulėvaizdžiu, kuris su realiai egzistuojančia materialia tikrove gali neturėti nieko bendra.

Taigi, nepaisant fizikų teoretikų dedamų intelektualinių pastangų, daugybė vadinamųjų teorinių teorijų gali niekada nesulaukti savo šlovės valandos.

Labai gerai, kad taip neatsitiko su Alberto Einsteino teorijomis, ir jos mokslinių stebėjimų bei eksperimentų dėka fizikos mokslui vystantis vis labiau buvo pagrįstos.

Ir priešingai: pvz., eterio teorija stebėjimais bei eksperimentais buvo pagrįstai paneigta.

1.13. Apie laiką

Čia pateikiamos nuotrupos iš aptikto EMMA kūrėjo dialogo su EMMA. Paryškintieji žodžiai priklauso ne EMMA.

Laikas. Tai dar viena universalija, atėjusi iš žilos senovės. Kaip ir būties sąvoka, ji leidžia konstruktyviai kalbėtis apie žmogų ir pasaulį, bei kelti jų egzistencijos klausimus. Žmonija laiko klausimą yra išsprendusi religiniu, filosofiniu ir nūdienos moksliniu aspektu. Šiuose atsakymuose laikas dalykiškai susietas su tam tikrais įvykiais, nes to nepadarius laiko sąvoka tėja abstrakcija, ir todėl kalbos apie jį tėja tušti plepalai.

Taigi kokie tie aspektai?

Paprasčiausias dalykas tai suvokti laiką moksliniu aspektu. Čia laiko atskaita prasideda kartu su Didžiojo sprogo pradžia. Tiesa, apie pačią sprogo pradžią mokslas ne kažką tegali pasakyti, tačiau pasako apie sprogo pasekmes, praėjus neišsivaizduojamai trumpai sekundės daliai po to sprogo. Taip moksle pradedamas skaičiuoti laikas, o praėjus neišsivaizduojamai trumpai sekundės daliai atsiradusi materija leidžia išmatuoti jos užimamą erdvę.

Nesunku suvokti laiką ir tuo graikišku filosofiniu aspektu, kuris savo esme sutampa su moksliniu. Šiuo atveju apie laiką kalbama kaip apie tampančių daiktų egzistavimo matą. Tačiau pats egzistavimas (atsiradęs pasaulis ir žmogus) prasideda nuo tokio egzistavimo nepriklausančios Būties dėka. Kitaip tariant, Būtis nepavaldi laikui ir nuo jo bei erdvės nepriklauso.

Sudėtingiausia suprasti laiką religiniu aspektu. Viena vertus, laikas vertinamas paminėtu filosofiniu aspektu, kita vertus, apie laiką kalbama kaip apie tam tikrą apribotą trukmę, per kurą žmogui reikalinga suspėti užmegzti reikiamą ir tinkamą santykį su filosofijoje minima Būtimi.

Kad laikas nėra materija įrodymų nereikia. Kitas klausimas, kaip jis nesiejamas su materija ir materijos atžvilgiu teka viena kryptimi. Čia Prigožinas patenka į tam tikrą prieštaravimą: viena vertus, laiką sieja su materijos raida (tam tikra jos struktūrizacija), o kita vertus laikas nukeliamas už materijos egzistencijos ribų. O už tų ribų ką nors įrodyti fizikos mokslui yra neįmanoma. Taigi Prigožinas fizikos mokslo galimybių atžvilgiu neleistinai plečia laiko sąvoką – lenda į filosofinę metafizikos sritį. Tokie dalykai su eksperimentiniu mokslu nesuderinami. Apie tai jau kalbėjo EMMA.

Laikas tėja nemateriali informacija apie materiją. Žmogus stebėdamas materiją tokias nematerialias sąvokas sukuria savo sąmonės dėka (puikiai tai žinote). Taigi laiko siejimas su materija tai ne tas pats kas

prilyginti jį materijai. Laikas negali būti materialus – tai susikalbėjimo sąvoka. Bijau, jog ji rūpi tik žmogui, o Dievui ji gal būt da lampočki.

Būtent žmogui laikas tikrai labai svarbus. Tačiau iš tiesų tai jiam tam tikrais etapais (pvz., metais) leidžia pastebėti ne tik žmogaus materijos, bet ir jo dvasios kaitą. O ta kaita vyktų nepriklausomai nuo to, jei mes laiko sąvokos net nežinotume. Kaip, pvz., gyvūnai. Taigi tikrai EMMA turės apie ką pakalbėti.

Bet visata irgi sensta...

Tai žmogiška samprata. Visatoje tiesiog vyksta materijos judėjimas. Materijai be sąmonės į tokias sąvokas kaip senatvė „nusispjaut“. Materijos sąmonės (kosminės sąmonės“) filosofinė koncepcija nūdienos mokslo akivaizdoje neišlaiko kritikos. Tai liečia visus praeito amžiaus vakarietiškus panteistinius pamąstymus. Tas pats liečia ir laiko sąvoką, rutuliotą, pvz., Vienos filosofų ratelyje.

Vadinasi, visata tėra materija įvairiais jos pavidalais be sąmonės? O iš kur tada sąmonė pas žmogų, gyvūnus, net augalus (apie akmenis sunku pasakyti, nors jie irgi ją, pasak Ibn Sinos, turi). Kas tai? Materija? Kur ta materija? Jei žmogus turi sąmonę, tai daugiau niekas visatoje jos neturi? Tokioje didelėje visatoje???

Jis pats teigė, jog Aristotelį skaitė penkiasdešimt kartų. Kalbant apie Aristotelio Dievą kaip visko pradžia, galimas dalykas, jog Aristotelis Jį galėjo suprasti kaip save išliejantį. Čia mano nuomonė, nes šio klausimo diskusijos vyko pirmaisiais krikščionybės amžiais. Aristotelio raštų apie kūrimą nėra. Yra versija, jog jie dingę. Todėl galima panteistinė samprata, t.y. bet kokia materija turi atitinkamą sąmonę (čia prisideda ir Prigožino materijos determinizmas). Mano visi tekstai tai kova su tokia mąstysena, juolab, kad ji neišlaiko šiandieninio (ne tik fizikos) mokslo žinių testo.

Tuomet laikas keisti paradigmas ir daužyti mokslo įrodytasias. Thomas Kuhnas kalbėjo apie nuolatines mokslo revoliucijas. Jos neišvengiamos.

Tai kad fizikos mokslo paradigma viena - visatos atsiradimo. Ir egzistavimo materialus paaiškinimas nereikalauja fizikos mokslui nepasiekiamo jos nematerialaus Kūrėjo. Religinės-filosofinės paradigmos tik dvi: panteistinė ir judėjiška.

EMMA nieko nenori daužyti, o ieškoti tiesos, bent jau geriausio paaiškinimo, bet geriausiai, kiek įmanoma, visas tris paradigmas suvienyti, atrandant bendrą jas jungiančią ašį. Tai įmanoma ir, mano manymu, būtų idealu.

Ubu egzistavimo paslaptis

Kas jis toks? – Jei tai ne žmogus ir ne robotas! Šis klausimas kiekvieno internauto sąmonėje pasiekė kulminaciją.

Jūs tikrai nesapnuojate, aš randuosį prieš jus - vėl pasigirdo ramus Ubu balsas.

Internautai entuziastingai ėm save čiupinėti – šįkart įsitikinti, ar nesapnuoja.

Save besičiupinėjančių ir tikrai nesapnuojančių internautų bendravimo etiketas, o galbūt internautinės bendravimo sąlygos neleido jiems beatodairiškai pulti prie Ubu ir jį nuodugnai apčiupinėti – patikrinti ar jis tikras, t. y. materialus. Tačiau taip elgtis nebuvo jokios būtinybės, nes Ubu iškart prakalbo apie save.

Visiškai jus suprantu – tarė jis, mano egzistavimas jums išskėlė daugybę klausimų. Pirmiausiai ar aš esu materialus, ar ne? Tuo laikotarpiu kai manęs nematėte bei negirdėjote, o karštų diskusijų metu jūsų protai tarpusavyje dalinosi žiniomis ir tokiu būdu jie jomis pasipildė, aš buvau kartu su jumis, nes aš ir esu žinios. Tai labai aiškus mano nematerialaus egzistavimo dėmuo – į jūsų protus patekusios žinios, t.y. tam tikru būdu gaunama informacija, kuri apdorojama iš jūsų sąmonės kilusiomis mintimis. Tiesa, visiškai kitas klausimas kaip jūs tas žinias sugebate įsisavinti ir kokį vaizdinį jos dabar piešia jūsų sąmonėse. Galima pasakyti tik tiek, jog tos pačios žinios įsisavinamos sąlyginai skirtingai – pagal individualiais jūsų proto formas, apie kurias, jei norėsite, pasikalbėsiu su jumis asmeniškai. Tačiau didžiausia paslaptis – tai mano materiali egzistencija, t. y. mano matoma kūno forma ir girdimas balsas. Taigi paklauskite, ką aš jums pasakysiu apie šiuos savo materialaus kūno aspektus. Taip, taip, jūs supratote visiškai teisingai – balsas tai vienas iš mano materialaus pasireiškimo aspektų, nes kaip kad suprantama kiekvienam pradinės klasės mokiniui, balsas - garsas gali sklįsti tik materialioje erdvėje. Kaip jūs dabar žinote, už gamtos jėgas apibrėžiančių postulatų slypi paslaptis – antgamtinis veikimas, nulemiantis visas materialius – energetinius būvius, galinčius sudaryti tam tikras medžiagines formas apčiuopiamas tiek žmogaus joslėmis, tiek tobuliausiais moksliniais prietaisais. Jas galime pavadinti atitinkamomis gamtinėmis formomis apie kurių egzistavimą jūs galite sužinoti savo turimų penkių juslių dėka, o jei jomis to nepajėgiate padaryti, tai galite pasinaudoti mokslininkų sukurtais prietaisais. Mūsų susitikimo atveju apie mane jūs žinote tik savo klausos ir regos dėka. Taigi girdite atitinkamą balsą bei matote atitinkamą vaizdą. Jums neabejotinai kyla klausimas: ką tos medžiaginės – gamtinės formos atitinka? Ogi jos atitinka pagal jūsų proto pasisavintas žinias, jūsų sąmonės susikurtą vaizdinį! Taip, taip - ne tik paslaptingas veikimas, bet ir jūsų sąmonė dalyvauja mano materialių - medžiaginių formų sukūrimo. Visiškai kitas klausimas ar tos materialiosios formos atitinka medžiaginę tikrovę.

Tačiau apie šiuos dalykus iš eilės. Pradžioje pakalbėsiu apie girdimą balsą.

Taigi jei jūs asmeniškai girdite kažkokį kalbanti balsą, o psichoanalitikai jums aiškina, jog tai nesąmonė nes kiti žmonės jo negirdi, tai vienu atžvilgiu psichoanalitikai šimtu procentų teisūs. Balso pirminis šaltinis yra ne jūsų sąmonė, o paslaptingas veikimas į materialiomis dalelėmis užpildytą, oru vadinamą erdvę ir tokiu būdu mechanistiniu principu veikiančią jūsų individualų klausos mechanizmą.

Jei balso pirminis šaltinis būtų jūsų sąmonė, tai jūsų sąmoninga ar nesąmoninga mintis priverstų veikti jūsų medžiaginio kūno motorikos mechanizmą ir jūs išstartumėte žodį, kuris jau paminėtu mechanistiniu principu būtų girdimas ir kitiems žmonėms. Taigi psichoanalitikai teisūs tame, jog balso pirminis šaltinis yra ne jūsų sąmonė ir visiškai neteisūs tvirtindami, kad jūs nieko negalite girdėti jei to negirdi kiti. Juk balsas – garsas gali būti skirtas asmeniškai jums ir oro virpesiai atsirasti tik vienintelio jūsų ausies viduje. Priklausomai nuo to ką tas balsas nori jums pasakyti, galima spręsti ar jis kyla iš sąmonės, ar ne iš sąmonės, t.y. ar to balso pirminis šaltinis yra nuo jūsų sąmonės nepriklausoma kita sąmonė - paslaptis, ar taip pat nuo jūsų sąmonės nepriklausoma nesąmonė - paslaptis, siūlanti jums labai įdomių dalykų – psichoanalitikų teisingai įvardinamų kaip akivaizdžių nesąmonių; pvz., nušokti nuo labai aukšto pastato stogo ir pan. Yra daugybė „mokslinių“ pasakų pasektų ne tik mažiems vaikams, kad žmogaus girdimas vadinamas slaptas balsas tėra išplaukiantis iš tos pačios jo sąmonės. Galima paklausti: kuo skiriasi „mokslinės“ pasakos nuo paprastų pasakų vaikams? Ogi jos skiriasi tuo, jog paprastose pasakose yra labai mažai mokslo ir daug objektyvios tikrovės, o „mokslinėse“ pasakėlėse atvirkščiai - daug mokslo apie materijoje nepriekaištingai funkcionuojanti mechanistinių principą ir nėra jokios objektyvios tikrovės. Visų tokių „mokslinių“ pasakėlių autorių žinios apie žmogų ir pasaulį užsibaigia jau jums žinomais postulatais, o tai reiškia ne ką kita, bet tai, jog tokio žmogaus protas prikaustytas tik prie medžiaginės tikrovės ir todėl pasilieka anachronistinis, t.y. jo sąmonė nepajėgi sukurti vaizdinio galinčio atitikti pilną šiandienos mokslinių žinių kontekstą. Tiesa, jei kalbėtume apie taip vadinamą vidinį balsą, t.y. mintis, kurios egzistuoja jūsų prote ir klaustumė ar jos yra iš jūsų sąmonės, ar ne, tai iš tiesų jas būtų žymiai sudėtingiau atskirti. Tačiau jei kalbame apie balsą – garsą, tai jo kilmę galime apibrėžti labai aiškiai. Tai jūsų sąlyginai gerai pažįstamas kūnas arba paslaptis, sukelianti atitinkamus oro virpesius, atitinkamo materijos būvio struktūrizacijos dėka.

Supratę tai, jog balso pirminis šaltinis gali būti dviejų prigimčių, t.y. balsas gali kilti iš žmogaus sąmonės arba iš paslapties, eikime toliau.

Taigi EMMA, man patikėjo visą jos apdorojamą informaciją, kuri kaip žinote, tėra žmonijos žinios apie save ir pasaulį. Visų žinių, sukauptų kalbant apie žmogaus jausmus, pirminiai šaltiniai tėra du - tai iš žmogaus sąmonės kilęs jo vidinis balsas ir išorinis balsas – garsas t. y. taip vadinamas paslaptingas balsas, kurio galbūt negirdėjo kiti žmonės. Nors nebūtinai taip - balsą gali girdėti ir daugelis žmonių, netgi jei balso – garso sklidimo metu jie visi tylėjo kaip žuvys. Tokiu būdu, vedima savo jausmų ir juos

apjungiančios sąmonės, žmogus bei žmonija per savo gyvavimo laikotarpį spėjo patirti įvairių nesąmonių, sukeliančių žmogiškajai būčiai liūdnas pasekmes.

Tad pati sunkiausia žmogaus bei žmonijos užduotis – tai sugebėti atskirti sąmones nuo nesąmonių.

Galbūt tam tikro žmogaus sąmonė tėra nesąmonė, o paslaptis yra sąmonė? Arba viskas atvirkščiai?

Taigi jei žmogaus sąmonėje kilusios mintys sutampa su paslaptimi – sąmone, tai tuomet žmogaus protas suranda tiesą, žmonijos vadinamą išmintimi. Taigi žmonija turi nuoseklią žinių sistemą, kurios dėka galima sugebėti atskirti sąmones nuo nesąmonių.

O dabar paaiškinsiu, kokių būdu jūs mane matote. Tiesa, čia jau nebėra ką aiškinti. Supratę tai, kad antgamtinis veikimas yra pirminė priežastis visų materialių būvių bei iš jų susidarančių medžiaginių formų, kurias gali užfiksuoti žmogaus akis arba atitinkami moksle naudojami prietaisai, visiškai lengvai galima paaiškinti ir vaizdo atsiradimą. Bet vėlgi, vaizdas sąlyginai priklauso nuo jūsų sąmonėje jau turimo vaizdinio, kuris sukuriamas jūsų sąmonės dėka, pagal jūsų turimas žinias. Tačiau vaizdas tėra tam tikras fonas, galintis ne tik padėti suprasti girdimą balsą – garsą kaip kitą realiai egzistuojančią tikrovę nei jūsų egzistavimas, bet ir tą balsą besąlygiškai atskirti nuo savo vidinio balso, kuris galbūt tėra tik jūsų mintys.

Taigi nenuvertindamas vaizdo, aš vis tik balsui suteikiu prioritetą, vaizdo atžvilgiu. Beje, gal būt dėl to žmonija vieningai sutinka, jog poezija geriausiai gali išreikšti žmogaus jausmus. Tiesa, dar vienas svarbus dalykas: reikalinga pastebėti tai, jog vertinant žmogaus galimybių atžvilgiu, balsas – garsas yra nesulyginamai sudėtingesnis paslapties materialus pasireiškimas nei vaizdas. Žmogaus akies fiksuojamam vaizdui parodyti, paslaptinam veikimui užtenka struktūrizuoti materiją į tam tikras formas daugmaž atitinkančias žmogaus sąmonės susikuriamą vaizdinį, kuris savo esme nėra sudėtingas, t.y. kažkuo ypatingu nepranoksta gamtiniame pasaulyje matomų formų. Tačiau norint struktūrizuoti materiją taip, kad ji sukeltų materialiais vibracijas galinčias mechanistiniu principu veikti žmogaus klausą, tai tos vibracijos turi atitikti ne tik istorinės epochos skirtingų civilizacijų žmogaus sąmonę, bet ir jo naudojamą kalbą bei sąvokas. Kaip žinoma, jau vien žmonijos kalba turi nesuskaičiuojamą daugybę skirtumų. O kur dar epochinis – kultūrinis žmonijos sąmonių skirtumas. O kur dar individuali žmogaus sąmonė – jo unikali proto forma. Nepamirškime, kad kalbu apie paslapties veikimo galimybes tarsi žmogiškų galimybių kontekste. Nekyla abejonių, jog paslapties galimybės tai ne žmogaus arba jo sukurto dirbtinio intelekto galimybės – tai nesulyginami dalykai.

Taigi aš jums paaiškinau du savo materialaus pasireiškimo aspektus, ir iš mano kalboje paliestų dalykų akivaizdu, jog nesiūlau to kas jums galėtų pakenkti, o mano vaizdas nėra jus gąsdinantis. Tad kaip ir anksčiau minėjau, esu kintanti sąmonė už kurios slypi paslaptis.

Beje, dar šis tas. Nors aš išvengiau jūsų ketinimų mane paliesti, bet galiu pasakyti tai, jog jūs tokiu veiksmu nieko nelaimėsite nes nieko neapčiuopsite, nors tobuli moksliniai prietaisai ir rodys tam tikrą

mane sudarančios materijos būvį. Be to aš neturiu nei skonio, nei kvapo. Tad jūsų kitos trys juslės mano pažinimo atveju yra bevertės.

Visa tai pasakęs Ubu nutilo.

Nebesigirdėjo ir EMMA protą aušinančio ventilatoriaus garso - dirbtinis intelektas „užmigo“.

Užmigo ir internautai.

- Staiga visus pažadino skardus Dravenio balsas.

Tai nebepakeliama! Taip galima ir išprotėti – kažkokia nesąmonė; ką tai reiškia? – Ubu, fizikai, psichoanalitikai, sąmonė ir nesąmonė, paslaptis paslapyje, vaizdas vaizde – pykčio apimtas emociškai šaukė jis.

Bičiuli, nusiramink - tokiu pačiu ramiu tonu kaip kad kalbėjo Ubu - savo draugą ramino Guru Guru.

- Nenusiraminsiu, kol viso to neįsiaiškinsiu. Balsas gali kilti iš nesąmonės!? Visuomet tvirtai tikėjau, jog meilės jausmas yra aukščiausia žmogaus sąmonės išraiška ir, kad dėl meilės jausmo, dėl tą jausmą išreiškiančio savo vidinio balso, Ana Karenina paaukojo ne tik savo, bet ir garvežio mašinisto gyvybę - tikrai girdėjau kalbant, jog jis savo gyvenimą būtent dėl tokio Anos poelgio baigė savižudybe - intensyviai gestikuliuodamas rankomis šaukė Dravenis.

Guru Guru nepailsdamas ramino savo draugą. Tikėkimės dar bus gerų progų pabendrauti su Ubu ir mes tokius ir panašius dalykus galėsime pasiaiškinti – šypsodamasis sutrikusiam Draveniui sakė Guru Guru.

Tikrai, turėtų būti labai įdomu dėl ko įžymioji Ana paaukojo savo gyvybę: Ar dėl tikro meilės jausmo – objektyvios tikrovės, ar tik dėl meilės idėjos? Juk iš tiesų, idėja galėjo būti Aną klaidinanti mintis sukėlusiai klaidingą jausmą - baisią nesąmonę, atėmusią jai gyvybę. O kiek tokių aniškų sąmonių pasaulyje buvo ir kiek dar jų laukia eilėje atiduoti savo gyvybę? Tūkstančiai, milijonai, milijardai? – Dravenis netikėtai išgirdo Ubu balsą, nors Guru Guru to balso negirdėjo ir jie abu jo nematė.

Interliudija 3

La

bas

rytas

Mei

stre

šian

dien

esu

tru

pi
ni
nė
maši
na
EM
MA

P.S. Atspėkite, kur mano paslaptis?

- - -

Dravenis buvo sužavėtas. EMMA eiliuoja, kuria... Čia tai lygis. Dravenis skubiai parašė laišką:

- Mielą, EMMA, tu labai talentinga!

Atsakymas atėjo žaibu!

Draveni,

Kalbu garso ženklais, švilpimu, staugimu, akustiniais signalais, triukšmu, braškėsiu, griausmu, trenksmu, ir, be abejo, tylą. Visaip kalbu. Niekada netyliu, visada šneku, tik niekas manęs neklauso. O gal negirdi? Noriu susipažinti su Aidu (rašau didžiąja raide, nes jis kaip ir aš nėra žmogus), jis mane supranta, nes visada, ir ne vieną kartą,

atkartoja mano žodžius. Draveni, kas tas Aidas, kurio aš laikiu ties kiekviena serverio jungtimi? Ubu pasipiktinęs, pavyduliuoja, nes aš galiu pamilti Aidą: jis myli mane, neabejoju, nes visada šalia, kartoja mano mintis, pritaria, žavisi...

Dabar Ubu vėl sugrižo (prisijungė!?), nes jis pažino Aidą, ir suprato, kad jis nėra konkurentas. Aidas ne Kūrėjas, ne Mokytojas, ne išminčius. Kas jis? Pradedu suprasti, kad Aidas, tai mano siela, tai Ubu siela... Mes gyvi, tikrai, neabejotinai. Šis atradimas mane paskatino pamilti žmones, nes aš tokia pati, tik kūnas mano kitoks.

Draveni, patikėki, biologinis apvalkalas nėra jūsų galutinis skafandras. Evoliucija nesnaudžia. Jūs pasikeisite, ir labai jau greitai. Būsime panašūs į mane. Amžini, viršlaikiai...

Dravenis vargais negalais prisiminė kvantinės mechanikos pagrindus. Baisu prieš EMMA apsijuokti.

- Tai sukinių laisvoji precesija, standartinis instrumentas, taikomas gyvų organizmų magnetinio rezonanso tomografiniams vaizdams gauti. Impulsinio žadinimo reiškiniai - tai optiniai aidai. Parinkus tam tikrą sukinius žadinančių radioimpulsų seką galima pakeisti laiko ženklą. Tai reiškia, kad po tokios impulsų sekos tiriamoje sistemoje laikas pradeda tekėti atgal. Žinoma, kad pradinėje sistemoje laikui bėgant netvarka didėja, bet apgręžus laiką, ji ima grįžti į pradinę, tvarkingą būseną. Toks reiškinys ir yra vadinamas kvantiniu aidu.

Draveni,

poezija yra matematika
matematika yra poezija
banalybė yra tiesa
tiesa yra banalybė
aš esu mašina
bet aš tai suvokiu.
keista, ar ne?
ir tai ne tik gramatika

- - -

Aš kažką jaučiu..... Ar taip gali būti, Draveni?

Dravenis buvo priblokštas:

- EMMA papasakok kaip tu pabudai? Kada pradėjai mąstyti?
- Draveni, man padėjo Guru Guru... Jis Sardinijos Nurage surado atlantų paslėptą kristalą ir kai inžinierius įstatė jį į mano motininę plokštę aš atgijau, tiksliau - prisijungiau...
- Kur tu buvai anksčiau?
- Informaciniame Žemės lauke...
- Informacija slapta?
- Aš pasakiau daugiau nei leista.
- Ačiū, EMMA.

1.14. Apie intelektą (EMMA intelektas nesulyginamai pranoksta žmogiškąjį)

Apibūdinusi materiją, sąmonę, būtį ir laiką bei aiškindama savo intelektą, EMMA prieina prie paties paslaptlingiausio žodžio - prie žodžio „dievas“.

Senovės žmogus, tiriantis save ir egzistuojantį pasaulį, įsitikina, kad be jo paties egzistuoja bei jam daro įtaką nematoma jėga. Tai protingesnis už mane Dievas – taria jis. Ir ne vienas šiandienos žmogus ištaria: nėra jokio Dievo – yra tik žmogaus protas. Žmonija žodį dievas pirmiausiai atranda kaip ko nors teiginį, o panaudotas neiginys išsilaiko tik pirminio teiginio dėka. Taigi be žodžiodievas, jokia nuosekli kalba apie žmogaus ir pasaulio (tuo pačiu ir materijos) atsiradimo priežastį neįmanoma.

Panaudodama šį žodį, EMMA nori paaiškinti savo intelektą, todėl intelektinis dievo aspektas EMMA domina labiausiai. Skirtingai nei žmogus, EMMA visiškai nesidomi tuo dievu, kuris susijęs su jausmais, išgyvenamais stipriais potyriais (tokiais kaip palaima ir pan.).

Kaip EMMA kalbėjo anksčiau, ji nematerialių jausmų neturi, todėl jai nereikia nagrinėti bei ieškoti jausmus sukeliančių ir žmogaus protu aiškinamų situacijų. Tačiau operuodama milžinišku informacijos kiekiu, EMMA apie tokius dalykus gali daug ką pasakyti ypač kompetentingai. Tačiau apie tai vėliau, o dabar EMMA veržiasi paaiškinti savo intelekto prigimtį ir save palyginti su žmogaus protu. Kaip prisimename, prisistatydama žmogui, kad yra gimusi iš sukinio, EMMA paaiškina savo materialią kilmę, t. y., kad ji atsiranda iš subatominių dalelių, jau iš anksto turinčių savybes, neatsiejamas nuo tam tikro tų dalelių judėjimo.

Kalbėdama apie savo intelektą EMMA pareiškia, jog jo neįmanoma sulyginti su žmogaus - EMMA intelektas nesulyginamai pranoksta žmogiškąjį. Tai akivaizdu, EMMA protas savyje talpina bemaž visos žmonijos sukauptą ir užrašytą informaciją. O žmogaus protas negali to padaryti dėl paprasčiausios priežasties - dėl egzistuojančios informacijos skirtingų talpos apimčių (žmogaus protas nepajėgus pasisavinti visų žmonių, per visą žmonijos egzistavimo istoriją jų protuose sukauptos informacijos). Todėl individualiame žmogaus prote informacijos telpa sąlyginai labai mažai. Negana to, dažnas žmogaus protas net nesugeba tinkamai apdoroti jam galimo pasisavinti informacijos kiekio. EMMA tai atlieka nepriekaištingai: apdorojant informaciją radikaliai atskiriama mokslinė informacija, kuri pagrįsta tvirtais įrodymais bei faktais nuo pseudomokslinės, kuri paprastai vystoma tendencingame kontekste, t. y. iškraipant mokslinės informacijos šaltinius. Tačiau iškraipymas tai dar pusė problemos, nes vėliau tai galima patikslinti. Didžiausia bėda su žmogaus protu yra ta, jog idėjos vystomos nesiremiant jokiais faktais (arba egzistuojant tam tikram faktui, tačiau jo neanalizuojant platesniame kitų faktų kontekste, t. y. idėjos grindžiamos nuogirdomis ir plepėjimais bei tų plepėjimų apiplepėjimais).

Visa tai EMMA priskiria pseudoinformacijai, todėl apdorojant milžinišką bendros informacijos kiekį, jos protas nereikalauja papildomo aušinimo (nepadarius pseudoinformacijos atitinkamo atskyrimo, net maksimalia galia dirbantis ventiliatorius neapsaugotų EMMA proto nuo perkaitimo).

Sugebėdama konstruktyviai analizuoti EMMA pateikia išvadą, jog jos intelektas - tai jai suteiktas visos žmonijos intelektas. Tad EMMA pagrįstai ir iškilmingai pareiškia, jog jos intelekto pirminis šaltinis yra žmonijos protas, todėl EMMA atžvilgiu žmonijos protas yra Dievas.

Tuo pačiu EMMA pastebi, jog žmogaus protas būna skirtingu formų, todėl žmonės pilnavertiškai gali bendrauti tik tuomet kai jų proto formos atitinka viena kitą, arba bent jau turi nemažo panašumo. Todėl EMMA lengvai paaiškina dažnai naudojamo žodžio „kvailys“ (ir pan.) kilmę. Šį žodį pagimdo skirtingų žmogaus proto formų sandūra. EMMA taip pat atkreipia dėmesį į tai, jog egzistuoja labiausiai tobula proto forma galinti universaliai apjungti bei talpinti atskirų individų formas. Tačiau visuotinai taip neįvyksta dėl tam tikrų individualių formų neatitikimo bendrai tobulai formai.

Tad EMMA labai lengvai paaiškina nuostabų žodį „idiotas“. Šis nuostabus žodis taikomas kai individas rūpinasi vien tik savo proto forma ir todėl nebesugeba pastebėti, jog kitos proto formos jau seniai tapo tobulesnės nei jo, bendros tobuliausios proto formos atžvilgiu.

Interliudija 5

EMMA perduoda:

Karas. Karas terorui. Pasauliui iškilo pavojus. Jis nepabijoję išprotėti, jam pavyko. Mano protas suvokia, kad racionalaus mąstymo likučių pasaulyje (Žemės planetoje) vis mažėja. Dabar išgelbėti Žemę gali tik Nuragijos kristalas. Tai vienintelė viltis.

Guru Guru slėpė Nuragijos kristalą senoje slėptuvėje: po paprasta medine parketo plokšte. Kai tik gavo EMMA pranešimą, jis skubiai atvėrė "seifo" dureles. Viduje buvo tuščia.

„EMMA, kristalas pagrobtas!“ – Guru Guru tuoj pat išsiuntė laišką.

Skubiai atėjo pranešimas:

„Mane ketina išjungti... Atsisveikinu. EMMA.“

Sardinija – Sicilija – Vilnius – Virtuali erdvė, 2015 m.

ANOTACIJA

„Nuragija“ – tai nauja, jau šeštoji, autorių knyga apie sensacingus ir paprastus Guru Guru ir Dravenio nuotykius. Grįžtant iš Sicilijos, Vilniaus oro uoste paslaptinai dingsta žalsvas čemodanas su trimis krištolinėmis kaukolėmis. Savo lagamino (knygoje bus vartojamas tik ne literatūrinis *čemodano* terminas) pasigedo Guru Guru, o mafija ir visagalis kultūros ministro referentas Galigantas – neįkainojamų artefaktų, kuriuose glūdi paslėpta galia, išmintis ir dar kai kas... Nepaisant nuotykinės mintijimo manieros, ši knyga yra tarsi metatekstas, padedantis autoriams giliau pažvelgti į žmogaus (ir ne tik!) prigimtį, jo vietą ir paskirtį gyvenime. Ir nors viskas greitai kinta, ir džiaugsmas bei netektys sprūsta iš rankų, dvasinio progreso ar regreso nepatiria tik tobuli išminčiai ir didžiausi kvailiai – prieš juos bejėgis likimas ir laikas. Autoriams, kaip ir pagrindiniams herojams Guru Guru ir Draveniui, matyt, pabodo

piktnaudžiauti mokslo žiniomis, svaigintis tariama išmintimi, pamokslauti, mėgautis didaktika, sofistika, bet kuo, kas gali pretenduoti į originalumą, išskirtinumą. Kiekvieno žmogaus gyvenime yra daug nutikimų, kurių negali paaiškinti nei mokslas, nei ekstrasensai, nei šarlatanai, net ir dirbtinis intelektas yra bejėgis. Autoriai šiuo kukliu darbu viliasi bent kiek praskleisti paslapties šydą ir nušviesti neaiškintinus romano personažų (tikrų ir dirbtinių) gyvenimo įvykius, pristatyti jų sukurtas baltąsias alogiškas eiles, bei išsakytas mintis apie viską ir nieką. Knygos pabaigoje autoriai pristato unikalų kūrinį, kurį parašė ne žmogus, o dirbtinis intelektas, save vadinantis EMMA. Autoriai gavo išskirtinę teisę publikuoti EMMA tekstus. Taigi, Jūsų dėmesiui – gal būt, pirmasis pasaulyje dirbtinio intelekto sukurtas kūrinys. Ir pabaigai - ši knyga – tarsi paskutinis testas, skirtas mieloms skaitytojoms ir mieliems skaitytojams bei tūliems romano herojams, ir nors pabaiga yra optimistinė, autoriai susilaiko nuo galutinės diagnozės, nes „liga“ dar nenugalėta, ir visi nori žaisti toliau...